

แผนแม่บท

การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

(พ.ศ. 2566 – 2569)

ฉบับที่

4

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ประกาศสำนักงานกิจการยุติธรรม
เรื่อง แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

ด้วยพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๒๐ กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมระหว่างหน่วยงานของรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม และเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบและเมื่อคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อมีผลบังคับใช้ต่อไป

บัดนี้ คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้จัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ซึ่งคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๖ เห็นชอบแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ตามที่แนบท้ายนี้แล้ว จึงประกาศให้มีผลบังคับใช้ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
พันตำรวจโท พงษ์ธร ธีญญศิริ
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.)
โดย สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

บทสรุปผู้บริหาร

พระราชบัญญัติการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาตรา ๑๘ กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมระหว่างหน่วยงานของรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม ซึ่งจะทำให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมแก่ประชาชนเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง ได้กรอบระยะเวลาของแผน ๔ ปี ทั้งนี้ กระทรวงยุติธรรมโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จึงได้จัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เพื่อรองรับตามพระราชบัญญัติการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาแล้ว ๓ ฉบับ ได้แก่ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑) และแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงได้มีการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) โดยเป็นแผนระดับ ๓ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยอยู่ภายใต้เป้าหมายและกรอบการดำเนินงาน ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งเป็นแผนระดับ ๑ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนระดับ ๒ โดยกระบวนการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) นี้ เริ่มจากการทบทวนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) การทบทวนกฎหมายแผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์สถานการณ์และแนวทางการพัฒนา และการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลและความคิดเห็นมาสรุปและสังเคราะห์ประเด็นท้าทายในการบริหารงานยุติธรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทแวดล้อมในการบริหารงานยุติธรรม กำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานในแต่ละมิติที่เหมาะสม

จากการทบทวนผลการดำเนินงานแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) พบว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ปรากฏผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นหลัก ส่งผลให้การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) จึงอยู่บนฐานของข้อมูลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน โดยภาพรวมของการติดตามผลการดำเนินโครงการตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) พบว่า การพิจารณาและการดำเนินงานหรือโครงการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยยึดตามขอบเขตของบทบาทและภารกิจของหน่วยงานเป็นหลักและเป็นโครงการที่เน้นความรับผิดชอบเฉพาะหน่วยงาน ในขณะที่โครงการในลักษณะของการบูรณาการหรือการดำเนินงานร่วมระหว่างหน่วยงานไม่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน และผลลัพธ์ของการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) มักเป็นไปตามผลลัพธ์รวมจากการดำเนินโครงการของแต่ละหน่วยงานเป็นสำคัญ ซึ่งมุ่งดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความสำเร็จตามขอบเขตภารกิจของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก มากกว่าการกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่สอดประสานและสมดุลกันตามแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปสู่การเกิดผลลัพธ์ที่กำหนดไว้

ในแผนแม่บทได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากการดำเนินงานและสถานการณ์ตัวชี้วัดตามแผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า ประเด็นท้าทายที่สำคัญ สำหรับการบริหารงานยุติธรรมของไทยในอนาคต คือประเด็นด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรมของประชาชนที่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสนับสนุนให้เกิดการเข้าถึงความยุติธรรม อย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม รวมทั้ง ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ของประเทศ ตลอดจนประเด็นเกี่ยวกับการนำมาตราการยุทธศาสตร์เชิงสมานฉันท์มาใช้ในการระงับข้อพิพาท และข้อพิพาทในสังคม การกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำผิดให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติในสังคม และการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งประเด็นเกี่ยวกับการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่าง หน่วยงานในการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรม ซึ่งข้อมูลที่บ่งชี้ถึงประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ อาจยังไม่อยู่ใน ระดับที่น่าพอใจและบรรลุความสำเร็จตามค่าเป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) จึงเป็นประเด็นที่ท้าทายสำหรับการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรม แห่งชาติฉบับต่อไป

การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาของกระบวนการยุติธรรม (Pain Point) จากผลการติดตาม การดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) สถานการณ์ ความเชื่อมั่นของประชาชนและปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม และผลการสำรวจข้อมูลและ ความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการยุติธรรม เพื่อนำข้อมูลจากผลการศึกษาดังกล่าวมาวิเคราะห์ สภาพการณ์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมไทยที่ผ่านมา และนำมาสรุปประเด็น ปัญหาที่สำคัญและเป็นความท้าทายสำหรับการบริหารงานยุติธรรมของไทยในอนาคต จำนวน ๘ ประเด็น ปัญหา ได้แก่ ประเด็นปัญหาด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามสิทธิของประชาชน ประเด็นปัญหาด้านกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย ประเด็นปัญหาด้านการบริหารและระบบการทำงาน ประเด็นปัญหาด้านบุคลากร ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ประเด็นปัญหาด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ประเด็นปัญหาด้านการ ส่งเสริมแนวทางยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และมาตรการทางเลือก ประเด็นปัญหาด้านการส่งเสริม การมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม และประเด็นปัญหาด้านข้อมูลและเทคโนโลยี

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์กรอบการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรมตามยุทธศาสตร์ และแผนกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องและแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในบริบทต่างประเทศ รวมทั้ง ผลการสำรวจข้อมูลและความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการยุติธรรม เพื่อนำข้อมูลจาก ผลการศึกษาดังกล่าวมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารกระบวนการยุติธรรมของไทย ในอนาคตตามกรอบการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและมาตรฐานสากล ควบคู่ไปกับ ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเหมาะสม บนพื้นฐานของการพิจารณาผลการวิเคราะห์ประเด็น ปัญหาของกระบวนการยุติธรรม (Pain Point) ข้างต้น สามารถสรุปประเด็นท้าทายสำหรับการพัฒนา กระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ จำนวน ๙ ประเด็น ได้แก่ การยึดหลักนิติธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมตาม สิทธิของประชาชน การปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย การบริหารและระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพตาม หลักธรรมาภิบาล การพัฒนาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมรูปแบบใหม่ การปฏิบัติต่อผู้กระทำ ผิดบนหลักการเคารพสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมแนวทางยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และมาตรการทางเลือก การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ และการจัดการ ข้อมูลและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการยุติธรรม

กล่าวโดยสรุป การจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) มีเจตนารมณ์ที่สำคัญ คือ การขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ที่เกี่ยวข้องกับกรอบการบริหารงานยุติธรรม ในภาพรวม (Agenda Based) เพื่อให้เกิดการอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามสิทธิของประชาชนอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม

ทั้งนี้ สารสำคัญของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) สามารถสรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

“สร้างความร่วมมือในการบริหารงานเพื่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมอย่างทัวถึง และเท่าเทียม โดยยึดหลักนิติธรรม”

พันธกิจ

๑. มุ่งสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมายให้แก่ประชาชน
๒. พัฒนาระบบการยุติธรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
๓. ประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมให้มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เป้าหมายภาพรวม

- เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนได้รับความเป็นธรรมอย่างทัวถึงและเท่าเทียม
- เป้าหมายที่ ๒ การบริหารงานยุติธรรมมีความสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน

ตัวชี้วัดภาพรวม

ตัวชี้วัดที่ ๑ ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม

เป็นการประเมินความคิดเห็นของประชาชนเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อกระบวนการยุติธรรมว่าจะเป็นไปได้ด้วยความถูกต้อง เทียงตรง และโปร่งใส ตลอดจนสามารถสร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียมกัน

ตัวชี้วัดที่ ๒ ระดับความสำเร็จของความสอดคล้องในเป้าหมายและการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

เป็นการประเมินรายละเอียดของแผนปฏิบัติราชการ แผนงาน โครงการ รวมทั้งการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อสะท้อนถึงความสอดคล้องของเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน

แนวทางการบริหารงานภายใต้ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดการบริหารงานยุติธรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม ประกอบด้วย ๓ มิติหลัก ได้แก่

➤ **มิติที่ ๑ การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย**

เป้าหมายที่ ๑ การมีกฎหมายดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ผลักดันให้มีการทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมายที่มีผลบังคับใช้แล้ว
- ๒) ส่งเสริมให้มีการปรับปรุง แก้ไข และออกกฎหมายเท่าที่จำเป็น รวมทั้งยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระ หรือก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน
- ๓) พิจารณาความเหมาะสมและผลกระทบจากบทลงโทษที่เหมาะสมสอดคล้องกับประเด็นปัญหา

เป้าหมายที่ ๒ การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย
- ๒) รักษาสมดุลระหว่างการบังคับใช้กฎหมายและประโยชน์สาธารณะหรือความต้องการของประชาชน
- ๓) สนับสนุนให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการในการบังคับใช้กฎหมาย

เป้าหมายที่ ๓ การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) สร้างความรู้และการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชนทุกระดับอย่างเหมาะสมและทั่วถึง
- ๒) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำและปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม
- ๓) ส่งเสริมให้มีการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยง่าย สะดวก และเอื้อต่อการใช้บริการประชาชนของประชาชนทุกกลุ่ม
- ๔) ส่งเสริมค่านิยมในการยอมรับเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม

➤ **มิติที่ ๒ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล**

เป้าหมายที่ ๑ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทั่วถึงและเท่าเทียม (Inclusive justice)

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ผลักดันให้มีกลไกหรือช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่หลากหลายเพื่อเป็นหลักประกันความสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึงและเท่าเทียม
- ๒) ส่งเสริมการนำนิติการพัฒนารูปแบบหรือกลไกทางสังคมมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรม ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม
- ๓) พัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อรับมือกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอาชญากรรมรูปแบบใหม่ โดยเน้นการจัดการกับสาเหตุที่เป็นรากเหง้า (Root Cause) ของการก่ออาชญากรรม

เป้าหมายที่ ๒ การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ผลักดันให้มีการกำหนดรูปแบบการลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดและบริบทต่าง ๆ
- ๒) สนับสนุนให้มีการนำมาตราการเชิงสมานฉันท์หรือมาตรการทางสังคมแทนการลงโทษทางอาญามาใช้ในการดำเนินงานจริงของแต่ละหน่วยงาน
- ๓) พัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทในชุมชนให้มีความชัดเจน และสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม

เป้าหมายที่ ๓ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน
- ๒) ผลักดันให้มีการกำหนดแนวทางการลงโทษต่อผู้กระทำผิดที่เหมาะสม
- ๓) ส่งเสริมแนวทางการแก้ไขพัฒนาผู้กระทำผิดที่มุ่งเน้นการสร้างโอกาสให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินชีวิตในสังคมปกติได้จริงหลังการปล่อยตัว
- ๔) สนับสนุนให้ภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะกลไกในการดูแลช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่กลับสู่สังคม
- ๕) พัฒนาแนวทางการชดเชยเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรม

➤ มิติที่ ๓ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม

เป้าหมายที่ ๑ การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) สร้างกลไกการทำงานในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ (Collaborative Network) ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม
- ๒) พัฒนากลไกการทำงานของภาครัฐเชิงบูรณาการและเป็นเอกภาพ
- ๓) ส่งเสริมการทำงานเชิงเครือข่ายกับทุกภาคส่วนทางสังคม
- ๔) แสวงหาแนวทางและความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมทุกรูปแบบ

เป้าหมายที่ ๒ การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ปฏิรูปหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นองค์การที่ยึดหลักธรรมาภิบาลและดำเนินงานบนพื้นฐานของหลักนิติธรรม
- ๒) ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งเน้นความสำเร็จในการอำนวยความยุติธรรมโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric)
- ๓) พัฒนาระบบการทำงานและบริการประชาชนที่เป็นมาตรฐานสากล
- ๔) พัฒนากลไกการป้องกัน ตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาการทุจริตและการใช้อำนาจในทางมิชอบของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
- ๕) กำหนดแนวทางเพื่อติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน
- ๖) ให้ความสำคัญกับงานวิชาการและสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างการพัฒนาระบบการด้วยข้อมูลและองค์ความรู้ในการพัฒนาระบบการยุติธรรม

เป้าหมายที่ ๓ การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) สนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลและการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ
- ๒) ผลักดันให้มีการเปิดเผยข้อมูลการทำงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลรวมทั้งติดตามความคืบหน้าของข้อมูลคดีของตนเองได้
- ๓) ส่งเสริมนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ฅ
การทบทวนสถานการณ์การบริหารงานยุติธรรมที่ผ่านมา และกรอบแนวคิดในการจัดทำ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๙)	๑
๑. การทบทวนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕)	๒
๒. กรอบแนวคิด (Conceptual Framework)	๘
๒.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม	๘
๒.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐	๘
๒.๑.๒ พระราชบัญญัติการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙	๑๐
๒.๒ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒	๑๑
๒.๒.๑ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)	๑๑
๒.๒.๒ ความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)	๑๕
๒.๒.๓ ความสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ	๒๑
๒.๒.๔ ความสอดคล้องกับ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๒๕
๒.๓ กรอบการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในระดับสากล	๒๖
๒.๓.๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)	๒๖
๒.๓.๒ ดัชนีวัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index)	๒๗
๒.๓.๓ แนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในบริบทต่างประเทศ	๒๘
๒.๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๒๙
๒.๕ สถานการณ์และปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานยุติธรรม	๓๒
๒.๕.๑ สถานการณ์ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม	๓๒
๒.๕.๒ ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม	๓๒
๒.๖ ประเด็นปัญหาหลัก (Pain Point) ของกระบวนการยุติธรรมไทย	๓๖
๒.๗ ประเด็นท้าทายสำหรับการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของไทย	๔๑
๒.๘ ผลการจัดประชุมวิพากษ์แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๙)	๔๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สาระสำคัญของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)	๔๙
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและตัวชี้วัดภาพรวม	๕๐
มิติการบริหารงาน เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัดเป้าหมาย	๕๑
มิติที่ ๑ การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย	๕๒
เป้าหมายที่ ๑ การมีกฎหมายดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)	๕๒
เป้าหมายที่ ๒ การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์	๕๔
เป้าหมายที่ ๓ การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย	๕๖
มิติที่ ๒ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล	๕๘
เป้าหมายที่ ๑ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม	๕๘
เป้าหมายที่ ๒ การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท	๖๐
เป้าหมายที่ ๓ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน	๖๒
มิติที่ ๓ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม	๖๕
เป้าหมายที่ ๑ การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย	๖๕
เป้าหมายที่ ๒ การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล	๖๘
เป้าหมายที่ ๓ การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี	๗๑
แนวทางการขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผลแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)	๗๓
แนวทางการขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผล	๗๔
ภาคผนวก	๗๗
ก ความสอดคล้องระหว่างแนวทางการดำเนินงานในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ กับแผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	๗๘
ข ความเชื่อมโยงของ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมชาติ ฉบับที่ ๔ กับยุทธศาสตร์ และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	๙๔
ค ผังความเชื่อมโยงของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)	๙๖
ง คำอธิบายตัวชี้วัดของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)	๙๘
จ ข้อมูลโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องและสนับสนุนมิติการบริหารงาน เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)	๑๓๙

สารบัญภาพ

ภาพที่

- ๑ กรอบการบริหารงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๙)

หน้า

๕๑

การทบทวนสถานการณ์การบริหารงานยุติธรรมที่ผ่านมา
และกรอบแนวคิดในการจัดทำ
แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

**การทบทวนสถานการณ์การบริหารงานยุติธรรมที่ผ่านมา
และกรอบแนวคิดการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๙)**

พระราชบัญญัติการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๙ มาตรา ๑๘ กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ กพชย. จัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมระหว่างหน่วยงานของรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม ซึ่งจะทำให้การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นไปอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง ได้กรอบระยะเวลาของแผน ๔ ปี ทั้งนี้ กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จึงได้จัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเพื่อรองรับตามพระราชบัญญัติการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ มาแล้ว ๓ ฉบับ ได้แก่ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๑) และแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ ดังกล่าว จึงได้มีการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ขึ้นมา โดยเป็นแผนระดับ ๓ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยอยู่ภายใต้เป้าหมายและกรอบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งเป็นแผนระดับ ๑ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนระดับ ๒ โดยกระบวนการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) นี้ เริ่มจากการทบทวนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) การทบทวนกฎหมาย แผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์สถานการณ์และแนวทางการพัฒนา และการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลและความคิดเห็นมาสรุปและสังเคราะห์ประเด็นท้าทายในการบริหารงานยุติธรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทแวดล้อมในการบริหารงานยุติธรรม และกำหนดเป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานในแต่ละมิติที่เหมาะสม

**๑. การทบทวนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓
(พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕)**

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ได้กำหนดเป้าหมายสูงสุด ๒ เป้าหมายหลัก ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ คือ การบริหารงานยุติธรรมมีธรรมาภิบาลและความโปร่งใส และเป้าหมายที่ ๒ สังคมมีความสงบเรียบร้อย ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดในภาพรวม ไว้ ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๑ ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้น เป็นการประเมินความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นความไว้วางใจ ความถูกต้อง เทียบตรง และความโปร่งใส ของกระบวนการยุติธรรม

ตัวชี้วัดที่ ๒ ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนน้อยลง เป็นการประเมินความรู้สึกของประชาชนต่อสถานการณ์ปัญหาอาชญากรรมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่พักอาศัย

ตัวชี้วัดที่ ๓ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้รวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม เป็นการประเมินความรู้สึกความเข้าใจสิทธิพื้นฐาน การมีส่วนร่วมด้านกระบวนการยุติธรรม และการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายของประชาชน

นอกจากนี้ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานภายใต้กรอบแนวคิดการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ๔ ประเด็นหลักที่สำคัญ ได้แก่ คุ้มครองความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และสิทธิเสรีภาพของประชาชน ป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม บำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิด และสร้างทางเลือกในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลเป็นพื้นฐานสนับสนุนการดำเนินงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนด และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการดำเนินงาน จึงกำหนดกรอบทิศทางและแนวทางในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบและยุทธศาสตร์ที่ ๕ การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล

๑.๑ ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการและงบประมาณตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕)

เนื่องจากในช่วงระยะเวลาในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๖) ปรากฏผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นหลัก ส่งผลให้การติดตามผลการดำเนินงาน ตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) จึงอยู่บนฐานของข้อมูลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เท่านั้น โดยภาพรวมของผลการติดตามการดำเนินโครงการตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม พบว่า มีการดำเนินโครงการโดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔๖ หน่วยงาน รวมทั้งสิ้น ๑๘๔ โครงการ แบ่งเป็นโครงการตามแผนแม่บทฯ ที่มีการดำเนินการ จำนวน ๑๐๐ โครงการ และโครงการที่หน่วยงานดำเนินการเพิ่มเติม จำนวน ๘๔ โครงการ นอกจากนี้ พบว่า มีโครงการตามแผนแม่บทฯ ที่ไม่มีการดำเนินงานตามแผนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๓๙ โครงการ เมื่อพิจารณาการดำเนินโครงการแยกตามรายยุทธศาสตร์ พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการดำเนินโครงการตามยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง ตามลำดับ

ในขณะที่เมื่อพิจารณาถึงการใช้จ่ายงบประมาณของโครงการตามแผนแม่บทฯ พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีการใช้จ่ายงบประมาณการดำเนินการทั้งสิ้น ๗,๓๘๘ ล้านบาท โดยยุทธศาสตร์ที่มีการใช้จ่ายมากที่สุดคือ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด รองลงมาคือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๓

การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล และยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการดำเนินโครงการตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งเน้นการดำเนินโครงการตามยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรมมากที่สุด ซึ่งนับเป็นการพัฒนา กลไกหลักของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีขอบเขตการดำเนินการที่กว้างกว่าการดำเนินงานในยุทธศาสตร์อื่น และมีความเกี่ยวเนื่องกับขอบเขตภารกิจของทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ภายใต้แนวทางการพัฒนา ๖ แนวทางที่แตกต่างกันไป จึงนำไปสู่การขับเคลื่อนของแต่ละหน่วยงานได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินโครงการตามแนวทางการพัฒนาที่ ๕ คือ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและเสริมสร้างวัฒนธรรม องค์การด้านกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีจำนวนโครงการมากที่สุด สะท้อนเห็นความตระหนักถึงความสำคัญ ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของหน่วยงานเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทภารกิจและบริบทแวดล้อมของ งานที่เปลี่ยนแปลงไปในลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนการมุ่งให้ความสำคัญในการดำเนินโครงการเพื่อยกระดับ คุณภาพการให้บริการแก่ประชาชน และพัฒนาระบบการให้ความช่วยเหลือประชาชนในการติดตามผล การดำเนินคดีหรือการให้บริการของหน่วยงานที่สะดวกหรือเข้าถึงได้โดยง่าย รวมทั้งการดำเนินโครงการตาม แนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาระบบดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการเพื่อสนับสนุน การปฏิบัติงานและการตัดสินใจ ในยุทธศาสตร์ที่ ๕ การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล ซึ่งเป็ นการสนับสนุนการพัฒนาระบบงานยุติธรรมอีกแนวทางหนึ่งที่มีการดำเนินโครงการจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในเปรียบเทียบลักษณะของโครงการในภาพรวม กลับพบว่า แนวทางการดำเนินงานที่หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรมมุ่งให้ความสำคัญและมีการดำเนินโครงการมากที่สุดคือ การเสริมสร้างองค์ความรู้ ด้านสิทธิ เสรีภาพ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม ตามแนวทางการพัฒนาในยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม สะท้อนให้เห็นถึงการตระหนักถึงปัญหา ที่สำคัญของกระบวนการยุติธรรมไทยคือ การขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับกฎหมาย สิทธิเสรีภาพ และกระบวนการยุติธรรม อันเป็นข้อจำกัดที่ทำให้ประชาชนบางส่วนไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมหรือ การอำนวยความสะดวกได้อย่างแท้จริง แต่การดำเนินโครงการส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ ประชาชนโดยทั่วไป มากกว่าการมุ่งผลักดันหรือเสริมสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน ด้านกระบวนการยุติธรรม

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงแนวทางการพัฒนาในยุทธศาสตร์อื่นๆ ที่มีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ซึ่งมักถูกมองว่าเป็นแนวทางที่ เกี่ยวข้องกับบทบาทและภารกิจของบางหน่วยงานเท่านั้น การดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา ในยุทธศาสตร์ดังกล่าว จึงมีจำนวนไม่มากนัก และเป็นการดำเนินงานของบางหน่วยงานเท่านั้น

ผลการติดตามการดำเนินโครงการตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นการพิจารณาและการดำเนินงาน หรือโครงการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยยึดตามขอบเขตของบทบาทและภารกิจของหน่วยงานเป็น หลัก และเป็นโครงการที่เน้นความรับผิดชอบเฉพาะหน่วยงาน ในขณะที่โครงการในลักษณะของการบูรณาการ หรือการดำเนินงานร่วมระหว่างหน่วยงานไม่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน และผลลัพธ์ของการขับเคลื่อนแผนแม่บทการ บริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) มักเป็นไปตามผลลัพธ์รวมจากการดำเนิน โครงการของแต่ละหน่วยงานเป็นสำคัญ ซึ่งมักมุ่งดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความสำเร็จ

ตามขอบเขตภารกิจของหน่วยงานตนเองเป็นหลัก มากกว่าการกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่สอดคล้องกันตามแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงไปสู่การเกิดผลลัพธ์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทได้อย่างแท้จริง

๑.๒ ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ตัวชี้วัดและปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ทั้งในระดับตัวชี้วัดภาพรวม และตัวชี้วัดในแต่ละยุทธศาสตร์ สามารถสรุปได้ดังนี้

(๑) ผลการติดตามการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ข้างต้น สะท้อนให้เห็นผลลัพธ์จากการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) สามารถสรุปผลการดำเนินได้ดังนี้

(๑.๑) ตัวชี้วัดที่บรรลุตามค่าเป้าหมาย ได้แก่

ตัวชี้วัดภาพรวม คือ ตัวชี้วัดที่ ๒ ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนน้อยลง
ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ คือ ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ร้อยละผู้ประสบเหตุอาชญากรรมลดลง และตัวชี้วัดที่ ๒.๒ ทศนคติและความพึงพอใจต่อการเข้าถึงและการให้บริการของกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง และตัวชี้วัดที่ ๓.๒ ระดับความสำเร็จของระบบติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี

(๑.๒) ตัวชี้วัดที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามค่าเป้าหมาย ได้แก่

ตัวชี้วัดภาพรวม คือ ตัวชี้วัดที่ ๑ ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ คือ ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ร้อยละของผู้ประสบเหตุอาชญากรรมลดลง ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ จำนวนข้อพิพาทและคดีความที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ อัตราการกระทำผิดซ้ำลดลง และตัวชี้วัดที่ ๔.๒ ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนและผู้พ้นโทษมีชีวิตที่ดีขึ้น

(๑.๓) ตัวชี้วัดที่ยังไม่มีข้อมูลบ่งชี้ผลสำเร็จตามค่าเป้าหมายที่ชัดเจน ได้แก่

ตัวชี้วัดภาพรวม คือ ตัวชี้วัดที่ ๓ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้รวดเร็วทั่วถึงและเท่าเทียม

ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์ คือ ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม และตัวชี้วัดที่ ๕.๑ มีระบบฐานข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงทุกหน่วยงานและใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรม

(๒) ผลการติดตามการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕) ข้างต้น ทั้งจากการสำรวจข้อมูลจากประชาชน (Public Survey) และการติดตามข้อมูลผลการดำเนินงานที่มีการจัดเก็บและรายงานอย่างเป็นทางการ (Administration Data) ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า ข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงการสำรวจข้อมูลในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เท่านั้น จึงอาจไม่ได้สะท้อนผลการดำเนินงานของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) อย่างชัดเจนสมบูรณ์ ซึ่งควรมีการติดตามข้อมูลเพื่อประเมินผลลัพธ์จากการดำเนินงานตลอดระยะเวลาของ

แผน เพื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ซึ่งกำหนดผลลัพธ์เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนคือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อวิเคราะห์ความสำเร็จ รวมทั้งและความเหมาะสมสอดคล้องของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ได้อย่างแท้จริง

(๓) การดำเนินงานติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕) ยังทำได้ไม่สมบูรณ์ โดยในบางตัวชี้วัดมิได้มีการติดตามหรือสำรวจ ข้อมูลโดยตรงที่ชัดเจน ได้แก่

(๓.๑) การขาดข้อมูลที่บ่งชี้ระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนอย่างชัดเจน เพื่อสะท้อนความสำเร็จตามค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดภาพรวมที่ ๓ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ รวดเร็ว ทั้งถึงและเท่าเทียม โดยมีเพียงข้อมูลการสำรวจการสำรวจประเด็นเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม เพื่อสะท้อนผลสำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนดเท่านั้น

(๓.๒) การขาดข้อมูลที่บ่งชี้ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของ กระบวนการยุติธรรมอย่างชัดเจน เพื่อสะท้อนความสำเร็จตามค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ความพึงพอใจ และความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม โดยมีเพียงข้อมูลการสำรวจ ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม เพื่อสะท้อนผลสำเร็จตามตัวชี้วัด ที่กำหนดเท่านั้น

(๓.๓) การขาดข้อมูลที่บ่งชี้การมีระบบฐานข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เชื่อมโยงทุกหน่วยงานและใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรม เพื่อสะท้อนความสำเร็จ ตามค่าเป้าหมาย ของตัวชี้วัดที่ ๕.๑ มีระบบฐานข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงทุกหน่วยงาน และใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรม โดยมีเพียงข้อมูลการสำรวจจำนวนระบบฐานข้อมูล และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เพิ่มขึ้น เพื่อสะท้อนผลสำเร็จตาม ตัวชี้วัดที่กำหนดเท่านั้น

(๔) ตัวชี้วัดระดับยุทธศาสตร์บางตัว เป็นการวัดผลความสำเร็จจากการดำเนินงานตามแนวทางการ พัฒนาในหลายยุทธศาสตร์ ซึ่งมีลักษณะเป็นตัวชี้วัดในภาพรวมมากกว่าการวัดความสำเร็จการดำเนินงาน ในระดับยุทธศาสตร์ใดยุทธศาสตร์หนึ่ง ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อ การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม และตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ร้อยละของผู้ประสบเหตุอาชญากรรมลดลง รวมทั้งผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดบางตัว อาจเป็นผลจากปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยง ถึงผลความสำเร็จตามตัวชี้วัดว่ามาจากการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์ได้อย่างชัดเจน นัก ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ ๔.๑ อัตราการกระทำผิดซ้ำลดลง และตัวชี้วัดที่ ๔.๒ ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ผ่านการ ฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และผู้พ้นโทษมีชีวิตที่ดีขึ้น

(๕) การประเมินผลลัพธ์ความสำเร็จตามตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ควรให้ความสนใจในการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลการดำเนินงาน ตามแนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์ควบคู่ไปด้วย เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของ การดำเนินงานจริงที่เกิดขึ้นว่ามีตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทอย่างสมดุลเพียงพอที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จ ตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละตัวชี้วัดได้มากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ตาม การนำข้อมูลการดำเนินงานและ ผลการดำเนินงานเพียงปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบกับการดำเนินงานหลายโครงการไม่สามารถดำเนินการได้ ตามแผน หรือต้องมีการปรับแนวทางการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากสถานการณ์ปัญหาการแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลให้การนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อสะท้อนความสำเร็จของ การดำเนินงานตามค่าเป้าหมายที่กำหนด อาจไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์

(๖) ประเด็นท้าทายสำหรับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) จากผลการดำเนินงานแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) สะท้อนให้เห็นประเด็นสำคัญ ที่ยังคงเป็นความท้าทายของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

(๖.๑) การมุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยพิจารณาถึงความจำเป็นและความต้องการของประชาชนแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกันไป รวมทั้งแสวงหาวิธีการหรือช่องทางการสื่อสารกับประชาชนแต่ละกลุ่มที่เหมาะสม ตลอดจนสร้างความตระหนักให้ประชาชนเห็นความสำคัญและเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ว่าสามารถเป็นกลไกในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง โดยการพัฒนาแนวทางการ

(๖.๒) การมุ่งสร้างการรับรู้และเห็นประโยชน์จากกลไกมาตรการยุติธรรมทางเลือก ที่ช่วยในลดภาระและความล่าช้าของกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก เช่น กระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท โดยพัฒนาโครงสร้าง กลไกการดำเนินงาน ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการนำมาตรการทางเลือกมาใช้ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนควบคู่กับกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมในแนวทางที่หลากหลายและสอดคล้องกับปัญหาความเดือดร้อนและบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ภายใต้กรอบการดำเนินงานตามมาตรฐานสากล

(๖.๓) การพัฒนากฎหมายและกลไกการขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงาน เพื่อมุ่งอำนวยความสะดวกยุติธรรมร่วมกันให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง มากกว่าการมุ่งพัฒนากลไกการดำเนินงานแบบแยกส่วนตามขอบเขตอำนาจและภารกิจของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งการเปิดพื้นที่ให้ภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสังคม และช่วยสนับสนุนให้เกิดการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้ตามปกติ อันจะเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันความเสี่ยงในการกลับมากระทำผิดซ้ำ

(๖.๔) การมุ่งพัฒนาการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากระบบข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้เกิดกลไกการดำเนินงานประสานสอดคล้องบนฐานของข้อมูลและข้อเท็จจริงเดียวกัน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากการดำเนินงานและสถานการณ์ตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ประเด็นท้าทายที่สำคัญสำหรับการบริหารงานยุติธรรมของไทยในอนาคต คือ ประเด็นด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประชาชนที่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสนับสนุนให้เกิดการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม รวมทั้งความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประเทศ ตลอดจนประเด็นเกี่ยวกับการนำมาตรการยุทธศาสตร์เชิงสมานฉันท์มาใช้ในการระงับข้อพิพาทและข้อพิพาทในสังคม การกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำผิดให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติในสังคม และการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้ง ประเด็นเกี่ยวกับการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานในการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรม ซึ่งข้อมูลที่บ่งชี้ถึงประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ อาจยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจและบรรลุความสำเร็จตามค่าเป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) จึงเป็นประเด็นที่ท้าทายสำหรับการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับต่อไป

๒. กรอบแนวคิด (Conceptual Framework)

กรอบแนวคิดการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๙) ควรพิจารณาถึงกรอบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒ กรอบการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในระดับสากล สถานการณ์และแนวโน้มที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม และประเด็นปัญหาหลัก (Pain Point) และความคาดหวังต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อกระบวนการยุติธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๒.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม

๒.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๒๐ มีที่มาจากการตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (กรธ.) ในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อจัดทำร่างฯ ฉบับใหม่ เมื่อร่างเสร็จแล้ว มีการลงประชามติในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ หลังผ่านเห็นชอบแล้วจึงทูลเกล้าถวายให้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยในร่างรัฐธรรมนูญและประกาศใช้เมื่อวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดบทบัญญัติที่เป็นกรอบการบริหารงานยุติธรรมของประเทศไทยที่สำคัญ ตามที่ปรากฏใน ๒ หมวดหลัก คือ หมวดที่ ๕ หน้าที่ของรัฐ และหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ในมาตราที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

“มาตรา ๕๑ การใดที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของรัฐตามหมวดนี้ ถ้าการนั้นเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะติดตามและเร่งรัดให้รัฐดำเนินการ รวมตลอดทั้งฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๓ รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

มาตรา ๖๓ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ”

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ

“มาตรา ๖๘ รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการ

ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนรวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนกรแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว

มาตรา ๗๗ รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่เป็นพึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

มาตรา ๗๘ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน”

๒.๑.๒ พระราชบัญญัติการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙

พระราชบัญญัติการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ ในหมวด ๓ ความร่วมมือในการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม โดยมีมาตราที่เกี่ยวข้องดังนี้

มาตรา ๑๘ กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมระหว่างหน่วยงานของรัฐ และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติให้เป็นแผนระยะสี่ปี โดยแสดงทิศทางของการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม ซึ่งมีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การประสานแนวทางการบริหารงานยุติธรรมของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรมแต่ละแห่งเพื่อให้เกิดบูรณาการในภาพรวมทั้งสอดคล้องกับสภาพสังคมและการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ

(๒) มาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานยุติธรรมของประเทศ

(๓) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมเพื่อประโยชน์ในการนำมาใช้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศ

(๔) แนวทางการปฏิบัติงานให้เกิดความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม เพื่อให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

(๕) ความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมเพื่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรร่วมกันที่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานยุติธรรม

(๖) การดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานยุติธรรม

มาตรา ๑๙ การจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ นอกจากต้องอยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๔ แล้ว จะต้องไม่ขัดแย้งกับแนวทางตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการที่เป็นอิสระของศาล หน่วยงานของศาล และหน่วยงานที่เป็นอิสระตามรัฐธรรมนูญด้วย

ในกรณีที่มีข้อคิดเห็นจากศาล หน่วยงานของศาล หรือหน่วยงานที่เป็นอิสระตามรัฐธรรมนูญว่าข้อกำหนดในแผนแม่บทข้อใดอาจจะมีลักษณะที่ขัดต่อวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการนำไปพิจารณาปรับปรุงแผนแม่บทตามข้อคิดเห็นนั้นในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติให้คณะกรรมการพิจารณาโดยให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการเสนอแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

เมื่อแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติใช้บังคับแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรมนำไปพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรรงบประมาณสนับสนุน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้

ในกรณีที่สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนแม่บทการบริหารงาน ยุติธรรมแห่งชาติใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการปรับปรุงแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นได้ และเสนอ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่พิจารณาผลการปฏิบัติงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกปี ในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคไม่อาจดำเนินการตามแผนได้ ให้คณะกรรมการรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขด้วย

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องของกับการบริหารงานยุติธรรมใด ไม่อาจดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้ ให้แจ้งคณะกรรมการทราบเพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีปรับปรุงแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติหรือแก้ไขปัญหาอุปสรรคให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรมนั้น”

๒.๒ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ ๒

๒.๒.๑ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐมียุทธศาสตร์แห่งชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประชาชนชาติมั่งคั่ง ประชาชนเป็นสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานธรรมาภิบาลยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาค สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม เพื่อความสุขของคนไทยทุกคนอย่างยั่งยืน ซึ่งอาศัยหลักธรรมาภิบาลเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันไปสู่เป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของยุทธศาสตร์ในยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) พบว่ามียุทธศาสตร์ ๓ ด้านหลักที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม ดังนี้

(๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

โดยสอดคล้องเป้าหมายยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข เป้าหมายที่ ๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ เป้าหมายที่ ๓ กองทัพหน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง เป้าหมายที่ ๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดย ประชาคมระหว่างประเทศ และเป้าหมายที่ ๕ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสอดคล้องตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ตัวชี้วัดที่ ๓ ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ปัญหาคความมั่นคง และตัวชี้วัดที่ ๕ การบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม รวมถึงสอดคล้องประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประกอบด้วย ประเด็นที่ ๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคง เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีปรองดอง และ

เอื้อเพื่อเผื่อแผ่กันพร้อมที่จะร่วมแก้ไขปัญหาของชาติ โดยการพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมตระหนักรู้ในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาส่งเสริมกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ และประเด็นที่ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาคัดค้านที่มีอยู่อย่างตรงประเด็น รวดเร็วและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่เกิดขึ้นอันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่อง และราบรื่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการแก้ไขปัญหาคัดค้านในปัจจุบัน เพื่อให้ปัญหาคัดค้านที่มีอยู่ได้รับการแก้ไข อย่างจริงจัง จนยุติลงหรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทย รวมทั้งให้การบริหารและการพัฒนาบ้านเมือง เดินหน้าไปได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ รวมถึงการติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาคัดค้านที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทราบสถานการณ์ล่วงหน้า และสามารถแก้ไขปัญหาคัดค้านและภัยคุกคามในอนาคตได้ทัน่วงทีก่อนที่จะลุกลามต่อไป รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

(๒) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

โดยสอดคล้องเป้าหมายยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย โดยสอดคล้องในเป้าหมายที่ ๑ สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ เป้าหมายที่ ๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ และสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ และเป้าหมายที่ ๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งพาตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ และมีความสอดคล้องตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ตัวชี้วัดที่ ๑ ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร ตัวชี้วัดที่ ๒ ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน และตัวชี้วัดที่ ๓ ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี รวมถึงสอดคล้องประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในประเด็นที่ ๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ โดยการสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง โดยเน้นการสร้างหลักประกันในการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน การพัฒนากลไกช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในการต่อสู้คดีที่มีคุณภาพมาตรฐานและเพียงพอ การให้หลักประกันสิทธิของผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การกำหนดกรอบเวลาและขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เป็นธรรมและเสมอภาค และการมีมาตรการที่ละเอียดอ่อนสำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ และการจัดการคดีเกี่ยวกับกลุ่มที่มีความเปราะบาง ตลอดจนการพัฒนาวิธีพิจารณาความแพ่งและคดีปกครองเพื่อเพิ่มโอกาสของประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรม ปรับปรุง ระบบโทษปรับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใส และระบบการช่วยเหลือผู้พ้นโทษในการกลับสู่สังคม ประเด็นที่ ๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยการพัฒนาฐานข้อมูลมิติต่าง ๆ ของพื้นที่ ให้มีความถูกต้องแม่นยำ การเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่จะเอื้อให้ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจและการติดตามการดำเนินงานของรัฐ พัฒนากลไกเพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน *ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ* โดยมีเป้าหมายที่เกี่ยวข้องคือ เป้าหมายที่ ๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เป้าหมายที่ ๒ ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป้าหมายที่ ๓ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยยุติธรรมและประพฤติมิชอบ และเป้าหมายที่ ๔ กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

(๓) ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยสอดคล้องเป้าหมายยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย เป้าหมายที่ ๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการ ของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เป้าหมายที่ ๒ ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป้าหมายที่ ๓ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยและประพหุติมิชอบ และเป้าหมายที่ ๔ กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อ ประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศและมีความสอดคล้องตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ตัวชี้วัดที่ ๑ ระดับ ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ ตัวชี้วัดที่ ๒ ประสิทธิภาพของการบริการ ภาครัฐ และตัวชี้วัดที่ ๔ ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงสอดคล้องประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบด้วย

ประเด็นที่ ๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการและ ให้บริการอย่าง สะดวกรวดเร็ว โปร่งใสหน่วยงานรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ มีระบบ บริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ให้การบริหารราชการแผ่นดิน เป็นไปตามหลักการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชน ประเด็นย่อยที่สอดคล้องคือ (๑) การให้บริการสาธารณะ ของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค (๒) ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการ สาธารณะต่างๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ ประเด็นที่ ๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการ โดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนา ในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ ประเด็นย่อยที่สอดคล้องคือ (๑) ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (๒) ระบบการเงิน การคลังประเทศสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และ (๓) ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุ เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในทุกระดับ

ประเด็นที่ ๓ ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุก ภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ประเด็นย่อยที่ ๒ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เปิด โอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดความสัมพันธ์และการพัฒนาบทบาทในฐานะของหุ้นส่วนการพัฒนาในการดำเนินภารกิจที่สำคัญ ระหว่างการบริหารราชการ

ประเด็นที่ ๔ ภาครัฐมีความทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เทียบได้กับมาตรฐานสากล สามารถรองรับกับ สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ประเด็นย่อยที่ ๒ พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย โดยมีการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัว

ประเด็นที่ ๕ บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มุ่งมั่นและเป็นมืออาชีพ ประเด็นย่อยที่สอดคล้อง ประกอบด้วย ประเด็นย่อยที่ ๑ ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม และประเด็นย่อยที่ ๒ บุคลากรภาครัฐยึด ค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ โดยพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐและวางมาตรการที่เหมาะสมกับเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ ให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานและสร้างค่านิยมในการปฏิบัติงานเพื่อประชาชนและ ประโยชน์ส่วนรวม สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้

ประเด็นที่ ๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยและประพหุติมิชอบ ประเด็น ย่อยที่ ๒ บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต กำหนดให้เจ้าพนักงานของ รัฐต้องยึดถือแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักเลี่ยงการขัดกัน

ระหว่างประชาชนบุคคลและประชาชนส่วนรวม รวมทั้งยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ ๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีเท่าที่จำเป็น ประเด็นย่อยที่สอดคล้อง ประกอบด้วย ประเด็นย่อยที่ ๑ ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับ บริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง การปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาประเทศ การให้บริการประชาชน การประกอบธุรกิจ การแข่งขันระหว่างประเทศ สอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่าง ประเด็นย่อยที่ ๒ มีกฎหมาย เท่าที่จำเป็น ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และกำหนดวงรอบในการทบทวน ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้น ในการตรากฎหมายต้องดำเนินการให้มีการรับฟัง ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้ง เปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาใน กระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน รวมทั้งจัดให้มีการสร้างความรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมายและ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและ เหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป และประเด็นย่อยที่ ๓ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดลดความเหลื่อมล้ำทาง สังคม ไม่เลือกปฏิบัติ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมายป้องกันการกระ ทำผิดและจับกุมผู้กระทำความผิด

ประเด็นที่ ๘ กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชน โดย เสมอภาคมีความเป็นกลาง น่าเชื่อถือ โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความกล้าหาญทางจริยธรรม เป็นมืออาชีพ มีความเป็นธรรม และไม่เลือก ปฏิบัติ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก มุ่งให้เกิดการสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพ ในกระบวนการยุติธรรมเทียบเท่าระดับสากล ตามหลักนิติธรรม โดยมีประเด็นย่อยที่สอดคล้อง ประกอบด้วย ประเด็นย่อยที่ ๑ บุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ปรับวัฒนธรรมองค์กรและทัศนคติเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกระบวนการยุติธรรมให้เคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการ ปฏิบัติอย่างเท่าเทียม รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรมให้มีความ โปร่งใส เป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ ประเด็นย่อยที่ ๒ ทุกหน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรม มีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการค้นหาความจริง การรวบรวมและการพิสูจน์ พยานหลักฐานเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ และจัดให้ มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อให้ประชาชนได้รับการ ประเด็นย่อยที่ ๓ หน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครองมีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้ กฎหมายและอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานบน พื้นฐานแห่งการไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน รวมทั้งสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพและผลงานที่หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องต้องมุ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อสังคมพร้อมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม เพื่อเป็นช่องทาง และประเด็นย่อยที่ ๔ ส่งเสริมระบบยุติธรรมทางเลือก ระบบยุติธรรมชุมชน และการมีส่วนร่วม ของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ การไกล่ ถอนข้อพิพาทก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม การพัฒนา รูปแบบของการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมให้มีความหลากหลาย การสร้างความรู้ความเข้าใจด้าน กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชน

๒.๒.๒ ความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจัดทำแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้หลังจากมีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีทั้งสิ้นจำนวน ๒๓ ฉบับ โดยมีแผนที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับกระบวนการยุติธรรม จำนวน ๘ ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่ ๑ ความมั่นคง

โดยมีแผนงานย่อยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้อง จำนวน ๕ แผนย่อย ประกอบด้วย

(๑) แผนย่อยที่ ๑ แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ โดยการรักษาความสงบภายในประเทศ เป็นการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมืองให้สถาบันหลักมีความมั่นคงเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข โดยมีความสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๑ การเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความมั่นคงของมนุษย์ มุ่งใช้เทคโนโลยีในการบังคับใช้กฎหมาย มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกและเสริมสร้างความเป็นพลเมือง รวมทั้งใช้หลักการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ แนวทางการพัฒนาที่ ๔ การสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ มุ่งให้ความสำคัญกับการที่ประชาชนและหน่วยงาน/องค์กรทุกภาคส่วน ได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างความรักสามัคคีปรองดองกันของคนในชาติ ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ เพื่อบูรณาการการแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งหวังให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น และแนวทางการพัฒนาที่ ๕ พัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

(๒) แผนย่อยที่ ๒ แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เป็นการบูรณาการนโยบายและการดำเนินการในภาพรวมของทุกหน่วยงาน ในทุกพื้นที่และทุกมิติของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถทำงานประสานสอดคล้องกันได้อย่างสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปตามที่แผนแม่บทกำหนด โดยมีความสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนา ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ มุ่งเน้นการวางกลยุทธ์/ยุทธวิธีในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงทางไซเบอร์ ให้ครอบคลุมสภาพปัญหาของภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยมุ่งเน้นการกำหนดแนวความคิด มาตรการ มาตรฐาน ระบบบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ในภาพรวม ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาศักยภาพบุคลากรและเทคโนโลยีให้ทันสมัยพร้อมรองรับสถานการณ์ทุกรูปแบบ

(๓) แผนย่อยที่ ๓ แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อเตรียมการ/พัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานด้านความมั่นคงให้พร้อมที่จะป้องกันและแก้ปัญหาด้านความมั่นคงในมิติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาศักยภาพของประเทศด้านความมั่นคง มุ่งจัดทำแผนพัฒนาและฝึกกำลังทรัพยากร รวมถึงขีดความสามารถทั้งปวงของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ที่มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม ชัดเจน สอดคล้องกับการบริหารราชการยุคใหม่ และแนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาปรับปรุงนโยบาย แนวทางระบบ กลไกการบริหารจัดการ ตลอดจนแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนมีประสิทธิภาพ

(๔) แผนย่อยที่ ๔ แผนย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติรวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ มุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกระดับ เพื่อเตรียมความพร้อมของไทยในการรับมือต่อความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต และส่งเสริมความมั่นคงแบบองค์รวม โดยมีความสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๑ การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อม

ระหว่างประเทศ มุ่งให้ไทยในฐานะประเทศขนาดกลาง ดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศได้อย่างสมดุล และเชื่อมโยงกันทั้งในมิติด้านความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคม แนวทางการพัฒนาที่ ๒ การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค ส่งเสริมความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ โดยเฉพาะมิติการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และความมั่นคงของมนุษย์ ให้สามารถป้องกันและรับมือกับภัยความมั่นคงทุกรูปแบบ รวมถึงภัยความมั่นคงรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้าย ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ยาเสพติด ภัยคุกคามด้านสุขภาพและภัยพิบัติ และแนวทางการพัฒนาที่ ๓ การร่วมมือทางการพัฒนา กับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐ และที่มิใช่ภาครัฐ ส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศ และการรักษาสันติภาพของสหประชาชาติ

(๕) *แผนย่อยที่ ๕ แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม* เป็นการเสริมสร้างกลไกในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงแบบองค์รวมให้เป็นรูปธรรม พร้อมตอบสนองต่อปัญหาในทุกมิติ โดยมีความสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๑ บูรณาการกลไกการบริหารจัดการความมั่นคง มุ่งเน้นการเสริมความพร้อม รวมทั้งยกระดับกลไกหน่วยงานปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิมหรือที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ ผ่านทางการบูรณาการความร่วมมือและการปฏิบัติกับทุกภาคส่วน และแนวทางการพัฒนาที่ ๒ บูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง มุ่งพัฒนาส่งเสริมการวางแผนคู่ขนานแบบบูรณาการ ให้สอดคล้องรองรับยุทธศาสตร์ชาติในทุก ๆ ด้าน รวมไปถึงการบริหารประเทศที่เกี่ยวข้องในทุกมิติอย่างครบถ้วน

กล่าวโดยสรุปได้ว่าแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ในทุกมิติการบริหารงานและแนวทางการดำเนินงานสำคัญที่เกี่ยวข้องและความสอดคล้องต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง

ประเด็นที่ ๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการต่างประเทศ

โดยแผนงานย่อยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้อง จำนวน ๑ แผนย่อยคือ *แผนย่อยด้านการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ* โดยมีความสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๑ เสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ตามกฎระเบียบพันธกรณีระหว่างประเทศ และมาตรฐานสากล แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ผลักดันให้มีการจัดทำ ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศของไทย และมีความเป็นมาตรฐาน สากล และแนวทางการพัฒนาที่ ๓ มุ่งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติตามมาตรฐานสากลอย่างบูรณาการในประเด็นที่เป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืนของไทย อาทิ สิทธิมนุษยชน การค้ามนุษย์

ประเด็นที่ ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

ซึ่งแผนงานย่อยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้อง จำนวน ๒ แผนย่อย ประกอบด้วย

(๑) *แผนย่อยที่ ๑ แผนย่อยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่ดี* การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยสร้างความตระหนักให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของตนเอง การตรงต่อเวลา การยอมรับความหลากหลาย เห็นคุณค่าและความสำคัญในการประกอบสัมมาอาชีพหรือมีงานทำ เน้นการพึ่งพาตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและต่อผู้อื่น โดยมีความสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๒ บูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัยคุณธรรม จริยธรรม และด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอนในและนอกสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนการสอนตามพระราชดำริ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา จัดให้มีการเรียนรู้ทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

ของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวทางการพัฒนาที่ ๕ ส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สร้างจิตสาธารณะและจิตอาสาโดยใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร เพื่อรับผิดชอบต่อส่วนรวม สร้างเสริมผู้นำการเปลี่ยนแปลงและต้นแบบที่ดี ทั้งระดับบุคคลและองค์กร

(๒) แผนย่อยที่ ๓ แผนย่อยการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม ส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติตามจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด การใช้เวลาและพื้นที่ออกอากาศให้แก่สื่อสร้างสรรค์ในช่วงเวลาที่มีผู้ชมมากที่สุด รวมทั้งการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์ โดยมีความสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาสื่อสร้างสรรค์ โดยใช้เวลาและพื้นที่ออกอากาศสื่อกระแสหลักให้แก่สื่อสร้างสรรค์ รวมทั้งการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ เพื่อนำเสนอตัวอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตอาสา จิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ สร้างความรู้ ความเข้าใจในบทบาท สิทธิ และหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดี ให้กับประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก แนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาสื่อเผยแพร่ เพื่อส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติงานบนเสรีภาพของสื่อ ควบคุมกำกับจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัดและมีความรับผิดชอบต่อสังคม และแนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาระบบโครงสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลเพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง มีคุณภาพ และเชื่อถือได้

ประเด็นที่ ๑๗ ด้านความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

ซึ่งแผนงานย่อยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้อง จำนวน ๑ แผนย่อย คือ แผนย่อยที่ ๑ แผนย่อยการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพ เน้นการขยายความคุ้มครองทางสังคมขั้นต่ำให้ทุกชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมกับความเป็นมนุษย์ โดยเป็นสวัสดิการที่ทุกภาคส่วนร่วมกันรับผิดชอบ สร้างระบบคุ้มครองและป้องกันแบบถ้วนหน้า และพัฒนาระบบหลักประกันทางสังคมด้านสุขภาพและเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า ครอบคลุมอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๑ ขยายฐานความคุ้มครองทางสังคม เพื่อเป็นหลักประกันในการดำเนินชีวิตทางสังคมได้ โดยการจัดระบบหรือมาตรการในรูปแบบต่าง ๆ ให้สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน บริการสังคม การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม การคุ้มครองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งครอบคลุมถึงการจัดโครงการคุ้มครองทางสังคม สำหรับผู้ด้อยโอกาสและคนยากจน ให้สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานของภาครัฐได้อย่างมีคุณภาพ

ประเด็นที่ ๒๐ ด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

ซึ่งแผนงานย่อยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้อง จำนวน ๔ แผนย่อย ประกอบด้วย

(๑) แผนย่อยที่ ๑ แผนย่อยการพัฒนาบริการประชาชน เน้นการให้บริการภาครัฐที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส ให้เป็นภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนซึ่งจะทำให้เกิดการนำเทคโนโลยีดิจิทัล โดยสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาการให้บริการภาครัฐผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากลอย่างคุ้มค่า มีความรวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย ลดข้อจำกัดทางกายภาพ เวลา พื้นที่และตรวจสอบได้ ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากล เพื่อให้บริการภาครัฐเป็นไปอย่างปลอดภัย สร้างสรรค์ โปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดและแนวทางการพัฒนาที่ ๓ ปรับวิธีการทำงาน จาก “การทำงานตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด” เป็น “การให้บริการ ที่ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ” ปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาบริการภาครัฐที่มี

คุณค่าและได้มาตรฐานสากล โดยเปลี่ยนจากการทำงานด้วยมือ เป็นการทำงานบนระบบดิจิทัล เชื่อมโยงและบูรณาการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกันเสมือนเป็นองค์กรเดียว

(๒) แผนย่อยที่ ๓ แผนย่อยการปรับสมดุลภาครัฐ เน้นการให้ภาคส่วนอื่น ๆ อาทิ ภาคประชาชน ภาคเอกชน หรือประชารัฐโมเดล สามารถเข้ามาแบ่งเบาภาระในการแก้ไขและตอบสนองความต้องการของตัวเองในพื้นที่ ส่งผลให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อก่อให้เกิดบริการสาธารณะเพื่อประชาชน โดยสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๑ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดนโยบาย การตัดสินใจ และการกำหนดแนวทางการพัฒนาภาครัฐที่สำคัญ สามารถตรวจสอบการทำงานของภาครัฐได้อย่างเหมาะสม การกำกับดูแลการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ การกำกับทำให้บริการสาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐาน

(๓) แผนย่อยที่ ๔ การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ เน้นการพัฒนากระบวนการข้อมูลภาครัฐและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการบริหารการตัดสินใจและการบริการที่เป็นเลิศ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้เอกชน ประชาชน เข้าถึงข้อมูลข่าวสารภาครัฐ เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันและประโยชน์ในการใช้ชีวิต ให้วิธีการทำงานของหน่วยงานราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนาหน่วยงานภาครัฐให้เป็น “ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง” สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่าเทียบได้กับมาตรฐานสากล รองรับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนและทันการเปลี่ยนแปลง โดยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลการพัฒนาให้มีการนำข้อมูลและข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ในการพัฒนานโยบาย การตัดสินใจ การบริหารจัดการการให้บริการ และการพัฒนานวัตกรรมภาครัฐ รวมถึงการเชื่อมโยงการทำงานและข้อมูลระหว่างองค์กรทั้งภายในและภายนอกภาครัฐแบบอัตโนมัติและแนวทางการพัฒนาที่ ๒ กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ มีการพัฒนาข้อมูลเปิดภาครัฐให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึง แบ่งปัน และใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมและสะดวก รวมทั้งนำองค์ความรู้ ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา

(๔) แผนย่อยที่ ๕ แผนย่อยการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ เน้นการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกและเป็นคนเก่ง มีความรู้ความสามารถในการทำงานรับใช้ประเทศชาติและประชาชน โดยสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารงานบุคคลในภาครัฐให้เป็นไปตามระบบคุณธรรมอย่างแท้จริง โดยการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกสาธารณะ มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถสนองความต้องการในการปฏิบัติงานมีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถจูงใจให้คนดีและคนเก่งทำงานในภาครัฐ และแนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาบุคลากรภาครัฐทุกประเภทให้มีความรู้ความสามารถสูง มีทักษะการคิดวิเคราะห์และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ ๆ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม ทักษะด้านดิจิทัล มีทัศนคติและกรอบความคิดในการทำงานเพื่อให้บริการประชาชนและอำนวยความสะดวกภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อประโยชน์ของการพัฒนาประเทศ

ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ซึ่งแผนงานย่อยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้อง จำนวน ๒ แผนย่อย ประกอบด้วย

(๑) **แผนย่อยที่ ๑ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ** มุ่งการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบในส่วนการพัฒนานคน เน้นการปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคม โดยกลุ่มเด็กและเยาวชน เน้นการปลูกฝังและหล่อหลอมให้มีจิตสำนึกและพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมสุจริต ในส่วนของการพัฒนา “ระบบ” จะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละหน่วยงานพร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้เครื่องมือและมาตรการเพื่อสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสในการกระทำการทุจริต โดยสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๑ ปลูกและปลูกจิตสำนึกการเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริตและการปลูกฝังและหล่อหลอมวัฒนธรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชนทุกช่วงวัยทุกระดับ มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรม “คน” โดยการ “ปลูก” และ “ปลุก” จิตสำนึกความเป็นพลเมืองที่ดี มีวัฒนธรรมสุจริต สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนตน สิ่งใดเป็นประโยชน์ส่วนรวม มีความละเอียดต่อการทำความผิดไม่เพิกเฉยอดทนต่อการทุจริต และเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และแนวทางการพัฒนาที่ ๒ ส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความใสสะอาดปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต ปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเปิดเผย โปร่งใส ถูกต้องเป็นธรรม ไม่คดโกง รู้จักแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากหน้าที่การงาน การสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน

(๒) **แผนย่อยที่ ๒ แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต** มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามการทุจริต ทั้งในขั้นตอนการสืบสวน/ตรวจสอบเบื้องต้น การดำเนินการทางคดี การยึด/อายัดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด การตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิด ทั้งทางวินัยและอาญาให้มีความรวดเร็ว การปรับปรุงกฎหมายและตรากฎหมายใหม่ ปรับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตเข้าสู่ระบบดิจิทัลพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลที่สนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกการปราบปรามการทุจริต โดยการปรับกระบวนการทำงานด้านการปราบปรามการทุจริตเข้าสู่ระบบดิจิทัล และแนวทางการพัฒนาที่ ๒ ปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการที่ล่าช้าของหน่วยงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วและกระชับมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินการปราบปรามการทุจริตตลอดกระบวนการจนถึงการลงโทษผู้กระทำความผิดเมื่อคดีถึงที่สุดเป็นไปอย่างรวดเร็ว เห็นผล มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของประชาชน

ประเด็นที่ ๒๒ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ซึ่งแผนงานย่อยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้อง จำนวน ๒ แผนย่อย ประกอบด้วย

(๑) **แผนย่อยที่ ๑ แผนย่อยการพัฒนากฎหมาย** โดยเน้นการดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ยกเลิกกฎหมายให้มีเท่าที่จำเป็นและสอดคล้องบริบทและไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศจากการนำเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรมทางกฎหมายมาประยุกต์ใช้ และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม รวมทั้งบูรณาการเชื่อมโยงกฎหมายทุกลำดับชั้นให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นเอกภาพไม่ขัดกันมีการนำกฎหมายไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะนำกระบวนการยุติธรรมปราศจากความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียม โดยสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๑ พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการต่างๆ ให้สอดคล้องกับบริบทและเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ประเมินผลสัมฤทธิ์ ทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมายที่มีอยู่ทุกลำดับชั้นของกฎหมาย

แก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ยกเลิกกฎหมายที่มีเนื้อหาไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ แนวทางการพัฒนาที่ ๒ มีวิธีการบัญญัติกฎหมายอย่างมีส่วนร่วม ดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน แนวทางการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาการบังคับใช้กฎหมาย โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรมและก่อให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ และแนวทางการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมในกระบวนการกฎหมาย สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการพัฒนากฎหมาย การบังคับใช้และการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกระบวนการทางกฎหมายโดยเพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อให้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ และมีเนื้อหาเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

(๒) *แผนย่อยที่ ๒ การพัฒนากระบวนการยุติธรรม* โดยอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้เป็นไปอย่างเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทัวถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้ดำเนินงานสอดคล้องกันอย่างเป็นองค์ภาพเพื่อให้สามารถจัดการกับข้อขัดแย้งกรณีพิพาทได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๑ ปรับวัฒนธรรมองค์กรและทัศนคติเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมให้เคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความโปร่งใส เป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำ แนวทางการพัฒนาที่ ๒ กำหนดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง มีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรวบรวมพยานหลักฐาน ในการพิจารณาคดี และในการบังคับตามคำพิพากษา ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ให้มีแนวทางและทิศทางเดียวกัน มีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานร่วมกันบนพื้นฐานแห่งการไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพและผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมุ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อสังคมร่วมกัน แนวทางการพัฒนาที่ ๓ เสริมสร้างพลวัต ความหลากหลาย บูรณาการด้านกระบวนการยุติธรรมด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน และการสร้างความเสมอภาคในการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ด้วยการคุ้มครองผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม การพัฒนารูปแบบของการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมให้มีความหลากหลาย การสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชน การพัฒนากลไกคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมและความขัดแย้งระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ส่งเสริมพัฒนาระบบการสืบเสาะและการสอดส่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเสริมสร้างความโปร่งใสและพลวัตของกระบวนการยุติธรรมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ในการเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดจนกระบวนการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร แนวทางการพัฒนาที่ ๕ กำหนดให้การรวบรวมและการพิสูจน์พยานหลักฐานในกระบวนการยุติธรรมต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากล มีการใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และศาสตร์อื่น ๆ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก อำนาจความยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความโปร่งใส และประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และแนวทางการพัฒนาที่ ๗ พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา เพื่อลดทอนความเป็นโทษทางอาญาที่ไม่จำเป็นสร้างความสมดุลระหว่างการบังคับโทษตามคำพิพากษากับการให้ออกาสผู้ต้องโทษ

กลับคืนสู่สังคม เปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการบังคับโทษ และการพัฒนาระบบคุมประพฤติในชุมชน

ประเด็น ๒๓ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

ซึ่งแผนงานย่อยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้อง จำนวน ๑ แผนย่อยคือ *แผนย่อยที่ ๒ แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสังคม* มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา และการเข้าถึงบริการและสวัสดิการของรัฐ การเตรียมความพร้อมของประชาชนไทย เพื่อรองรับกระแสโลกาภิวัตน์ของวัฒนธรรมโลกที่รวดเร็วขึ้นในยุคดิจิทัลการเข้าสู่สังคมสูงวัย การพัฒนาแรงงานทักษะสูงและเฉพาะทางการยกระดับแรงงานทักษะต่ำ การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐให้เข้ากับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคดิจิทัล โดยสอดคล้องต่อแนวทางการพัฒนาที่ ๒ สร้างความเสมอภาคทางสังคม โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม เพื่อลดความแตกต่างทางด้านรายได้ รายจ่าย การเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน และเพิ่มความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม และแนวทางการพัฒนาที่ ๓ ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้มีความทันสมัย ตอบสนองความต้องการและให้บริการประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และโปร่งใส

๒.๒.๓ ความสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาประเทศ ประกอบกับมาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๙ กำหนดให้ทำการปฏิรูปประเทศเพื่อวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุล ประชาชนในสังคมมีโอกาสทัดเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยต้องมีการดำเนินการต่อเนื่องในช่วงหน้าปี เพื่อให้บรรลุผลที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ การจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ได้ดำเนินการทบทวนความสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ในด้านและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม โดยนำมากำหนดเป็นประเด็นภายใต้แนวทางการดำเนินงานตามมติการบริหารงาน ของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) แล้ว ยังได้นำกิจกรรมตามแผนการดำเนินงานของประเด็นปฏิรูปประเทศดังกล่าว มาบรรจุเป็นโครงการ/กิจกรรมสำคัญ ภายใต้แผนแม่บทฯ ฉบับนี้ด้วย ซึ่งแผนปฏิรูปประเทศในส่วนซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่นำมา กำหนดเป็นมติการบริหารงานและแนวทางการดำเนินงาน มีทั้งหมด ๓ ด้านหลัก ประกอบด้วย ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย และด้านกระบวนการยุติธรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) *แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน* โดยมีประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้อง คือ ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ บริการภาครัฐ สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิตประชาชน ประเด็นการปฏิรูป ที่ ๓ โครงสร้างภาครัฐกะทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงานมีผลสัมฤทธิ์สูง และประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ คล่องตัว โปร่งใส และมีกลไกป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน

๒) *แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย* โดยมีประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้อง คือ ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ มีกลไกให้การออกกฎหมาย เป็นกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น รวมทั้งมีกลไกในการทบทวนกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย และเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการ

ประกอบอาชีพของประชาชน ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ มีกลไกทางกฎหมายเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ มีกลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่มีความสำคัญและจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชน ในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ประเด็นการปฏิรูปที่ ๗ มีกลไกให้ประชาชนเข้าถึงกฎหมาย โดยสะดวกและเข้าใจกฎหมายได้ง่าย รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือ การตีความกฎหมายให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก ประเด็นการปฏิรูปที่ ๘ พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนติดต่อกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้โดยสะดวก เพื่อลดค่าใช้จ่าย และขจัดช่องทางการทุจริตประพฤติมิชอบ และประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๐ กลไกส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓) **แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม** โดยมีประเด็นการปฏิรูปที่เกี่ยวข้อง คือ ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ การกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนากลไกช่วยเหลือและเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ การพัฒนาการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ การปรับกระบวนการทศนในการบริหารงานยุติธรรมเพื่อสร้างความปลอดภัยและความเป็นธรรมในสังคม

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเสนอ และรัฐสภาได้รับทราบแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยมีการประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ในราชกิจจานุเบกษา ในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อทราบโดยทั่วกัน โดยประเด็นการปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ดังกล่าว มุ่งเน้นกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญเร่งด่วนและดำเนินการร่วมกันหลายหน่วยงาน ซึ่งสามารถดำเนินการและวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของประเด็นยุทธศาสตร์ใน **แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)** ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม พบว่ามี ๓ ด้านหลัก ได้แก่

๑) แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

มีเป้าประสงค์เพื่อให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติและรองรับผลกระทบของสถานการณ์ ชีวิตวิถีใหม่และทิศทางที่กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

(๑.๑) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล โดยอาศัยศักยภาพและโอกาสจากพัฒนาการด้านเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดดและพัฒนาการทางสังคมที่แปรเปลี่ยน รวมทั้งความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เร่งให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐ

(๑.๒) จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัวและเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ให้รองรับบริบทความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งจะมีปัญหา ความยุ่งยากที่สลับซับซ้อนมากขึ้น

(๑.๓) ปรับเปลี่ยนการบริหารงานทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถอย่างคล่องตัว ตามหลักคุณธรรม เพื่อให้มีความพร้อมและสามารถปรับตัวได้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความสามารถและความพร้อมของภาครัฐในการ

เปลี่ยนแปลง เพื่อให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพคล่องตัวและตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคแห่งฐานชีวิตวิถีใหม่ (New Normal)

(๑.๔) สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยทบทวนบทบาทภารกิจและระบบการบริหารราชการในส่วนภูมิภาค โดยสร้างและพัฒนา กลไกการทำงานที่เน้นการบูรณาการ/เชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่ รวมถึงพัฒนารูปแบบการเพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารราชการในจังหวัดให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัวในระบบงาน ระบบแผนและงบประมาณ และระบบบริหารงานบุคคล (จังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูง: High Performance) เพื่อให้มีการทำงานที่มีขีด สมรรถนะสูง

(๑.๕) ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความ รวดเร็ว คุ่มค่าโปร่งใส ปราศจากการทุจริต การปฏิรูประบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ควรจะมุ่งเน้นการวาง ระบบที่รวดเร็ว และโปร่งใสด้วยการใช้เทคโนโลยีเข้ามาจัดการแทนบุคคล และควรให้ความสำคัญกับเชื่อมโยง ระบบฐานข้อมูลด้านการจัดซื้อจัดจ้าง และบูรณาการทางานร่วมกันระหว่างกรมบัญชีกลางและหน่วยงาน ตรวจสอบการทุจริตเพื่อให้มีแนวทางการป้องกันการทุจริตที่ชัดเจน มีมาตรฐาน

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลให้ภาครัฐมีความโปร่งใส เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจ ของประชาชนในความซื่อตรง และมาตรฐานการทำงานที่มีคุณภาพสูงในระดับสากล มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมุ่งเน้นการสร้างเอกภาพแห่งพลัง ในการขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ

(๒) แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

มีเป้าหมายประสงค์เพื่อให้เกิดผลอันพึงประสงค์ในการมีกฎหมายที่ดีและมีเพียงเท่าที่ จำเป็นตามหลักการของมาตรา ๒๕๘ ค. ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูป ประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญจำนวน ๕ กิจกรรม ได้แก่

(๒.๑) มีกลไกยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อ การดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน โดยมีเป้าหมายกระบวนการเกี่ยวกับการอนุญาตและ กฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรค ต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนได้รับการ ปรับปรุง

(๒.๒) จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยมี เป้าหมายให้มีการปรับโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน

(๒.๓) จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน การบังคับใช้กฎหมาย โดยมีเป้าหมายให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และ บังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้ กฎหมายและการให้บริการประชาชน

(๒.๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย โดยมี เป้าหมายเพื่อให้ประชาชนใช้สิทธิในการเสนอร่างกฎหมาย

(๒.๕) จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการใช้งาน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกฎหมายได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจเนื้อหาของกฎหมายได้โดยง่าย

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลประโยชน์ในการลดภาระของการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพให้กับประชาชนและภาคธุรกิจโดยรวม รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ตลอดจนประชาชนสามารถเข้าถึงกฎหมายได้โดยสะดวกและเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้โดยง่าย

๓) แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

มีเป้าหมายเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนให้เป็นไปอย่างโปร่งใสแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สร้างความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญจำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย

(๓.๑) การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้า ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยมีเป้าหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมมีระบบให้ประชาชนตรวจสอบหรือแจ้งความคืบหน้าให้ประชาชนทราบ

(๓.๒) การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเขตพื้นที่การสอบสวน พัฒนาระบบการสอบสวนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ โดยเป้าหมายคือการมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการรับคำร้องทุกข์ กล่าวโทษและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสถานีตำรวจทั่วประเทศ

(๓.๓) การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ เพื่อจัดให้มีมาตรการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลย เพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อมิให้ประชาชนได้รับความคุ้มครอง ได้รับการช่วยเหลือ คำแนะนำด้านกฎหมาย ในการดำเนินคดี การดำเนินการในชั้นพนักงานสอบสวนสะดวกและรวดเร็วขึ้น

(๓.๔) ปฏิรูประบบการปล่อยชั่วคราว เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว และยกระดับการปล่อยชั่วคราวให้มีประสิทธิภาพ โดยนำระบบประเมินความเสี่ยงและการกำกับดูแลหลังปล่อยชั่วคราวที่มีความเหมาะสมกับผู้ต้องหาหรือจำเลยแต่ละรายมาใช้ทดแทนการเรียกทรัพย์สินเป็นหลักประกัน โดยมีเป้าหมาย มาตรการคุ้มครอง ผู้ต้องหาและจำเลยเพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๓.๕) การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนเพื่อจัดให้มีมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ต้องหาและจำเลยให้เหมาะสม ครอบคลุมและรวดเร็ว และสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือในการพิสูจน์ความผิด หรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาหรือจำเลย และเป็นการคุ้มครองการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุม และพนักงานสอบสวน โดยมีเป้าหมาย มาตรการคุ้มครอง ผู้ต้องหาและจำเลยเพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้ประชาชนทราบถึงระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมได้ชัดเจน มีมาตรการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลย ทำให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสะดวกรวดเร็ว ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยชั่วคราว

๒.๒.๔ ความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นแผนพัฒนาฉบับแรก ที่เริ่มต้นกระบวนการยกร่างกรอบแผนภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และจะมีผลในการใช้เป็นกรอบเพื่อกำหนดแผนระดับปฏิบัติการในช่วง ๕ ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และยังคงน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักปรัชญานำทางในการขับเคลื่อนและวางแผนการพัฒนาประเทศ ไปสู่การบรรลุเป้าหมายในมิติต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นกลไกในการชี้ประเด็นที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี เพื่อผลักดันให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนสู่ความเจริญเติบโตที่ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน โดยกำหนดทิศทางและเป้าหมายของการพัฒนาบนพื้นฐานของหลักการและแนวคิดที่สำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิด Resilience เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ และโมเดลทางเศรษฐกิจ BCG

วัตถุประสงค์หลักสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) คือการพลิกโฉมประเทศไทย (Thailand's Transformation) ไปสู่ “เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” หรือ “Hi-Value and Sustainable Thailand” โดยใช้องค์ความรู้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการยกระดับศักยภาพและพัฒนาประเทศในทุกมิติ เพื่อให้สามารถปรับตัวและรองรับกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทัน ตลอดจนสามารถอยู่รอดและเติบโตได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาวไป พร้อม ๆ กับการส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไปการพัฒนาอย่างยั่งยืน และมีเป้าหมายหลัก ๓ ประการ ประกอบด้วย การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน และการเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่

ซึ่งในการพัฒนาและการบริหารงานยุติธรรม มีความสอดคล้องต่อมิติการบริหารและหมวดหมายของการพัฒนา ๒ ด้านหลัก ได้แก่

มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

● **หมวดหมายที่ ๙ ที่มุ่งสร้างสังคมที่คนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม** การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยการสนับสนุนให้กลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสมีโอกาสในการเลื่อนขั้นทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น รวมทั้งพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ ในด้านการสร้างหลักประกันความคุ้มครองทางสังคมเพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงในชีวิต

เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมาย

- เป้าหมายที่ ๒ คนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต
- ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ดัชนีรวมของความคุ้มครองทางสังคมมีค่าไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ โดยดัชนีรวมของความคุ้มครองทางสังคม ๓ มิติคือ มิติด้านความคุ้มครองทางสังคมสำหรับวัยเด็ก วัยแรงงาน และผู้สูงอายุ

กลยุทธ์การพัฒนา

- กลยุทธ์ที่ ๓ การยกระดับความคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย
- กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมให้มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๑ การบูรณาการความคุ้มครองทางสังคม โดยกำหนดเป้าประสงค์ของการจัดการความคุ้มครองทางสังคมร่วมกัน รวมถึงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้ทุกหน่วยงานสามารถทำงานบนฐานข้อมูลเดียวกัน

มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

● **หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน**
 ภาครัฐจำเป็นต้องเร่งพัฒนาและปรับตัวเพื่อลดช่องว่างของการปฏิบัติงานให้มีศักยภาพที่เหมาะสม ในฐานะที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศบนหลักการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ คือ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐ โดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศ โดยมีประเด็นที่ต้องดำเนินการเพื่อรับมือกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและเสริมสร้างความสามารถของภาครัฐ

เป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมู่

- เป้าหมายที่ ๑ การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้
- ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐

กลยุทธ์การพัฒนา

- กลยุทธ์ที่ ๒ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ สร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลภาครัฐ โดยเปิดเผยข้อมูลผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐผ่านช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่หลากหลาย มีการบูรณาการการบริหารจัดการและนำไปประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐในการแก้ปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน เพื่อลดการทุจริตคอร์รัปชัน

- กลยุทธ์ที่ ๓ การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการ เพื่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานภาครัฐเป็นดิจิทัล โดยออกแบบกระบวนการทำงานใหม่ ยกเลิกการใช้เอกสารและขั้นตอนการทำงานที่หมดความจำเป็นหรือมีความจำเป็นน้อย นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ตลอดกระบวนการทำงาน ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผล โดยเฉพาะมาประยุกต์ใช้ตลอดกระบวนการทำงาน ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติงานและการติดตามประเมินผล โดยเฉพาะการให้บริการประชาชนและผู้ประกอบการให้มีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว มีช่องทางและรูปแบบการให้บริการ

- กลยุทธ์ที่ ๔ การสร้างระบบบริหารภาครัฐที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากรให้ มีทักษะที่จำเป็นในการให้บริการภาครัฐดิจิทัล และปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตรการภาครัฐให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กลยุทธ์ย่อยที่ ๔.๒ ยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็นและพัฒนากฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

๒.๓ กรอบการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในระดับสากล

๒.๓.๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๖ มุ่งหวังเป้าหมายสำคัญคือ การสร้างสังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีการกำหนดเป้าหมาย (Target) ไว้ ๑๐ เป้าหมาย ได้แก่

เป้าหมายที่ ๑๖.๑ ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่ง ให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

เป้าหมายที่ ๑๖.๒ ยุติการข่มเหง การแสวงหาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรง และการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก

เป้าหมายที่ ๑๖.๓ ส่งเสริมหลักนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศและสร้างหลักประกันว่าทุกคนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียม

เป้าหมายที่ ๑๖.๔ ลดการลักลอบ เคลื่อนย้ายอาวุธและเงิน เสริมความของแข็งแกร่ง กระบวนการติดตามและส่งคืนสินทรัพย์ที่ถูกขโมยไป และต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์การทุกรูปแบบภายในปี ๒๕๗๓

เป้าหมายที่ ๑๖.๕ ลดการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่และการรับสินบนทุกรูปแบบ

เป้าหมายที่ ๑๖.๖ การพัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ

เป้าหมายที่ ๑๖.๗ สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดี ในทุกระดับการตัดสินใจ

เป้าหมายที่ ๑๖.๘ ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันของธรรมาภิบาลระดับโลก

เป้าหมายที่ ๑๖.๙ จัดให้มีเอกลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน โดยรวมถึงการให้มีการจดทะเบียนเกิด (มีสูติบัตร) ภายในปี ๒๕๗๓

เป้าหมายที่ ๑๖.๑๐ สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐานตามกฎหมายภายในประเทศและข้อตกลงระหว่างประเทศ

อีกทั้ง ยังมีการกำหนดเป้าประสงค์ในการนำไปปฏิบัติ ๒ เป้าประสงค์ ได้แก่

เป้าหมายที่ ๑๖.a เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึงการกระทำผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในทุกระดับ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อจะป้องกันความรุนแรงและต่อสู้กับการก่อการร้ายและอาชญากรรม

เป้าหมายที่ ๑๖.b ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๓.๒ ดัชนีวัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index)

โครงการยุติธรรมโลก (World Justice Project) ได้กำหนดดัชนีวัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) จากการวัดผล ๘ ปัจจัย และกำหนดปัจจัยย่อยเพื่อเป็นตัวบ่งชี้ (Indicators) ในการวัดผลจากแต่ละปัจจัย ซึ่งเมื่อพิจารณาดัชนีวัดหลักนิติธรรมของโครงการยุติธรรมโลก ในปี ค.ศ. ๒๐๒๑ ตามบริบทของการบริหารงานยุติธรรม พบว่า มีปัจจัยในการวัดที่สอดคล้อง ดังนี้

(๑) การจำกัดอำนาจของรัฐบาล (Constraints on Government Powers) มีปัจจัยย่อยที่เกี่ยวข้องคือ การจำกัดอำนาจของรัฐบาลโดยฝ่ายนิติบัญญัติ การจำกัดอำนาจของรัฐบาลโดยฝ่ายตุลาการ

การจำกัดอำนาจของรัฐบาลโดยการตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์อย่างอิสระ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องได้รับโทษเมื่อปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และการตรวจสอบอำนาจของรัฐบาลโดยองค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล

(๒) การปลอดจากคอร์รัปชัน (Absence of Corruption) มีปัจจัยย่อยที่เกี่ยวข้องคือ เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายบริหาร เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายตุลาการ เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร และเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายนิติบัญญัติ ต้องไม่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ส่วนตน

(๓) การมีรัฐบาลที่เปิดกว้าง (Open Government) มีปัจจัยย่อยที่เกี่ยวข้องคือ การประกาศใช้กฎหมายและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ การมีส่วนร่วมของประชาชน และกระบวนการร้องเรียน/ร้องทุกข์

(๔) การรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights) มีปัจจัยย่อยที่เกี่ยวข้องคือ การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและการจัดการเลือกปฏิบัติ หลักประกันสิทธิในชีวิตและความปลอดภัยของประชาชน กระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมายและสิทธิของผู้ต้องหา หลักประกันเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก และหลักประกันเสรีภาพในสิทธิส่วนบุคคลโดยปราศจากการแทรกแซงโดยอำเภอใจ

(๕) ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย (Order and Security) มีปัจจัยย่อยที่เกี่ยวข้องคือ การควบคุมอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพ การจำกัดความขัดแย้งในสังคม และประชาชนต้องไม่ใช้มาตรการที่รุนแรงในการจัดการกับปัญหาส่วนบุคคล

(๖) การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ (Regulatory Enforcement) มีปัจจัยย่อยที่เกี่ยวข้องคือ การบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของรัฐบาล อย่างมีประสิทธิภาพ การประยุกต์และบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของรัฐบาล โดยปราศจากอิทธิพลที่ไม่เหมาะสม กระบวนการดำเนินการต้องไม่ล่าช้า โดยปราศจากเหตุผลอันควร กระบวนการดำเนินการต้องชอบด้วยกฎหมาย และรัฐต้องไม่เวนคืนทรัพย์สินโดยปราศจากกระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมายและมีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนที่เพียงพอ

(๗) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice) มีปัจจัยย่อยที่เกี่ยวข้องคือ ประชาชนสามารถเข้าถึงและสามารถจ่ายได้สำหรับกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งที่ไม่เลือกปฏิบัติ กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งที่ปลอดจากการทุจริตประพฤติมิชอบ กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งที่ปลอดจากการแทรกแซงของอิทธิพลที่ไม่เหมาะสมของรัฐบาล กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งที่ไม่ล่าช้าโดยปราศจากเหตุผลอันควร การบังคับใช้กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งอย่างมีประสิทธิภาพ และกลไกการระงับข้อพิพาททางเลือกที่สามารถเข้าถึงได้ เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ

(๘) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) มีปัจจัยย่อยที่เกี่ยวข้องคือ กระบวนการสืบสวนสอบสวนที่มีประสิทธิภาพ กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีที่มีประสิทธิภาพและไม่ล่าช้า ระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดพฤติกรรมกรรมการกระทำผิด กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เป็นธรรม กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ปลอดจากการทุจริตประพฤติมิชอบ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ปลอดจากการแทรกแซงของอิทธิพลที่ไม่เหมาะสมของรัฐบาล และกระบวนการที่ชอบด้วยกฎหมายและสิทธิของผู้ต้องหา

๒.๓.๓ แนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในบริบทต่างประเทศ

แนวโน้มและทิศทางด้านกระบวนการยุติธรรมในระดับสากลจากประเด็นหลักของการประชุมระหว่างประเทศที่สำคัญ ทั้งการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice – Crime Congress) การประชุมคณะกรรมาธิการว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (Commission on Crime Prevention and Criminal Justice: CCPJC) และการประชุมอาเซียน ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (ASEAN Conference on Crime Prevention and Criminal

Justice: ACCPJ) ประกอบกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านกระบวนการยุติธรรมของต่างประเทศ สามารถสรุปประเด็นท้าทายสำหรับการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในบริบทต่างประเทศได้ ดังนี้

(๑) การพัฒนาหลักนิติธรรมเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้มีศักยภาพและความพร้อมในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนตามสิทธิ โดยการส่งเสริมให้มีการเข้าถึงความยุติธรรมและการปฏิบัติที่เท่าเทียมภายใต้กฎหมาย การมีนโยบายระดับชาติว่าด้วยการกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมกับความผิด การมีสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ เยี่ยมตรง และดำเนินการอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมกันทุกฝ่าย และการส่งเสริมให้สาธารณชนเข้าใจคุณค่า มีทักษะ และความรู้ที่จำเป็นต่อการสร้างวัฒนธรรมการยึดถือกฎหมาย และการตระหนักในความหลากหลายทางวัฒนธรรมบนพื้นฐานของการเคารพต่อกฎหมายขึ้นในหมู่สาธารณชนทั่วไป

(๒) การส่งเสริมความก้าวหน้าในการป้องกันอาชญากรรม รวมทั้งการลดการกระทำผิดซ้ำด้วยการฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคม โดยการนำนิติการพัฒนา หรือกลไกทางสังคมในลักษณะต่าง ๆ เข้ามาปรับใช้ในการป้องกันอาชญากรรมตามความจำเป็นและเหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ทางสังคม ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันหรือสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่คนในสังคม เพื่อให้เกิดการยึดโยงคนในสังคมเห็นคุณค่าในตนเองและการเป็นส่วนหนึ่งในการปกป้องสังคม และไม่เปิดโอกาสให้ตนเองกลายเป็นผู้กระทำผิดที่สร้างความเดือดร้อนเสียหายต่อสังคม หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน ซึ่งนับเป็นกลุ่มเปราะบางที่อาจเกิดความเสียหายในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือเป็นผู้ก่ออาชญากรรม ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเปิดรับหรือเปิดโอกาสจากสังคมในการร่วมแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับสู่การเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้อีกครั้ง เพื่อเป็นการตัดโอกาสในการกลับไปสู่การกระทำผิดซ้ำ

(๓) การพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมแต่ละพื้นที่ โดยการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานและแนวปฏิบัติโดยคำนึงถึงความหลากหลายและความเปราะบางของกลุ่มเป้าหมาย การปกป้องสิทธิของเหยื่อและคุ้มครองพยานและผู้ให้ข้อมูล การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน และมุ่งลดการทำผิดซ้ำด้วยการฟื้นฟูและการกลับเข้าสู่สังคม ตลอดจนการนำแนวทางยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาปรับใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งควรมุ่งเน้นการปฏิบัติบนพื้นฐานของการให้ความคุ้มครองมากกว่าการลงโทษรุนแรง

(๔) การแสวงหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทของในปัจจุบัน เช่น อาชญากรรมไซเบอร์ และอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

(๕) การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศและความช่วยเหลือทางเทคนิคเพื่อป้องกันอาชญากรรมทุกรูปแบบ ทั้งอาชญากรรมในประเทศ และอาชญากรรมระหว่างประเทศ เช่น ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาผู้อพยพ และปัญหากลุ่มอาชญากรข้ามชาติ

(๖) การพัฒนาระบบงานยุติธรรมทางอาญา เพื่อรับมือกับแนวโน้มของการเกิดอาชญากรรมที่อาจเป็นผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)

๒.๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เป็นแผนระดับที่ ๒ มีกรอบทิศทางระยะ ๕ ปี รองรับการถ่ายทอดแผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านความมั่นคง และเชื่อมโยงให้มีการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ ๓ เพื่อให้เป็นกรอบทิศทางในการป้องกัน แจ้างเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ และ

รักษาผลประโยชน์แห่งชาติอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนกรอบความมั่นคงแบบองค์รวม (Comprehensive Security) มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) การวางนโยบายและแผนการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงให้สอดคล้องในทิศทางเดียวกัน โดยการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การดำเนินการให้เร่งป้องกันและแก้ไข ปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ และเสริมสร้าง ศักยภาพขีดความสามารถของประเทศในการรับมือความเสี่ยงภัยคุกคามท่ามกลางสถานการณ์ความผันผวนและ ชวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่ทั่วโลกกำลังเผชิญอยู่ รวมทั้งแนวโน้มสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนสูงและความซับซ้อนของปัญหาเชื่อมโยงในหลายมิติ

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ้งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามเพื่อ อ้ารงไว้ ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ รวมถึงถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็น รูปธรรม โดยมีเป้าหมายหลักคือ ประเทศไทยมีความมั่นคงและเสถียรภาพมากขึ้น ประชาชนดำรงชีวิตโดยปกติ สุข รวมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพบริการจัดการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงแบบองค์รวมและรักษาไว้ซึ่ง ผลประโยชน์แห่งชาติ กำหนดให้มี ๑๗ นโยบายและแผนความมั่นคง และเมื่อพิจารณาความเกี่ยวข้องและ สอดคล้องใน (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) แบ่งออกเป็น ๒ หมวด จำนวน ๔ นโยบายและแผน

หมวดประเด็นความมั่นคง จำนวน ๓ นโยบายและแผน ประกอบด้วย

๑) นโยบายและแผนด้านความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

จุดมุ่งเน้น คือการยกระดับสถานะและเพิ่มขีดสมรรถนะของประเทศไทยในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้า มนุษย์ให้ได้รับการยอมรับจากสากล มีเป้าหมายคือการยกระดับสถานะและเพิ่มขีดสมรรถนะของประเทศไทย ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ และให้ประเทศไทยสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

ซึ่งกลยุทธ์ที่สอดคล้อง ประกอบด้วยกลยุทธ์หลักที่ ๑ การยกระดับความเชื่อมั่น การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในระดับสากล กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการ กับเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ามนุษย์ทั้งทางอาญาและวินัย กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ เพิ่ม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการแรงงานกลุ่มเปราะบางที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนำเข้าและอนุญาตทำงาน ของคนต่างด้าวแบบถูกกฎหมาย โดยใช้กลไกการขับเคลื่อนและบูรณาการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน การป้องกันและแก้ไขปัญหาระบบบังคับและการค้ามนุษย์ของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๖ เสริมสร้างความเข้าใจ การรับรู้และการบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ของประเทศไทยและนานาชาติ กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๙ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ กลยุทธ์หลักที่ ๒ การพัฒนาขีดความสามารถและสมรรถนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และพัฒนาศักยภาพให้แก่คณะสหวิชาชีพ เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าพนักงานตำรวจ และพนักงานฝ่ายปกครองในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินคดีค้ามนุษย์ รวมทั้งเทคนิคการสืบสวนสอบสวนอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อมและบริบทต่าง ๆ กลยุทธ์ที่ ๒.๕ ส่งเสริมความร่วมมือการสร้างภาคีเครือข่ายนอกภาครัฐเพื่อให้ เป็นหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์กับภาครัฐให้ตระหนักถึงปัญหาการค้ามนุษย์และนำไปสู่การเฝ้าระวังและแจ้งเตือน สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

๒) นโยบายและแผนด้านความมั่นคงที่ ๘ การป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด

จุดมุ่งเน้นการป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การสกัดกั้นยาเสพติด และปราบปรามขบวนการการค้ายาเสพติด ตลอดจนการบำบัด รักษา และฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้เกิดการยอมรับจากสังคม โดยมีเป้าหมายการป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และผู้เสพยาเสพติดมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม และไม่หวนกลับไปสู่วงจรยาเสพติด

ซึ่งกลยุทธ์ที่สอดคล้อง ประกอบด้วย กลยุทธ์หลักที่ ๑ การสร้างความเข้มแข็งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้มีภูมิคุ้มกันและสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างพื้นที่ปลอดภัย และลดความต้องการยาเสพติด กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ สร้างภูมิคุ้มกันระดับบุคคล ด้วยการเสริมสร้างทัศนคติและความรู้เท่าทันยาเสพติดทั้งการเสพและการค้า รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ทั้งรูปแบบ เนื้อหา วิธีการ และช่องทางการสื่อสาร และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายในทุกขั้นตอน กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน พัฒนา เสริมสร้างกลไกเครือข่ายทางสังคม ในการเฝ้าระวังป้องกัน พัฒนาปัจจัยบวก และควบคุมปัจจัยเสี่ยงเพื่อให้สังคมเกิดสถานะแวดล้อมที่ปลอดภัยจากยาเสพติด กลยุทธ์หลักที่ ๒ การลดอุปทานยาเสพติด และปราบปรามเครือข่ายยาเสพติด/องค์กรอาชญากรรม กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นธรรม ตลอดจนดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอย่างจริงจัง กลยุทธ์หลักที่ ๓ การสร้างความสมดุลบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชนในการบำบัด ฟื้นฟู และการผนวกผู้สังคมได้อย่างปกติสุข กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๓ เสริมสร้างโอกาสและทางเลือกของผู้เสพยาเสพติด ภายหลังการเข้ารับการบำบัดให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข มีศักดิ์ศรีบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชน สามารถพัฒนาศักยภาพมนุษย์ไม่ถูกตีตราหรือเลือกปฏิบัติ

๓) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความมั่นคงทางไซเบอร์

จุดมุ่งเน้นประเทศไทยสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์ การยกระดับมาตรฐานรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และลดการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ โดยมีเป้าหมายประเทศไทยมีความพร้อมต่อการป้องกัน รับมือความเสี่ยงภัยคุกคามทางไซเบอร์อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์และอาชญากรรมไซเบอร์

กลยุทธ์ที่สอดคล้อง ประกอบด้วย กลยุทธ์หลักที่ ๒ การเสริมสร้างขีดความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคาความมั่นคงทางไซเบอร์เป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนากลไก มาตรการ และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปราม รวมถึงการสืบสวนอาชญากรรมทางไซเบอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในและการส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อป้องกัน รับมือ และลดความเสี่ยงจากการก่ออาชญากรรมทางไซเบอร์ กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ เสริมสร้างความตระหนักรู้และพัฒนาขีดความสามารถแก่องค์กรและบุคลากรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ในการป้องกันตนเองจากอาชญากรรมทางไซเบอร์

หมวดประเด็นศักยภาพความมั่นคง จำนวน ๑ นโยบายและแผน ประกอบด้วย

๑) นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง

จุดมุ่งเน้นการจัดทำและเชื่อมโยงบัญชีข้อมูลด้านความมั่นคงขนาดใหญ่เชิงดิจิทัลให้สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติเบอร์ โดยมีเป้าหมาย คือ การมีฐานข้อมูลหรือชุดข้อมูลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ด้านความมั่นคงสามารถนำไปสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาคาความมั่นคงระดับชาติ

กลยุทธ์ที่สอดคล้อง ประกอบด้วย กลยุทธ์หลักที่ ๒ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ สร้างความร่วมมือหรือความตกลงสำหรับการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลภายในแพลตฟอร์มด้านความมั่นคงตามหน้าที่อำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านดิจิทัล รวมถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่

๒.๕ สถานการณ์และปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานยุติธรรม

ด้วยข้อกำหนดตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดให้แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เป็นแผนที่แสดงทิศทางของการพัฒนา การบริหารงานยุติธรรม โดยมีสาระสำคัญในเรื่องการประสานแนวทางการบริหารการประสานแนวทางการบริหารงานยุติธรรมของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรมแต่ละแห่ง เพื่อให้เกิดบูรณาการในภาพรวมที่สอดคล้องกับสภาพสังคมและการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ส่งผลให้การจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๙) จำเป็นต้องพิจารณาถึงสถานการณ์และปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงานยุติธรรม ดังนี้

๒.๕.๑ สถานการณ์ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม

การสำรวจความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมของไทยในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา มุ่งเน้นการสำรวจข้อมูลใน ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่ ความพึงพอใจต่อการให้บริการหรือการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพึงพอใจต่อบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ความเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ภาครัฐและหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม ความเชื่อมั่นต่อการให้บริการด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และการประเมินความรู้ความเข้าใจต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรือบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม โดยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่มารับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จะมีความพึงพอใจในระดับมาก รวมทั้งยังมีความเชื่อมั่นต่อการให้บริการและการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม แต่พบว่าในส่วนของคุณรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่องกระบวนการยุติธรรมและบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมยังมีไม่มากนัก ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการเพื่อให้เกิดการรับรู้ ความรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้องของประชาชนต่อแนวทางและการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามาใช้บริการได้ตามสิทธิและเกิดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมที่มากขึ้น

๒.๕.๒ ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม

จากการทบทวนการศึกษาทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม พบว่า มีปัจจัยที่สำคัญดังนี้

(๑) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้ทำให้เกิดความแตกต่างทางรายได้ของประชาชนในสังคมและส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำตามมา เช่น ภาวะเงินเฟ้อทำให้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น ประชาชนต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพมากขึ้น เป็นต้น ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจทำให้ประชาชนเกิดภาวะความยากจนมากยิ่งขึ้นพร้อมทั้งส่งผลกระทบต่อเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมย่อมมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ จึงก่อให้เกิดความยากลำบากในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตามมา เมื่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมมีค่าใช้จ่ายขณะที่ประชาชนมี

รายได้น้อยหรือยากจนก็จะไม่ยากเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมโดยไม่จำเป็น^๑ นอกจากนี้การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายประชาชนยังมีความเหลื่อมล้ำ เช่น การคัดเลือกทนายความเพื่อช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนมักจะได้นายที่มีประสบการณ์น้อย ขณะที่ผู้มีฐานะการเงินดีสามารถเลือกทนายที่มีประสบการณ์มากกว่าทนายอาสาว่าความให้ และการปล่อยตัวชั่วคราวได้กำหนดหลักประกันสูงทำให้คนยากจนมีโอกาสที่จะได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวน้อย เมื่อเทียบกับคนมีฐานะร่ำรวย^๒

(๒) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยมีประเด็นที่สำคัญคือ เรื่องการรับรู้สิทธิทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม พบว่าการที่ประชาชนขาดการรับรู้สิทธิทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมอย่างเพียงพอ ส่งผลให้ประชาชนไม่สามารถที่จะเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ง่ายจึงทำให้ยากที่ก่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคมได้ ทั้งนี้การขาดความรู้ความเข้าใจทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมอาจเป็นผลมาจากโครงสร้างทางการศึกษาของประเทศที่ยังไม่สามารถที่จะให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมอย่างเพียงพอ^๓ นอกจากนี้ การรับรู้กระบวนการยุติธรรมและการรับรู้ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองรวมถึงทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการยุติธรรมต่างก็ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเช่นเดียวกัน เนื่องจากความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเป็นสิ่งสะท้อนความสามารถหรือศักยภาพของกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบหากกระบวนการยุติธรรมทำงานได้อย่างเต็มที่ประชาชนก็จะเกิดความเชื่อมั่น ดังนั้น การรับรู้และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเช่นกัน^๔ ในขณะที่ปัญหาอาชญากรรมยังคงเป็นสถานการณ์ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานยุติธรรมของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ส่งผลให้เกิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อปัญหาอาชญากรรมอื่นตามมา จึงทำให้กระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ ต้องแบกรับภาระการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่การป้องกันอาชญากรรมไปจนถึงการฟื้นฟูผู้กระทำผิด ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ล้วนต้องใช้ทรัพยากรบุคลากรและระยะเวลาในการดำเนินงานหากปัญหาอาชญากรรมมีเพิ่มมากขึ้นจึงส่งผลให้กระบวนการยุติธรรมเกิดความล่าช้าในการดำเนินงานเช่นเดียวกัน^๕ อีกทั้งยังพบว่า ปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดในประเทศยังคงมีปริมาณที่สูงโดยเฉพาะการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติก็ยังมีผลกระทบต่อประเทศชาติเช่นเดียวกัน เช่นการลักลอบขนยาเสพติด สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ ปัญหาอาชญากรรมแรงงานต่างด้าว ปัญหาการค้ามนุษย์ การก่อการร้าย เป็นต้น เมื่ออาชญากรรมและการกระทำผิดมีเพิ่มมากขึ้นและมีหลากหลายรูปแบบ ย่อมส่งผลให้ต้องมีการพัฒนากระบวนการยุติธรรมเพื่อรองรับอาชญากรรมและการกระทำผิดที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น หากอาชญากรรมและการกระทำผิดเพิ่มมากขึ้นกระบวนการยุติธรรมก็ต้องแบกรับภาระในการดำเนินงานทั้งระบบ อาทิ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น เพื่อให้มีศักยภาพรองรับสถานการณ์เหล่านี้^๖

(๓) ปัจจัยด้านการเมือง พบว่า องค์กรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมอาจจะถูกแทรกแซงจากทางการเมือง จึงส่งผลให้ในบางครั้งการบังคับใช้กฎหมายขาดความโปร่งใสและมีการปฏิบัติสองมาตรฐาน (Double stranded) รวมถึงมีการทุจริตประพฤติมิชอบในกระบวนการยุติธรรมเกิดขึ้น

^๑ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม [Online], ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔. แหล่งที่มา https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/RF_Plan๐๔.pdf.

^๒ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, NIDA MODEL ปฏิรูปประเทศไทย (ม.ป.ท., ม.ป.ป.)

^๓ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, (ม.ป.ท., ๒๕๖๑). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔, ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ แหล่งที่มา https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=๖๔๒๒, ๖๒.

^๔ จำลองลักษณ์ อินทวัน, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา,” วารสารกระบวนการยุติธรรม ๘,๒ (๒๕๕๘): ๔๓ - ๖๖.

^๕ สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม [Online], ๖๒.

^๖ เรื่องเดียวกัน, ๖๒.

ทั้งในกระบวนการสอบสวน สืบสวน การสั่งฟ้อง และการพิจารณาคดี ตลอดจนการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ของพวกพ้อง สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้กระบวนการยุติธรรมขาดประสิทธิภาพตามมา^๗ ซึ่งในปัจจุบัน กระบวนการยุติธรรมของไทยถูกตั้งคำถามในเรื่องการแทรกแซงจากอิทธิพลทางการเมืองในหลายกรณี และนำไปสู่ความเชื่อมั่นของประชาชนที่ลดน้อยลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย

(๔) ปัจจัยด้านกฎหมาย พบว่า กฎหมายถือว่าเป็นตัวบทที่กำหนดแนวทาง ขั้นตอน และวิธีการต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้นกฎหมายจึงส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม โดยเริ่มตั้งแต่กฎหมายสูงสุดอย่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎหมายต่างๆ ที่ได้ให้ความสำคัญต่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมและกำหนดทิศทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตามกฎหมายหลายฉบับยังไม่ได้มาตรฐานสากลและมีความล้าสมัย เช่น การกำหนดขั้นตอนดำเนินการหลายขั้นตอนทำให้เกิดความล่าช้า การกำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ขาดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญในกระบวนการยุติธรรม การขาดการเตรียมความพร้อมให้กับผู้บังคับใช้กฎหมาย การขาดการวิเคราะห์ผลกระทบอย่างรอบด้านในการตรากฎหมาย ฯลฯ นอกจากนี้ กฎหมายยังมุ่งเน้นการควบคุมมากกว่าการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาในระยะยาวและมุ่งใช้มาตรการทางอาญาเป็นจำนวนมากส่งผลให้เกิดคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นจำนวนมาก และทำให้ต้องใช้ทรัพยากรและบุคลากรรวมถึงระยะเวลาในการดำเนินการ เช่น ตำรวจต้องจับผู้ต้องหา ศาลต้องพิจารณาคดีเพิ่มมากขึ้น กรมราชทัณฑ์ต้องดูแลผู้ต้องขัง เป็นต้น^๘

(๕) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี พบว่า ความสามารถเข้าถึงข้อมูลของประชาชนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลจำนวนมากผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเชื่อมโยงหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถบูรณาการข้อมูลระหว่างกันได้อย่างทันสมัยเป็นปัจจุบัน (Real-time) และถูกต้องครบถ้วน ดังนั้น เมื่อประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้นก็จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น ส่งผลให้ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับความโปร่งใสและการรับผิดชอบ ต่อสังคม เนื่องจากการเก็บข้อมูลและประมวลผลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้บุคคลหรือองค์กรสามารถใช้การตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐได้สะดวกมากยิ่งขึ้นจึงถือได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและลดปัญหาการทุจริต รวมทั้งเอื้อต่อการพัฒนาหรือปฏิรูปกระบวนการวิธีทำให้มีความโปร่งใสและน่าเชื่อถือ^๙ ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการพัฒนาและนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานและการให้บริการแก่ประชาชนมากขึ้น ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายการส่งเสริมสู่การเป็นระบบราชการ ๔.๐ อีกทั้งยังพบว่า ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทำให้การกระทำผิดมีความซับซ้อนมากขึ้น นอกจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะทำให้ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพิ่มมากขึ้นแล้ว ขณะเดียวกันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ก็ทำให้เกิดอุปสรรคได้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะการพิสูจน์หลักฐานได้ยากยิ่งขึ้น อาทิ การลอกเลียนผลิตภัณฑ์ เป็นต้น นอกจากนี้ความพลิกผันทางเทคโนโลยี (Disruptive Technology) จากการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตส่งผลให้เกิดอาชญากรรมรูปแบบใหม่ตามมา เช่น อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การโจรกรรมข้อมูล เป็นต้น

^๗ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔. [Online], ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔. แหล่งที่มา [^๘ สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, การศึกษาสภาพปัญหา สาเหตุ และบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมไทย, \(๒๕๖๒\), ๒๑๕.](https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=๖๔๒๒, ๓๒; สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, เรื่องเดียวกัน, ๓๒</p>
</div>
<div data-bbox=)

^๙ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม, ๒๐.

สถานการณ์เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการบริหารงานยุติธรรมทั้งสิ้น จึงทำให้ต้องมีการพัฒนากระบวนการทำงาน และพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีดังกล่าวมาข้างต้น^{๑๐}

(๖) ปัจจัยด้านองค์กรและการจัดการ พบว่า โครงสร้างขององค์กรในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีขนาดใหญ่ โครงสร้างองค์กรที่มีลักษณะสายการบังคับบัญชาที่ยาว และส่วนใหญ่รวมอำนาจการบริหารไว้ที่ส่วนกลาง ทำให้เกิดการดำเนินงานหลายขั้นตอนและลำดับขั้นเกิดความล่าช้าไม่คล่องตัว จึงก่อให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาคดีและการตัดสินใจคดีต่างๆ นอกจากนี้ การดำเนินงานขององค์กรเหล่านี้ยังขาดการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อีกทั้งยังพบว่า หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความเป็นเอกภาพและมีกฎหมายและสายการบังคับบัญชาของตนเอง จึงทำให้มักจะขาดการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน รวมทั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมักจะขาดการจัดเก็บข้อมูล ที่ถูกต้องและทันสมัยทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนและทำให้ประชาชนตรวจสอบกระบวนการยุติธรรมได้ค่อนข้างยาก พร้อมทั้งหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมมักไม่ค่อยเปิดเผยข้อมูล การดำเนินการต่อสาธารณชน ตลอดจนโครงสร้างการบริหารงานของการดำเนินคดีในชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการและศาลมีขั้นตอนมาก รวมถึงการส่งสำนวนในแต่ละระดับชั้นมีขั้นตอนและระยะเวลายาวมาก ประเทศไทยใช้ระยะเวลาตั้งแต่ก่อนขึ้นศาล ขึ้นศาล และชั้นอุทธรณ์ฎีการวมกันแล้วเฉลี่ยอยู่ที่ ๑๓.๕ เดือน ที่สะท้อนให้เห็นถึงความล่าช้าในการอำนวยความยุติธรรม นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในเรื่องบุคลากรที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ๑) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งบุคลากรย่อมมีความสำคัญต่อการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม แต่ผู้บังคับใช้กฎหมายบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมอย่างเพียงพอจึงก่อให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมตามมา และนำไปสู่ความขัดแย้งของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมายกับเจ้าหน้าที่รัฐ ๒) ด้านความเพียงพอของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม พบว่า บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชน ทำให้บุคลากรเกิดความเครียดในการทำงานและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมโดยรวม เมื่อพิจารณาจำนวนบุคลากรต่อจำนวนประชากรในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยถือว่ายังมีน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่มีบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อจำนวนประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน สูงสุดของโลกอย่างฝรั่งเศส โดยที่ประเทศไทยมีจำนวนบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ๓๙๗ คนต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ในขณะที่ฝรั่งเศส จำนวนบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ๖๒๐ คนต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน^{๑๑} และ ๓) ด้านการปรับตัวของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมกับเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่รัฐในกระบวนการยุติธรรมบางส่วนยังไม่สามารถปรับตัวในการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเต็มที่ ซึ่งอาจจะส่งผลให้กระบวนการยุติธรรมขาดประสิทธิภาพได้ ตลอดจนยังประสบปัญหาในเรื่องงบประมาณซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มของประสิทธิภาพในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบต้องอาศัยทรัพยากรและบุคลากรในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพแต่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมบางส่วนมักจะได้รับจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนรวมถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานขาดคุณภาพและไม่เพียงพอ เช่น สถานีตำรวจเรือนจำ เป็นต้น

(๗) ปัจจัยด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ พบว่า การเป็นสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมส่งผลให้เกิดกระแส

^{๑๐} เรื่องเดียวกัน, ๒๑.

^{๑๑} สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, NIDA MODEL ปฏิรูปประเทศไทย, ๑๕.

การตื่นตัวในการพัฒนาการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อรองรับกฎหมายระหว่างประเทศ ข้อตกลง พิธีสารต่างๆ ฯลฯ ที่ได้ลงนามร่วมกัน ดังนั้น การที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศ หรือมีความร่วมมือระหว่างประเทศจึงส่งผลให้เกิดการปรับตัวของหน่วยงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในกระบวนการวิธีทำมากขึ้น^{๑๒}

๒.๖ ประเด็นปัญหาหลัก (Pain Point) ของกระบวนการยุติธรรมไทย

การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาของกระบวนการยุติธรรม (Pain Point) สามารถพิจารณาจาก ข้อมูลการศึกษา ๓ ส่วนที่สำคัญคือ ผลการติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรม แห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) เพื่อทราบผลการดำเนินงานยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามค่าเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ในแผน รวมทั้งสถานการณ์ความเชื่อมั่นของประชาชนและปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนผลการสำรวจข้อมูลและความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการยุติธรรม ทั้งจากการ สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม และการ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดกรอบทิศทางการจัดทำแผนแม่บทฯ ในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค เพื่อนำข้อมูลจากผลการศึกษาดังกล่าวมาวิเคราะห์สภาพการณ์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของกระบวนการยุติธรรมไทยที่ผ่านมา และนำมาสรุปประเด็นปัญหาที่สำคัญและเป็นความท้าทายสำหรับ การบริหารงานยุติธรรมของไทยในอนาคต จำนวน ๘ ประเด็นปัญหา ดังนี้

ประเด็นปัญหาที่ ๑ ด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามสิทธิของประชาชน มีลักษณะปัญหา ที่สำคัญ ได้แก่

(๑) ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสถานะทางสังคมต่ำ รวมทั้งกลุ่มประชากรชายขอบ ซึ่งมักผู้กระทำความผิด ทางกฎหมายจำนวนมาก และไม่สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเต็มที่

(๒) ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมมีไม่มากนัก รวมทั้งการดำเนินวิถี ชีวิตของประชาชน กลายเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายโดยไม่รู้ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรมหรือการเข้ารับ ความช่วยเหลือจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้ตามสิทธิของตนเอง เนื่องจากขาดศักยภาพในการแสวงหา ช่องทางในการปกป้องตนเองจากความเสียหายที่อาจเกิดจากการกระทำของตนเอง

(๓) ความไม่เชื่อมั่นต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากผลของการปฏิบัติงาน ที่ถูกกังขาในเรื่องมาตรฐานการทำงานหรือการให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนไม่เท่ากัน โดยอาจเกิดจาก การดำเนินงานที่บกพร่องของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมในบางกรณี ส่งผลให้เกิดความไม่เชื่อมั่น หรือ ไม่ศรัทธาต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมว่าจะสามารถสร้างความเป็นธรรมหรืออำนวยความสะดวก ให้แก่ตนเองได้อย่างแท้จริง และนำไปสู่ความไม่เชื่อมั่นในการเคารพกฎหมาย เพราะไม่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง

(๔) กลไกของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกลับไม่พร้อมรองรับการความตื่นรู้ในการ เรียกร้องสิทธิของประชาชน ซึ่งปัจจุบันประชาชนมีการแสวงหาข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและ กระบวนการยุติธรรมด้วยตนเองมากขึ้น เนื่องจากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ส่งผลให้ ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลและความรู้ได้กว้างขึ้น แต่กลไกของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกลับ ไม่พร้อมรองรับการเรียกร้องสิทธิหรือการร้องขอความช่วยเหลือของประชาชนตามความคาดหวังของประชาชน

^{๑๒} สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม, ๑๗-๑๘.

(๕) กรอบความคิด (Mind Set) ในการทำงานมุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายโดยใช้การลงโทษทางอาญา เนื่องด้วยความคุ้นชินและวัฒนธรรมในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมยังคงยึดแนวปฏิบัติตามแนวทางเดิม คือการยึดข้อกฎหมายในการบังคับโทษต่อผู้กระทำผิดเป็นหลัก ผ่านการทำงานแบบระบบ Law and Order โดยมีรัฐเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน ส่งผลให้จำนวนคดีความที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลมีจำนวนมาก และมุ่งใช้การลงโทษโดยการจำคุกเป็นหลัก ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากจำนวนผู้ต้องขังที่มีจำนวนมาก เกินกว่าศักยภาพในการควบคุมดูแลของราชทัณฑ์

(๖) เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายกลายเป็นคู่ขัดแย้งกับประชาชน จากการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการควบคุมการแสดงออกทางการเมือง ทำให้ประชาชนมีทัศนคติเชิงลบและเป็นอีกเหตุผลที่ก่อให้เกิดความไม่เชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นปัญหาที่ ๒ ด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย มีลักษณะปัญหาที่สำคัญได้แก่

(๑) กฎหมายและบทลงโทษมักเน้นการใช้ข้อสันนิษฐานของกฎหมายเพื่อกำหนดโทษ ทำให้เกิดการคาดการณ์แบบเหมารวม โดยการให้อาชญากรเป็นผู้พิสูจน์ตนเอง ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาบางส่วนขาดศักยภาพในการปกป้องหรือช่วยเหลือตนเอง เนื่องจากขาดความรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย รวมทั้งไม่มีศักยภาพในการเข้าถึงความช่วยเหลือที่เหมาะสม ซึ่งอาจทำให้คนบางกลุ่มกลายเป็นอาชญากรโดยไม่จำเป็น

(๒) การตีความกฎหมายมักมองในมุมมองของรัฐมากกว่ามุมมองของผู้เกี่ยวข้อง โดยรัฐเป็นศูนย์กลาง ไม่ได้ใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเหมาะกับอดีต แต่ไม่สามารถใช้ได้กับโลกปัจจุบัน เนื่องจากสังคมไทยได้เปลี่ยนไปแล้ว ความรู้และค่านิยมของประชาชนเปลี่ยน หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องเปลี่ยนตามให้ทัน

(๓) กฎหมายในบางเรื่องยังขาดความทันสมัยและปรับตัวไม่ทันต่อสถานการณ์ปัญหาและบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้กฎหมายที่มีไม่สามารถนำมาบังคับใช้เพื่อแก้ไขปัญหา หรือป้องกันความเสียหายเดือดร้อนให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากกฎหมายไม่ครอบคลุมหรือไม่เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินการ

(๔) ข้อกำหนดในกฎหมายและแนวปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมบางประเด็นก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงความยุติธรรมแก่ประชาชนแต่ละกลุ่ม โดยคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมีศักยภาพในการเข้าถึงโอกาสในการปกป้องตนเองตามแนวทางที่กฎหมายกำหนด เช่น การวางเงินหรือหลักทรัพย์เพื่อได้รับโอกาสการประกันตัว และการจ้างทนายที่มีชื่อเสียงหรือมีประสบการณ์ อีกทั้งกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายบางส่วนลิดรอนสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างไม่เหมาะสม และการตีความกฎหมายเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้มีอำนาจ

(๕) กระบวนการดำเนินคดีทางกฎหมายที่ซ้ำซ้อนกันของหลายหน่วยงาน ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติในการตีความกฎหมายที่ต่างกัน ทำให้การส่งต่อคดีหรือการดำเนินงานที่ต่อเนื่องกันมีลักษณะขัดแย้งกันเอง ทั้งนี้ ผู้ปฏิบัติงานบางส่วนยังเห็นว่า กฎหมายคุ้มครองผู้ต้องหามากขึ้นจนอาจละเลยการคุ้มครองผู้เสียหาย

(๖) กฎหมายคุ้มครองผู้ต้องหามากขึ้นจนอาจละเลยการคุ้มครองผู้เสียหาย และทำให้เกิดการชดเชยเยียวยาที่กำหนดไม่สามารถช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายได้จริง รวมทั้งการเยียวยาผู้เสียหาย

ยังมุ่งเน้นเพียงการจ่ายเงินช่วยเหลือ ซึ่งยังไม่มีแนวทางในการช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายทางจิตใจที่มีประสิทธิภาพมากนัก

(๗) กฎหมายยังมุ่งเน้นการควบคุมมากกว่าการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาในระยะยาว ที่ผ่านมารัฐมักจะใช้ระบบที่ตนเองวางไว้เพื่อการควบคุมประชาชนมาใช้บังคับประชาชนและเมื่อประชาชนไม่ทำตามที่รัฐกำหนดก็จะถูกผลักเข้าสู่กระบวนการลงโทษทางอาญาและการจำคุกเป็นหลัก ส่งผลให้เกิดคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นจำนวนมาก

ประเด็นปัญหาที่ ๓ ด้านการบริหารและระบบการทำงาน มีลักษณะปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

(๑) การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานตามหลักสากล แต่ขาดความจริงจังในการดำเนินงาน อย่างเป็นรูปธรรม แม้ว่าศักยภาพในการบริหารงานหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมผ่านกลไกเชิงนโยบาย มีความชัดเจนมากขึ้นและมีความพยายามในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ครอบคลุมการดำเนินงานตาม มาตรฐานสากลรอบด้าน แต่ยังคงขาดการกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนแผนหรือนโยบายที่ชัดเจน เพื่อให้ สามารถผลักดันให้เกิดการดำเนินงานที่แท้จริงและเกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมในแต่ละขั้นตอน เพื่อบรรลุ เป้าหมายใหญ่ที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ผลลัพธ์จากการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย ในปัจจุบันบางส่วนยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล

(๒) การดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมมีลักษณะแยกส่วน ไม่เป็นระบบที่เชื่อมโยงกัน ทั้งในส่วนการพัฒนาในแต่ละหน่วยงาน และภาพรวมของกระบวนการ โดยลักษณะการพัฒนาของกระบวนการ ยุติธรรมของไทยที่สามารถทำได้ดีตามหลักการสากลในบางประเด็นหรือในบางหน่วยงาน หรือกล่าวได้ว่า “เป็น การทำเป็นจุด ๆ” โดยมุ่งสำเร็จตามประเด็นใดประเด็นหนึ่ง แต่ไม่ได้พิจารณาในภาพรวมอย่างเป็นระบบ

(๓) ขั้นตอนการทำงานในแต่ละงานของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความ แตกต่างกัน และไม่สามารถกำหนดกรอบเวลาได้ชัดเจน ส่งผลให้การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมที่ต้อง เชื่อมโยงและส่งการทำงานระหว่างหน่วยงาน เกิดความล่าช้า และสร้างความเสียหายให้แก่ประชาชนจากความ ล่าช้าของกระบวนการทำงานดังกล่าวเกินกว่าที่ประชาชนพึงได้รับ

(๔) กระบวนการดำเนินคดีมีความล่าช้า ไม่ทันต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะการส่งสำนวนจาก พนักงานสอบสวนมีความล่าช้าและในชั้นอัยการบางครั้งจะมีเวลาในการพิจารณาค่อนข้างกระชั้น ทำให้อัยการ มีเวลาเหลือน้อยในการพิจารณาสำนวนที่ส่งมาจากพนักงานสอบสวน และกระบวนการในการพิจารณาคดีศาล ที่ไม่ได้มีการกำหนดกรอบเวลาที่ชัดเจน ส่งผลให้หลายคดีเกิดความล่าช้าและเป็นภาระที่ประชาชนต้องแบกรับ เกินกว่าความคาดหวัง

(๕) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีความเป็นอิสระต่อกัน แต่ไม่มีความเป็นเอกภาพ เนื่องจากโครงสร้างและการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีความเป็นอิสระต่อกัน ทำให้เกิด การทำงานที่แยกส่วน ขาดการประสานและบูรณาการข้อมูลและการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เป็น ระบบเพื่อแสวงหาความจริงร่วมกัน โดยแต่ละหน่วยงานยังคงมุ่งดำเนินงานตามเป้าหมายของหน่วยงานตนเอง เป็นหลัก แต่ไม่ได้ให้ความสนใจในขั้นตอนหรือขอบเขตงานของหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะเชื่อมต่อกับตนเอง หรือ ให้ความสำคัญกับการทำงานที่สอดคล้องประสานกันทั้งกระบวนการ เพื่ออำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้ อย่างแท้จริง

(๖) สถานะของหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมไม่เท่าเทียมกัน แม้ว่า สถานะในทางการกฎหมายจะกำหนดให้แต่ละหน่วยงานมีความเป็นอิสระและมีอำนาจในการทำงานตาม บทบาทหน้าที่ของตนเอง แต่ด้วยลักษณะงานที่ส่งต่อกันและแนวปฏิบัติในการทำงานส่งผลให้สถานะใน

การทำงานของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกลับไม่เท่ากัน ทำให้ไม่สามารถเกิดกลไกการประสานเชื่อมโยงการทำงานที่เท่าเทียมกันระหว่างหน่วยงานได้

(๗) การกำหนดสถานะของกระบวนการยุติธรรมและบุคคลในกระบวนการยุติธรรมให้อยู่เหนือการตรวจสอบจากภาคประชาชน ด้วยบทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และการบริหารงานยุติธรรม ที่มุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษ ส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ของว่ากระบวนการยุติธรรมเป็นกลไกที่ศักดิ์สิทธิ์ และมีอำนาจเหนือประชาชน ทำให้ประชาชนไม่กล้าตรวจสอบการดำเนินงานของบางหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาล เพราะเกรงว่าจะได้รับความเสียหายหรือผลกระทบเชิงลบ

(๘) การแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมจากอิทธิพลทางการเมือง โดยภาพลักษณ์การทำงานการทำงานของกระบวนการยุติธรรมที่ภาคประชาชนเห็นว่าเป็นเครื่องมือทางการเมือง เพื่อกำจัดผู้ไม่เห็นด้วยกับผู้ที่มีอำนาจทางการเมือง รวมทั้งการที่ตุลาการมีอำนาจแทรกแซงการทำงานของหน่วยงานอื่น ๆ ได้ ในขณะที่ภาคประชาชนไม่สามารถตรวจสอบหรือวิจารณ์การทำงานของศาลได้ ทำให้ประชาชนเห็นว่างค์กรตุลาการหรือกระบวนการยุติธรรมไม่สามารถเป็นที่พึ่งให้กับประชาชนได้

(๙) การขาดการประเมินผลเพื่อสะท้อนความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายที่ชัดเจน มักเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานตามภารกิจที่รับผิดชอบเป็นหลัก แต่การขาดการประเมินผลในภาพรวมของกระบวนการว่าการดำเนินการต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมบรรลุต่อเป้าหมายที่จะทำให้ประชาชนทุกคนเสมอกันภายใต้กฎหมายและตัวกฎหมายที่เป็นธรรมหรือไม่

(๑๐) การจัดสรรทรัพยากรที่ไม่เพียงพอต่อการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมบางส่วนได้รับงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจ รวมทั้ง วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานขาดคุณภาพและไม่เพียงพอต่อความจำเป็นในการปฏิบัติงานอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

ประเด็นปัญหาที่ ๔ ด้านบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีลักษณะปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

(๑) จำนวนบุคลากรที่มีไม่เพียงพอกับภาระงานและความต้องการของประชาชน โดยปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรบุคคลในการปฏิบัติงาน เช่น พนักงานสอบสวนไม่เพียงพอต่อภาระงาน ทำให้คุณภาพการทำงานหย่อนลง และไม่สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนที่ต้องการความช่วยเหลือที่รวดเร็วได้

(๒) บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายและขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม ทำให้ความรู้ความสามารถที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากไม่มีความเข้าใจในสิ่งที่ต้องปฏิบัติมากพอ และมักปฏิบัติตามความเคยชิน ซึ่งอาจไม่เหมาะสมกับบางภารกิจหรือบางสถานการณ์ที่เจอ

(๓) บุคลากรขาดองค์ความรู้สำหรับการดำเนินงานที่มีลักษณะเฉพาะและการรับมือต่ออาชญากรรมในรูปแบบใหม่ ซึ่งปัจจุบันพบว่ามีอาชญากรรมในรูปแบบที่หลากหลาย อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเชื่อมโยงข้อมูลสารรับรู้ในวงกว้างในสังคม ทำให้ทั้งอาชญากรรมเดิมที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและลักษณะของการก่ออาชญากรรมไปจากเดิม และการเกิดอาชญากรรมในรูปแบบใหม่ ส่งผลให้องค์ความรู้และประสบการณ์จากการทำงานในอดีตอาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) บุคลากรไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาทและความคาดหวังของสังคม เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจและอัยการบางส่วน ซึ่งรับผิดชอบภารกิจที่นับเป็นต้นทางของกระบวนการยุติธรรม ปฏิบัติงาน

ขาดประสิทธิภาพ ล่าช้า ปล่อยคดีขาดอายุความ ทำสำนวนอ่อน ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

(๕) วัฒนธรรมการใช้อำนาจของบุคลากรเป็นอุปสรรคในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน โดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายบางส่วนยังมีใช้อำนาจบังคับใช้กฎหมายโดยไม่คำนึงถึงมาตรฐานหรือขอบเขตที่เหมาะสม และการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย รวมทั้งการใช้อำนาจโดยมิชอบและการไม่รับความผิดพลาดในการกระทำของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม โดยมักดำเนินการอย่างเข้มงวดในกรณีที่สังคมเกิดข้อกังขาเป็นหลัก

(๖) การคอร์รัปชันและการรับสินบนของเจ้าหน้าที่ และอยู่ภายใต้อิทธิพลที่มีขอบขององค์กรอาชญากรรม ซึ่งประชาชนมีความคาดหวังว่าหากบุคลากรในหน่วยงานที่ดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมมีการประพฤติมิชอบเกี่ยวข้องกับการใช้ระบบพวักพอง ระบบอุปถัมภ์ การรับสินบน การทุจริตคอร์รัปชัน ต้องได้รับการลงโทษอย่างรุนแรงมากกว่าประชาชนทั่วไป

ประเด็นปัญหาที่ ๕ ด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด มีลักษณะปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

(๑) การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เน้นการพัฒนาเป็นหลักมีต้นทุนสูง เพราะแนวทางการพัฒนาแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดก็มีความหลากหลายตามความหลากหลายของผู้กระทำผิด ทำให้ต้องใช้ทรัพยากรการดำเนินงาน และความร่วมมือจากหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่หลากหลาย

(๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหาคriminalซ้ำเป็นสิ่งที่เกินกว่าความสามารถในการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพราะแม้ว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด เช่น กรมราชทัณฑ์ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จะสามารถดำเนินการพัฒนาและช่วยเหลือเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้กระทำผิดก่อนปล่อยได้อย่างเหมาะสม แต่การได้รับโอกาสในการกลับมาใช้ชีวิตตามปกติได้ในสังคมถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการป้องกันหรือลดความเสี่ยงในการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งต้องอาศัยกลไกจากหลายหน่วยงานและภาคส่วนในสังคมร่วมกัน

(๓) คนในสังคมยังมีทัศนคติเชิงลบต่อผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำผิดหลังการปล่อยตัว เนื่องจากคนในสังคมจำนวนมากมองหรือทัศนคติต่อผู้กระทำผิดในลักษณะของการตีตราว่าเป็นบุคคลที่อันตราย และมีโอกาสก่อความเสียหายให้แก่สังคม ส่งผลให้ผู้กระทำผิดเป็นกลุ่มเปราะบางที่สำคัญในการใช้ชีวิตในสังคมหลังการพ้นโทษ เนื่องจากไม่ได้รับโอกาสในชีวิตให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติเช่นเดียวกับคนทั่วไปในสังคม

(๔) สังคมภายนอกไม่เข้าใจกระบวนการพักการลงโทษและอภัยโทษ และส่งผลให้เกิดความไม่ไว้วางใจการปฏิบัติงานของงานราชทัณฑ์ จึงนำไปสู่ข้อกังขาในการทำงานของหน่วยงานและเกิดคำถามว่าเหตุใดผู้กระทำผิดจึงถูกปล่อยตัวก่อนเวลาของโทษที่กำหนด และส่งผลต่อความเชื่อมั่นต่อกฎหมายและการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และหลายกรณีที่ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมที่ดีในเรือนจำ และสามารถปฏิบัติตัวตามกฎระเบียบเพื่อได้ประโยชน์ในการลดโทษ แต่กลับกระทำผิดซ้ำเมื่อได้รับการปล่อยตัว

ประเด็นปัญหาที่ ๖ ด้านการส่งเสริมแนวทางยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และมาตรการทางเลือก มีลักษณะปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

(๑) กลไกการไกล่เกลี่ยโดยชุมชนยังไม่สามารถขับเคลื่อนได้ตามเจตนารมณ์ที่แท้จริง อาจเพราะไม่เชื่อมั่นในกลไกยุติธรรมชุมชนเท่ากับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอำนาจตามกฎหมาย และไม่แน่ใจในขอบเขตของข้อพิพาทที่กลไกยุติธรรมชุมชนสามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยได้ รวมทั้งการกำหนดให้คดีที่สามารถไกล่เกลี่ยได้ เป็นคดีที่มีทุนทรัพย์น้อยเกินไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไปที่พบว่า ข้อพิพาทส่วนใหญ่

ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมักเกี่ยวข้องกับทฤษฎีที่สูงกว่าที่กฎหมายกำหนดให้ใช้กลไกการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทโดยชุมชน

(๒) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก เนื่องจากไม่ใช่แนวทางที่ประชาชนในสังคมคุ้นเคย โดยประชาชนยังไม่มี ความเข้าใจและเชื่อมั่นในกลไกดังกล่าวว่าจะสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ตนเองได้ จึงยังคงมุ่งให้ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายบังคับใช้กฎหมายของรัฐเป็นผู้ดำเนินการจัดการความขัดแย้งและข้อพิพาทในลักษณะเดิม

ประเด็นปัญหาที่ ๗ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม มีลักษณะปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

(๑) กระบวนการยุติธรรมไม่ใช่แค่เรื่องของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย เพราะการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนไม่ใช่การบังคับใช้กฎหมายอย่างเดียว แต่ในความเป็นจริงจะเกี่ยวข้องและเกี่ยวพันกับหน่วยงานส่วนอื่นด้วย ซึ่งมีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรม ซึ่งเป็นการป้องกันที่ต้นเหตุของปัญหาที่แท้จริง คือการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนไม่ให้เข้าสู่เงื่อนไขในการก่ออาชญากรรม หรือนำไปสู่ปัญหาในสังคม

(๒) วัฒนธรรมองค์กรของหน่วยงานภาครัฐเป็นอุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยมักเป็นการมีส่วนร่วมเฉพาะกลไกที่รัฐเปิดโอกาสบางส่วน เช่น มีความพยายามในการให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้นในการจัดให้มีผู้พิพากษาสมทบในศาลคดีเด็กและเยาวชน

(๓) กลไกภาคประชาชนและเครือข่ายการทำงานจากภาคส่วนอื่นในสังคมที่เกิดขึ้นไม่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างยั่งยืน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม ทั้งภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ยังเป็นไปตามการกำกับควบคุมของหน่วยงานรัฐเป็นหลัก มากกว่าการผลักดันให้ภาคส่วนอื่นมีศักยภาพเพียงพอที่จะร่วมดำเนินการในเชิงเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคมได้อย่างจริงจัง

ประเด็นปัญหาที่ ๘ ด้านข้อมูลและเทคโนโลยี มีลักษณะปัญหาที่สำคัญ ได้แก่

(๑) ข้อมูลของแต่ละหน่วยงานไม่เชื่อมโยงกันทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ โดยแต่ละหน่วยงานถือกฎหมายเป็นของตนเอง แม้จะมีกฎหมายจะเขียนให้เชื่อมโยงข้อมูล แต่หลายหน่วยงานจะยกข้อกฎหมายของตนเองมาเป็นข้ออ้างหรือข้อจำกัดในการเชื่อมโยงข้อมูล อีกทั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมแยกส่วนและเป็นอิสระต่อกัน ทำให้การเก็บข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมแยกส่วนและไม่ถูกส่งต่ออย่างสมบูรณ์

(๒) ข้อจำกัดในการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม ทั้งเรื่องทรัพยากรในการดำเนินงาน ในส่วนของงบประมาณ ความพร้อมบุคลากร และอุปกรณ์เครื่องมือ ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีศักยภาพแตกต่างกันไป อีกทั้งเจ้าหน้าที่รัฐในกระบวนการยุติธรรมบางส่วนยังไม่สามารถปรับตัวในการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเต็มที่

(๓) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้การกระทำผิดมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นทำให้เกิดอาชญากรรมในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งอาชญากรรมเดิมที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและลักษณะของการก่ออาชญากรรมไปจากเดิม และการเกิดอาชญากรรมในรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

(๔) ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้ เนื่องจากข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมยังไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันอย่างสมบูรณ์

และยังไม่ระบบการติดตามคดีที่มีข้อมูลของแต่ละหน่วยงานตลอดกระบวนการเพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามข้อมูลคดีความของตนเองได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

๒.๗ ประเด็นท้าทายสำหรับการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของไทย

การนำเสนอแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของไทย สามารถพิจารณาจากข้อมูลการศึกษา ๓ ส่วนที่สำคัญคือ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อทราบกรอบการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรมตามยุทธศาสตร์และแผนกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องและแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในบริบทต่างประเทศ รวมทั้งผลการสำรวจข้อมูลและความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการยุติธรรม ทั้งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม และการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดกรอบทิศทางการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทฯ ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อนำข้อมูลจากผลการศึกษาดังกล่าวมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารกระบวนการยุติธรรมของไทยในอนาคตตามกรอบการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและมาตรฐานสากล ควบคู่ไปกับความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเหมาะสม บนพื้นฐานของการพิจารณาผลการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาของกระบวนการยุติธรรม (Pain Point) ข้างต้น โดยมีแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่สำคัญจำนวน ๙ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นท้าทายที่ ๑ การยึดหลักนิติธรรมเพื่ออำนวยความยุติธรรมตามสิทธิของประชาชน มีแนวทางการพัฒนา ๑๑ แนวทาง ได้แก่

(๑) การพัฒนาหลักนิติธรรมเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้มีศักยภาพและความพร้อมในการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนตามสิทธิ โดยการส่งเสริมให้มีการเข้าถึงความยุติธรรมและการปฏิบัติที่เท่าเทียมภายใต้กฎหมาย

(๒) การส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้และเข้าใจในสิทธิเสรีภาพพื้นฐาน ข้อกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม โดยง่ายและสะดวก รวมทั้งการสื่อสารข้อมูลให้แก่ประชาชนรู้ถึงความเสียหายหรือผลกระทบที่เกิดจากการกระทำผิดรอบด้าน

(๓) การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชนในสังคมทุกระดับในแนวทางที่เหมาะสม เพื่อสร้างศักยภาพในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และมุ่งสร้างวัฒนธรรมการเคารพกฎหมาย รวมทั้งการสื่อสารกับประชาชน เพื่อเสริมให้เกิดความเข้าใจระหว่างหน่วยงานและประชาชนมากขึ้น โดยพัฒนารูปแบบและกลไกที่จะสื่อสารต่อให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

(๔) การปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมการเคารพกฎหมายแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนและชุมชนเข้มแข็งมีภูมิคุ้มกันเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ สามารถจัดการปัญหาเองได้ในเบื้องต้น และสามารถป้องกันตนเองมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

(๕) การเคารพสิทธิของประชาชนในการติดตาม เြงรัด และตรวจสอบการทำงานของรัฐ หากเป็นการทำเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยตรง ย่อมเป็นสิทธิของประชาชนและชุมชนตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยหน่วยงานรัฐพึงจัดให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับประโยชน์นั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๖) การอำนวยความยุติธรรมที่รวดเร็ว ทั่วถึงและเท่าเทียมตามหลัก Inclusive justice โดยมุ่งสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนทุกกลุ่ม และการปฏิบัติต่อประชาชนโดยคำนึงถึงความหลากหลายและความเปราะบางของกลุ่มเป้าหมาย

(๗) การกำหนดเป้าหมายเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนร่วมกัน เพื่อให้แต่ละหน่วยงานมีเป้าหมายเดียวกันในการดำเนินงาน อันจะเป็นการกำหนดทิศทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

(๘) การมุ่งให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่สูญเสียหรือเสียหายจากกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปกป้องสิทธิของเหยื่อและคุ้มครองพยานและผู้ให้ข้อมูล และการพัฒนาไกการชดเชยค่าเสียหายจากกระบวนการยุติธรรมให้ง่ายและรวดเร็ว

ประเด็นท้าทายที่ ๒ การปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย มีแนวทางการพัฒนา ๖ แนวทาง ได้แก่

(๑) การจัดให้มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น เพื่อมุ่งให้กฎหมายเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมของประชาชนในสังคมได้อย่างแท้จริง

(๒) การปรับปรุงและพัฒนากฎหมายให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง เพื่อกำหนดแนวทางการกำกับควบคุม ตลอดจนบทลงโทษที่เหมาะสมสอดคล้องกับประเด็นปัญหา บนพื้นฐานของการพิจารณาถึงบริบทรอบด้านของสังคมในแต่ละมิติ มากกว่าเพียงการมุ่งเน้นการบังคับและลงโทษ โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดโทษทางอาญาเป็นโทษหลักสำหรับบางความผิดหรือบางประเด็นทางสังคม

(๓) การทบทวนและแก้ไขกฎหมายโดยคำนึงถึงการละเมิดสิทธิ และนวัตกรรมใหม่ในการแก้ไขปัญหา โดยควรมีการปรับปรุงกฎหมายที่ล้าหลัง โดยการเปิดเวทีสาธารณะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขกฎหมาย เพื่อมุ่งเน้นการปรับปรุงเนื้อหากฎหมายให้มีความทันสมัย สากล และมีเนื้อหาคอบคลุมสิทธิของประชาชนทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค ไม่ว่าจะเป็นเยาวชน สตรี กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ฯลฯ

(๔) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียม เพื่อก่อให้เกิดความเชื่อมั่นของกระบวนการยุติธรรมที่เป็นที่พึงพิงของประชาชน ควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคไม่ละเว้นการปฏิบัติ และไม่ใช่อำนาจทางการเมือง รวมถึงการช่วยเหลือประชาชนที่เข้าไม่ถึงโอกาสในการยุติอย่างแท้จริง เช่น กรณีการมีทนายอาสาโดยการสนับสนุนช่วยเหลือจากภาครัฐ เพื่อลดภาระและค่าใช้จ่ายของประชาชนอย่างแท้จริง

(๕) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย เพราะหากประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปรับปรุง หรือเสนอกฎหมายต่าง ๆ จะทำให้ประชาชนยอมรับกฎหมาย และสามารถมีกฎหมายที่ทันสมัยต่อปรากฏการณ์ต่าง ๆ ภายใต้บรรยากาศที่เสรีปราศจากการคุกคามหรือแทรกแซงจากอำนาจหรือกลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน หรือ คดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในชีวิตของประชาชน

ประเด็นท้าทายที่ ๓ การบริหารและระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล มีแนวทางการพัฒนา ๑๑ แนวทาง ได้แก่

(๑) การปฏิรูปหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นองค์การที่ยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อให้การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม หรือการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน เพื่อยกระดับองค์การให้เป็นองค์การที่มีธรรมาภิบาลได้มากขึ้น

(๒) การดำเนินงานโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric) เพื่อกำหนดประเด็นให้เชื่อมโยง ว่าต้องพัฒนาหรือขับเคลื่อนกระบวนการทำงานในรูปแบบใดเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงการทำงาน

ตลอดกระบวนการ อันจะนำไปสู่การอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน โดยการสร้างสมดุลระหว่างการบังคับใช้กฎหมายและประโยชน์หรือความต้องการของประชาชน มิใช่เพียงมุ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมาย

(๓) การบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมที่เป็นอิสระจากอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร เพื่อลดการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งควรกำหนดบทลงโทษกรณีที่บุคลากรจากฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ เข้ามาแทรกแซงการทำงานในกระบวนการยุติธรรม

(๔) การพัฒนาระบบการทำงานและบริการประชาชนที่เป็นมาตรฐานสากล โดยการดำเนินการด้วยความยุติธรรมด้วยความโปร่งใส รวดเร็ว และตรวจสอบได้ การปรับปรุงขั้นตอนการขึ้นตอนการดำเนินคดีให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาระบบวิธีการปฏิบัติงานให้ทันสมัย

(๕) การบูรณาการและประสานความร่วมมือ (Collaborative) ระหว่างหน่วยงาน โดยบูรณาการการทำงานตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานบนสถานะที่เท่าเทียมกัน และการสนับสนุนหน่วยงานที่มีอำนาจตามพรบ.ปฏิบัติงานบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจที่มี

(๖) การพัฒนาโครงสร้างและกลไกการทำงานให้คล่องตัว ยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น โดยไม่ให้โครงสร้างและความแข็งตัวของความเป็นระบบราชการกลายเป็นอุปสรรคในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(๗) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีประสิทธิภาพตามบทบาทหน้าที่และความคาดหวังของประชาชน โดยการส่งเสริมให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในขอบเขตงานที่รับผิดชอบ การส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะในงานเฉพาะทาง การพัฒนาบุคลากรให้เท่าทันภาวะการเติบโตและเปลี่ยนแปลงของสังคม การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งเน้นความสำเร็จในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนเป็นหลัก และการสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ยึดมั่นในระบบคุณธรรม การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรแบบเจ้าขุนมูลนายเพื่อลดช่องว่างกับประชาชน รวมทั้งการสร้างการรับรู้และความเข้าใจร่วมกันให้แก่บุคลากรในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามสิทธิและเสรีภาพและเคารพในสิทธิมนุษยชนของคนทุกกลุ่มในสังคม

(๘) การพัฒนากลไกการป้องกัน ตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรในภาครัฐ เนื่องจากประชาชนมีความคาดหวังว่าหากบุคลากรในหน่วยงานที่ดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมมีการประพฤติมิชอบเกี่ยวข้องกับการใช้ระบบพวกพ้อง ระบบอุปถัมภ์ การรับสินบน การทุจริตคอร์รัปชันต้องได้รับการลงโทษอย่างรุนแรงมากกว่าประชาชนทั่วไป และเมื่อลงโทษบุคลากรผู้นั้นแล้วต้องมีการนำเสนอข้อมูลการลงโทษบุคลากรนั้นโดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มากยิ่งขึ้น

(๙) แนวทางการลงโทษหรือแสดงความรับผิดชอบในกรณีบุคลากรที่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายกระทำผิดที่ชัดเจน เมื่อเจ้าหน้าที่ทำผิดต้องดำเนินการเด็ดขาดจริงจัง รวดเร็ว โปร่งใส และกลไกการตรวจสอบต่าง ๆ ที่มีอยู่ต้องสามารถตรวจสอบได้จริง โดยหน่วยงานหรือบุคคลที่ถูกตรวจสอบต้องพร้อมยอมรับความผิดพลาดหรือความผิดจากการกระทำของตน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจต่อกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

(๑๐) การติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม โดยการกำหนดแนวทางการประเมินภายในและการตรวจสอบจากหน่วยงานและภาคส่วนของสังคม รวมทั้งการวัดความสำเร็จของการขับเคลื่อนงานในกระบวนการยุติธรรมจากผลลัพธ์เชิงคุณภาพมากกว่าเพียงการวัดผลเชิงปริมาณ

(๑๑) การให้ความสำคัญกับงานวิชาการและสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างการพัฒนากระบวนการด้วยข้อมูลและองค์ความรู้ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยส่งเสริมให้เกิดการวิจัยเพื่อค้นหา

ความรู้ในประเด็นทางสังคมที่มีความแปลกใหม่และหลากหลายในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต และผลักดันข้อเสนอจากงานวิจัยให้เป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

ประเด็นท้าทายที่ ๔ การพัฒนาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมรูปแบบใหม่
มีแนวทางการพัฒนา ๕ แนวทาง ได้แก่

(๑) การพัฒนากลไกในการป้องกันและสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น

(๒) การติดตาม เฝ้าระวัง และแก้ไขปัญหาความมั่นคงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต โดยการพัฒนากลไกการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีความเข้มแข็ง มีความพร้อม และตระหนักในเรื่องความมั่นคงและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต และการพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคง

(๓) การนำนิติการพัฒนาหรือกลไกทางสังคมมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรม ตามความจำเป็น และเหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน ซึ่งนับเป็นกลุ่มเปราะบางที่อาจเกิดความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือเป็นผู้ก่ออาชญากรรม โดยใช้กิจกรรมการพัฒนา เช่น กีฬา เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่คนในสังคม และเกิดการยึดโยงคนในสังคมเห็นคุณค่าในตนเองและการเป็นส่วนหนึ่งในการปกป้องสังคม

(๔) การแสวงหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทของในปัจจุบัน ด้วยการเสริมสร้างมาตรการจัดการกับอาชญากรรมรูปแบบใหม่ รวมทั้งการใช้ประโยชน์สูงสุดจากอนุสัญญาที่เกี่ยวข้อง เช่น อนุสัญญาว่าด้วยองค์การอาชญากรรมและพิธีสารต่อท้ายและมาตรการที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาเหล่านั้น

(๕) การพัฒนาระบบงานยุติธรรมทางอาญา เพื่อรับมือกับแนวโน้มของการเกิดอาชญากรรมที่อาจเป็นผลมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) เนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาและผลกระทบด้านสังคมและเศรษฐกิจที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ซึ่งได้สร้างโอกาสใหม่ และเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้แก่อาชญากรและกลุ่มองค์กรอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ ในแต่ละระดับที่แตกต่างหลากหลาย จึงนับเป็นการท้าทายต่อการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในแต่ละภารกิจตามความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานของแต่ละประเทศ รวมทั้งความร่วมมือระหว่างชาติในปัญหาอาชญากรรม

ประเด็นท้าทายที่ ๕ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักการเคารพสิทธิมนุษยชน
มีแนวทางการพัฒนา ๕ แนวทาง ได้แก่

(๑) การพิจารณาจำแนกหรือแบ่งประเภทคดีเพื่อกำหนดการลงโทษที่เหมาะสม ระหว่างคดีอาญาที่มีความจำเป็นต้องลงโทษจำคุก กับคดีที่เป็นความบกพร่องผิดพลาดเฉพาะตัวที่อาจจะไม่จำเป็นต้องเป็นโทษทางอาญาที่จะต้องนำมาติดคุก เนื่องจากวิธีการรับมือกับคดีต้องปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

(๒) การกำหนดแนวทางบังคับโทษต่อผู้กระทำผิดเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขพัฒนา มากกว่าการยึดอัตราโทษตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่นำมาใช้ในการพิจารณาลงโทษของเด็กและเยาวชนควรคำนึงถึงประโยชน์หรือการแก้ไขฟื้นฟู เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของผู้กระทำผิด มากกว่าการยึดอัตราโทษ โดยการพิจารณาทลงโทษควรพิจารณาถึงเหตุแห่งการกระทำผิดและเงื่อนไขบริบทหรือสาเหตุที่ทำให้กระทำผิด มากกว่าพิจารณาแค่ตัวความผิดที่เกิด

๓) การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน โดยการดำเนินงานที่เป็นไปตามระบบการทำงานของกระบวนการยุติธรรมแบบสากลอย่างแท้จริง การทำงานของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องทำงานด้วยการตามหลักสิทธิมนุษยชน

(๔) แนวทางการแก้ไขพัฒนาผู้กระทำผิดที่มุ่งเน้นการสร้างโอกาสให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินชีวิตในสังคมปกติได้จริงหลังการปล่อยตัว โดยมองผู้กระทำผิดว่าเป็นบุคคลที่สามารถได้รับการบำบัดแก้ไขปรับปรุงฟื้นฟูให้กลับมาเป็นบุคคลที่สามารถเข้ามาอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้อีก ไม่ใช่การมองว่าผู้กระทำผิดจะต้องได้รับการลงโทษให้หลายจำเพราะเชื่อว่าไม่สามารถบำบัดแก้ไขปรับปรุงฟื้นฟูให้กลับมาเป็นบุคคลที่อยู่ร่วมกันกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้อีกอย่างที่เป็นอย่าง

(๕) การนำนิติการพัฒนาหรือกลไกทางสังคมมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับสู่การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเปิดรับหรือเปิดโอกาสจากสังคมในการร่วมแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับสู่การเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้อีกครั้ง เพื่อเป็นการตัดโอกาสในการกลับไปสู่การกระทำผิดซ้ำ

ประเด็นท้าทายที่ ๖ การส่งเสริมแนวทางยุติธรรมเชิงสมานฉันท์และมาตรการทางเลือก
มีแนวทางการพัฒนา ๓ แนวทาง ได้แก่

(๑) การนำแนวทางเชิงสมานฉันท์หรือมาตรการทางสังคมมาใช้แทนการลงโทษมาใช้จริงในทางปฏิบัติ โดยควรพิจารณาถึงการนำมาตราการยุติธรรมทางเลือก หรือการลงโทษทางปกครอง มาใช้และผลักดันให้เกิดการนำไปบังคับใช้ได้จริง เช่น การนำแนวทางยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้สำหรับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด โดยมุ่งเน้นการคุ้มครองมากกว่าการลงโทษรุนแรง การเลือกใช้รูปแบบการลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดและบริบทต่าง ๆ และการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้

(๒) การพิจารณาทบทวนโครงสร้างและกลไกที่สนับสนุนให้มีการนำมาตราการเชิงสมานฉันท์มาใช้ในการดำเนินงานจริงของแต่ละหน่วยงาน เนื่องจากแม้ว่ามีการนำกระบวนการยุติธรรมทางเลือกให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการขับเคลื่อนกลไกเชิงนโยบายหรือข้อสั่งการจากผู้บริหารระดับสูงเพื่อเป็นแนวปฏิบัติ แต่ยังเกิดการนำมาใช้ในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมไม่มากนัก อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดจากโครงสร้างและกลไกการดำเนินงานของหน่วยงาน จึงควรมีการพิจารณาทบทวนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้แต่ละหน่วยงานสามารถดำเนินการตามมาตรการเชิงสมานฉันท์ได้จริง

(๓) การผลักดันให้กระบวนการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทในชุมชนมีความชัดเจน และสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลักลดลง และทำให้กระบวนการทำงานของยุติธรรมกระแสหลักมีประสิทธิภาพได้มากขึ้น โดยการส่งเสริมให้มีการสร้างและบังคับใช้กฎชุมชนหรือการควบคุมดูแลในชุมชน โดยการยอมรับและมีมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการระงับข้อพิพาทในชุมชนได้ด้วยกลไกชุมชน ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกที่เป็นข้อต่อในชุมชนที่สามารถสื่อสารและให้คำปรึกษาแก่ประชาชนในการสร้างกลไกการควบคุมภายในชุมชน และกระบวนการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทในชุมชนมาดำเนินการได้จริงในชุมชน โดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสนับสนุนองค์ความรู้และข้อมูลที่จำเป็น

ประเด็นท้าทายที่ ๗ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ในสังคม มีแนวทางการพัฒนา ๔ แนวทาง ได้แก่

(๑) การสร้างกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย (Network Governance) เพื่อลดทอนความเป็นราชการลง โดยสร้างโอกาสและกลไกให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น และพัฒนาศักยภาพของภาคส่วนต่าง ๆ ควบคู่กับการปรับระเบียบและแนวทางการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาร่วมขับเคลื่อนงานในกระบวนการยุติธรรมได้จริง

(๒) การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนงานในกระบวนการยุติธรรมได้จริง โดยการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทางสังคมในการป้องกันอาชญากรรม รวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทางสังคมในการแก้ไขฟื้นฟูและช่วยเหลือผู้กระทำผิดให้กลับสู่การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ตลอดจนการสร้างการรับรู้และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๓) การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นหรือระดับชุมชนในการดำเนินงานต่าง ๆ ของกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้เพื่อลดขั้นตอนการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก เช่น การดำเนินงานศูนย์ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทชุมชน หรือ การดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมในชุมชน

(๔) หน่วยงานภาครัฐควรเป็นต้นแบบในการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดที่พ้นโทษ โดยการรับเข้าทำงาน เพื่อเป็นแบบอย่างให้หน่วยงานเอกชนในการรับผู้พ้นโทษเข้าทำงานตามศักยภาพที่มี เพื่อเป็นการสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองให้แก่ผู้พ้นโทษ ซึ่งจะเป็นปัจจัยยึดเหนี่ยวที่ช่วยป้องกันการกลับไปกระทำผิดซ้ำได้

ประเด็นท้าทายที่ ๘ การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ มีแนวทางการพัฒนา ๒ แนวทาง ได้แก่

(๑) การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมถึงองค์การภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ ในการป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติ

(๒) การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศและความช่วยเหลือทางเทคนิคเพื่อป้องกันอาชญากรรมทุกรูปแบบ ทั้งอาชญากรรมในประเทศ และอาชญากรรมระหว่างประเทศ เช่น ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาผู้อพยพ และปัญหากลุ่มอาชญากรข้ามชาติ

ประเด็นท้าทายที่ ๙ การจัดการข้อมูลและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม มีแนวทางการพัฒนา ๓ แนวทาง ได้แก่

(๑) การเชื่อมโยงข้อมูลและการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานแบบเป็นระบบ ทั้งในระดับข้อมูล (Data) ข้อมูลข่าวสาร (Information) และความรู้ (Knowledge) เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการทำงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมบนฐานของข้อมูลและองค์ความรู้ที่ถูกต้องเดียวกัน อันจะนำไปสู่การบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งในด้านข้อมูลข่าวสารที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ทุกหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการทำงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมบนฐานของข้อมูลและองค์ความรู้ที่ถูกต้องเดียวกัน

(๒) การเปิดเผยข้อมูลการทำงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าของข้อมูลคดีของตนเองได้สะดวกมากขึ้น ทั้งนี้ไม่ใช่เพียงแต่การเปิดช่องทางให้สามารถขอคัดสำนวนได้ แต่เป็นหน้าที่ที่เจ้าหน้าที่ต้องชี้แจงต่อสาธารณะถึงแม้ไม่มีการร้องขอ เพื่อเป็นการแสดงความบริสุทธิ์ใจของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงาน

(๓) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อช่วยให้เกิดการสร้างความโปร่งใสในการทำงาน และเพื่อป้องกันการทุจริตต่อหน้าที่ (Malpractice) ในกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่กระบวนการสอบสวนสืบสวน การพิสูจน์ในทางนิติวิทยาศาสตร์ การพิจารณาคดีต่าง ๆ ซึ่งเทคโนโลยีจะช่วยให้กระบวนการบิดเบือนข้อมูลและการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ ทำได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

๒.๘ ผลการจัดประชุมวิพากษ์แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

การจัดประชุมวิพากษ์ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Meeting) เพื่อนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา (ร่าง) แผนแม่บทฯ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมที่เป็นผู้แทนจากหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ จำนวนทั้งสิ้น ๑๒๙ คน ทั้งนี้ จากการประชุมวิพากษ์ (ร่าง) แผนแม่บทฯ ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทฯ ซึ่งคณะที่ปรึกษาได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวไปวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา (ร่าง) แผนแม่บทฯ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีสาระสำคัญหลักดังนี้

(๑) การปรับวิสัยทัศน์ของแผนแม่บทฯ โดยปรับจากการ “ประสานความร่วมมือ...” เป็น “การสร้างความร่วมมือ...” เพื่อขยายขอบเขตให้กว้างมากขึ้น

(๒) การปรับกรอบระยะเวลาของแผนแม่บทฯ ทางคณะที่ปรึกษามีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันกับผู้เข้าร่วมประชุมที่เสนอแนะว่า ควรมีการปรับกรอบระยะเวลาของแผนแม่บทฯ โดยการเพิ่มระยะเวลาของแผนแม่บทฯ อีก ๑ ปี จากเดิมที่กำหนดระยะเวลาของแผน ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) เป็น ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เนื่องจากแผนแม่บทฯ ได้ถูกกำหนดให้เป็นแผนระดับที่ ๓ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่องแนวทางเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ดังนั้นแผนแม่บทฯ จึงควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดของแผนให้เป็นไปตามช่วงเวลาดำเนินการของปฏิบัติการด้าน... (พ.ศ. ๒๕๖๕, พ.ศ. ๒๕๗๐, พ.ศ. ๒๕๗๕ และ พ.ศ. ๒๕๘๐) และสอดคล้องกับคำเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

(๓) การกำหนดเป้าหมาย แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินงาน ผู้เข้าร่วมการประชุมส่วนใหญ่ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมให้มีความสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและเป็นไปตามมาตรฐานสากล ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน กระบวนการไกล่เกลี่ย ระวังข้อพิพาทในชุมชน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการกระบวนการยุติธรรม การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การกำหนดแนวทางการเยียวยาความเสียหาย การป้องกันการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม การพัฒนาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางการดำเนินงานและกิจกรรมของแต่ละเป้าหมายให้มีความชัดเจนและมีความสอดคล้องกับหน่วยงานและมีหน่วยงานที่พร้อมดำเนินการได้ ทั้งนี้ คณะที่ปรึกษาได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาและวิเคราะห์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขเป้าหมาย แนวทาง และกิจกรรมการดำเนินงานของแต่ละมิติให้มีความชัดเจนและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

(๔) การกำหนดตัวชี้วัดของของแต่ละเป้าหมาย ผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ความข้อเสนอแนะในการปรับปรุงตัวชี้วัดให้มีความชัดเจนและเหมาะสมมากขึ้นทั้งในประเด็นการวัด วิธีการวัด และการได้มาซึ่งข้อมูลที่จะนำมาสะท้อนตัวชี้วัด เช่น การกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนผลผลิตและผลลัพธ์ หน่วยการวัดและค่าเป้าหมาย (จำนวน ร้อยละ ระดับความสำเร็จ) ต้องมีคำอธิบายเกณฑ์การวัดที่ชัดเจน เป็นต้น ทั้งนี้ คณะที่ปรึกษาได้นำความข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพัฒนาและปรับปรุงตัวชี้วัดให้มีความชัดเจนและครอบคลุมเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานให้มากขึ้น พร้อมทั้งเพิ่มเติมรายละเอียดของคำอธิบายตัวชี้วัดและเกณฑ์การวัดให้มีความชัดเจนและเข้าใจตรงกัน

สาระสำคัญ
แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและตัวชี้วัดภาพรวม

วิสัยทัศน์

สร้างความร่วมมือในการบริหารงานเพื่ออำนวยความสะดวกอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยยึดหลักนิติธรรม

พันธกิจ

๑. มุ่งสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมายให้แก่ประชาชน
๒. พัฒนาระบบการยุติธรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
๓. ประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมให้มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เป้าหมายภาพรวม

- เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนได้รับความเป็นธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- เป้าหมายที่ ๒ การบริหารงานยุติธรรมมีความสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน

ตัวชี้วัดภาพรวม

ตัวชี้วัดที่ ๑ ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม

เป็นการประเมินความคิดเห็นของประชาชนเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อกระบวนการยุติธรรมว่าจะเป็นไปได้ด้วยความถูกต้อง เที่ยงตรง และโปร่งใส ตลอดจนสามารถสร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

ตัวชี้วัดที่ ๒ ระดับความสำเร็จของความสอดคล้องในเป้าหมายและการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

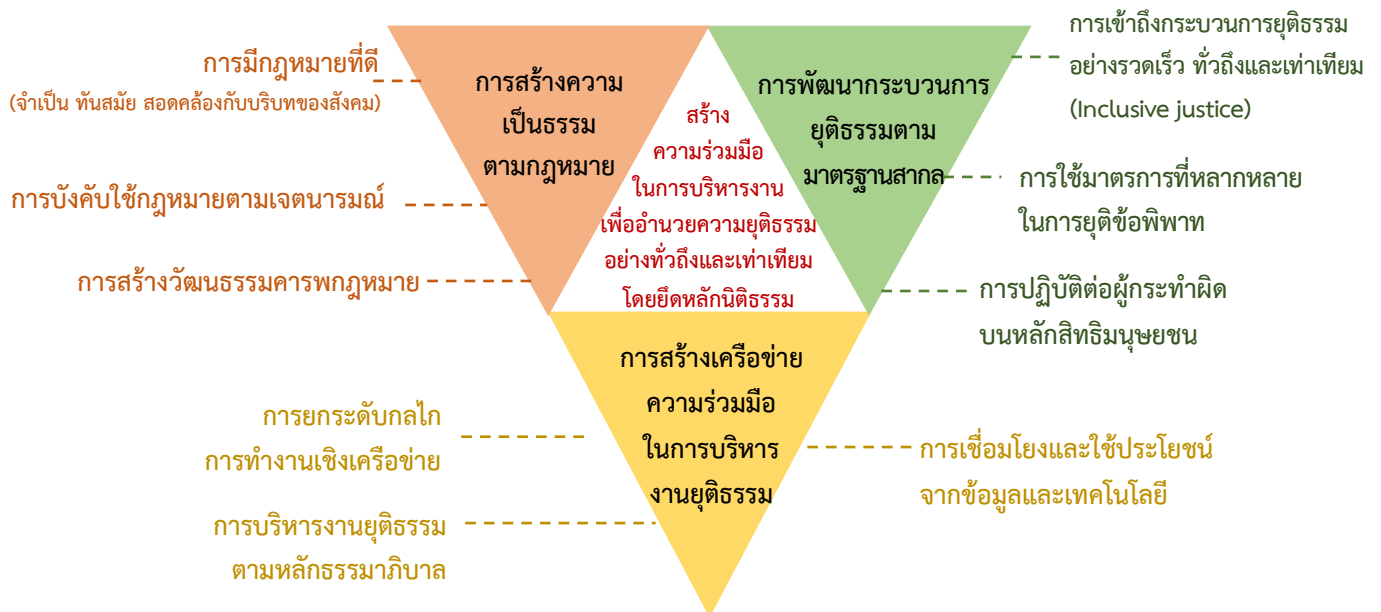
เป็นการประเมินรายละเอียดของแผนปฏิบัติราชการ แผนงาน โครงการ รวมทั้งการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อสะท้อนถึงความสอดคล้องของเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน

มติการบริหารงาน เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน และตัวชี้วัดเป้าหมาย

แนวทางการบริหารงานในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๙) อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดการบริหารงานยุติธรรมการอำนวยความสะดวกยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม ใน ๓ มิติหลัก ได้แก่ การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนด และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการดำเนินงาน จึงกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการดำเนินงานรวมทั้งตัวชี้วัดเป้าหมาย ในแต่ละมิติ ดังนี้

- มติการบริหารงานที่ ๑ การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย
- มติการบริหารงานที่ ๒ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล
- มติการบริหารงานที่ ๓ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม

ภาพที่ ๑ กรอบการบริหารงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๙)

มิติที่ ๑ การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย

การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย เป็นการมุ่งผลักดันให้เกิดการทบทวนและพัฒนาเพื่อให้มีกฎหมายที่ดี และสามารถนำไปบังคับใช้ในสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย และนำไปสู่การยอมรับและปฏิบัติตามของประชาชน โดยเห็นว่ากฎหมายเป็นเครื่องมือที่รับประกันความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง

เป้าหมายที่ ๑ การมีกฎหมายดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)

เพื่อให้เกิดการพิจารณาทบทวน แก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัย หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน รวมทั้งกฎหมายที่อาจก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน และนำไปสู่การมีกลไกในการออกกฎหมายเป็นกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น รวมทั้งมีกลไกในการทบทวนกฎหมายที่มีผลใช้บังคับแล้วเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ตลอดจนการกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมสอดคล้องกับประเด็นปัญหาและบริบทของสังคม

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ระดับความสำเร็จของการประเมินผลกระทบของกฎหมายและการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายเพื่อให้ตอบสนองต่อบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับหลักการหรือมาตรฐานสากล

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ผลักดันให้มีการทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมายที่มีผลบังคับใช้แล้ว ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อลด ละ เลิกกฎหมายที่ไม่มีความจำเป็น ล้าสมัย หรืออาจก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน โดย

- มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของกฎหมายทั้งที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับตัวบทหรือบทบัญญัติของกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมาย

- เปิดโอกาสให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วนเกี่ยวกับความเหมาะสมของกฎหมายและผลจากการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินผลกระทบของกฎหมายและการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับหลักการหรือมาตรฐานสากล

- สนับสนุนให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการทบทวนความเหมาะสม หรือประเมินผลกระทบของกฎหมายตามที่กำหนด เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

(๒) ส่งเสริมให้มีการปรับปรุง แก้ไข และออกกฎหมายเท่าที่จำเป็น รวมทั้งยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระ หรือก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน เพื่อสร้างความเป็นธรรม และสอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งคำนึงถึงการป้องกันการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดย

- จัดทำและเสนอผลทบทวนความเหมาะสม หรือประเมินผลกระทบของกฎหมาย เพื่อนำไปสู่ปรับปรุงแก้ไข หรือการออกกฎหมาย หรือการยกเลิกกฎหมาย ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบอย่างเป็นรูปธรรม

- พัฒนาหรือนำนวัตกรรมใหม่ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม หรือการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน เพื่อมุ่งให้กฎหมายเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกของประชาชนในสังคมได้อย่างแท้จริง โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน

(๓) พิจารณาความเหมาะสมและผลกระทบจากบทลงโทษที่เหมาะสมสอดคล้องกับประเด็นปัญหา บนพื้นฐานของการพิจารณาถึงบริบทรอบด้านของสังคมในแต่ละมิติ และมาตรฐานในระดับสากล โดยพิจารณาบทลงโทษควรเหมาะสมกับความหนักหน่วงของความผิด รวมทั้งควรพิจารณาถึงเหตุแห่งการกระทำผิดและเงื่อนไขบริบทหรือสาเหตุที่ทำให้กระทำผิด มากกว่าพิจารณาเพียงแค่ตัวความผิดที่เกิด

- ผลักดันให้มีการจัดทำกฎหมายเพื่อเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยหรือโทษทางปกครอง เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

- พิจารณาการนำระบบโทษปรับตามความสามารถในการชำระของผู้กระทำผิด (Day Fines System) มาใช้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

- ผลักดันให้มีการพัฒนาหรือแก้ไขกฎหมายด้วยการใช้มาตรการลงโทษอย่างอื่นมาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดได้โดยไม่ต้องวางโทษจำคุกก่อน

กิจกรรมสำคัญ :

- การสร้างและพัฒนากลไก หรือระบบการประเมินผลกระทบของกฎหมาย (Regulation Impact Assessment: RIA) และการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย (Regulatory Guillotine) ตามขอบเขตที่หน่วยงานรับผิดชอบ

- การทบทวนและจัดทำข้อเสนอในการยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชนตามขอบเขตที่หน่วยงานรับผิดชอบ

- การสร้างและพัฒนากลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษ ทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง:

สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา สภานายความ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน และกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

เป้าหมายที่ ๒ การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์

เพื่อมุ่งให้บังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์ อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ บนหลักพื้นฐานของความเสมอภาคเพื่อให้ประชาชนทุกคนอยู่ภายใต้ผลแห่งกฎหมายเดียวกัน โดยมุ่งเน้นความสมดุลระหว่างการบังคับใช้กฎหมายและประโยชน์สาธารณะหรือความต้องการของประชาชน เพื่อไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายสร้างความเสียหายหรือก่อให้เกิดภาวะที่เกิดความจำเป็นแก่ประชาชนและสังคม ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเหมาะสม สะดวก รวดเร็ว และสอดคล้องกับบริบทของสังคม

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ระดับความสำเร็จของการมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและชอบด้วยกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมาย (Due Process) และรับรู้ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน
๒. ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อก่อให้เกิดความเชื่อมั่นของกระบวนการยุติธรรมที่เป็นที่พึงพิงของประชาชน ควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม เสมอภาค มีประสิทธิภาพ เท่าเทียม ไม่ละเว้นการปฏิบัติ ตลอดจนความเป็นอิสระของฝ่ายตุลาการและให้หลักประกันการบริหารและอำนวยความสะดวกอย่างยุติธรรม มีประสิทธิผล รับผิดชอบ โปร่งใส และเหมาะสม โดย

- กำหนดแนวทาง ขั้นตอน และข้อปฏิบัติที่ชัดเจน ในการดำเนินการเพื่อบังคับใช้กฎหมาย (Due Process) ในลักษณะต่าง ๆ ต่อประชาชน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายรับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างชัดเจน
- สื่อสารให้ประชาชนรับรู้ถึงแนวปฏิบัติดังกล่าวเพื่อเป็นหลักประกันในการได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันจากผู้บังคับใช้กฎหมาย เพื่อเกิดรับรู้และเข้าใจในแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย (Due Process)
- สร้างกระบวนการประเมินปัญหา ความต้องการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม

(๒) รักษาสมดุลระหว่างการบังคับใช้กฎหมายและประโยชน์สาธารณะหรือความต้องการของประชาชน โดยพิจารณาถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก มากกว่าการมุ่งใช้อำนาจรัฐในการกำกับควบคุมสังคม เพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชนและสังคมอย่างแท้จริง โดย

- การศึกษาและสำรวจข้อมูลปัญหาและความต้องการของประชาชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพิจารณาและดำเนินการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สร้างความเสียหายหรือเป็นภาระให้แก่ประชาชนและสังคมเกินกว่าประโยชน์ที่พึงได้รับ
- พัฒนาเครื่องมือประเมินผลการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Instrument: LEI) เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘
- ศึกษาความเหมาะสมเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่มีการจำคุกและปรับที่สามารถเปรียบเทียบเพื่อให้คดียุติได้ให้เป็นโทษปรับทางปกครอง

(๓) สนับสนุนให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นธรรม และป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ โดย

- สนับสนุนให้มีการศึกษา พิจารณา และกำหนดกระบวนการดำเนินงานที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการในการบังคับใช้กฎหมาย

- สร้างและพัฒนากลไกการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนติดต่อและเข้ารับบริการหรือขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้โดยสะดวก เพื่อลดค่าใช้จ่ายและขัดข้องทางการทุจริตประทุมิชอบ

กิจกรรมสำคัญ :

- การกำหนดมาตรฐานระยะเวลาดำเนินการในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้อย่างชัดเจนในช่องทางที่หลากหลาย

- การศึกษาวิจัยเพื่อพิจารณาและกำหนดกระบวนการดำเนินงานที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการในการบังคับใช้กฎหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง:

สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา สภานายความ และกระทรวงแรงงาน

เป้าหมายที่ ๓ การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย

เพื่อมุ่งสร้างสังคมที่มีความตระหนักในคุณค่าของของการปฏิบัติตามกฎหมายและกติกาศงการอยู่ร่วมกันในสังคม รวมทั้งมีความตระหนักถึงโทษหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อผู้อื่นหรือสังคม และนำไปสู่การสร้างสังคมที่มีวัฒนธรรมการเคารพกฎหมาย ด้วยการรับทราบและพร้อมปฏิบัติตามกฎหมายหรือกติกาของสังคม รวมทั้งไม่แสวงหาวิธีการในการฝ่าฝืนกฎหมายหรือหลบหนีจากบทลงโทษตามกฎหมาย ตลอดจนการไม่เพิกเฉยต่อการละเมิดต่อกฎหมายและกติกาศงสังคมของบุคคลอื่นในสังคม โดยใช้ระบบมาตรการทางสังคมควบคุม ตำหนิ และลงโทษผู้ที่กระทำผิดหรือละเมิดกฎหมายและกติกาศงสังคมอย่างจริงจัง

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. สัดส่วนคติความในกระบวนการยุติธรรม
๒. ระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) สร้างความรู้และการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชนทุกระดับอย่างเหมาะสมและทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิ เสรีภาพ กระบวนการยุติธรรม เพื่อสามารถป้องกันตนเองมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ ตลอดจนมีความตระหนักถึงโทษหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อผู้อื่นหรือสังคม

- จัดทำคำอธิบายกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ หรือคู่มือกฎหมายสำหรับประชาชน โดยคำนึงการใช้ข้อความ การใช้ภาษา หรือสัญลักษณ์ ที่มีความเหมาะสมกับประชาชนกลุ่มต่าง ๆ

- จัดทำระบบฐานข้อมูลกฎหมายกลางของประเทศซึ่งทุกหน่วยงานสามารถเชื่อมต่อผ่านระบบกลางดังกล่าวได้โดยสะดวก

- การเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้แก่ประชาชน โดยเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ Application ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย รวมถึงจัดให้มีการอบรมวิธีการเข้าถึงระบบฐานข้อมูลทางกฎหมายของรัฐให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

(๒) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำและปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนให้ประชาชนเกิดการยอมรับกฎหมาย โดย

- จัดให้มีกลไกสำหรับประชาชนในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการผลักดันให้มีกฎหมายที่ทันสมัยต่อปรากฏการณ์ต่าง ๆ ภายใต้บรรยากาศที่เสรีปราศจากการคุกคามหรือแทรกแซงจากอำนาจหรือกลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน หรือคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในชีวิตของประชาชน

- จัดให้มีกลไกเพื่อให้ประชาชนได้ใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำและการเสนอกฎหมายผ่านช่องทางต่าง ๆ ของหน่วยงาน

- จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่สะดวก และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบในวงกว้าง และมีความหลากหลายเพื่อให้ตอบสนองต่อประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึงและเท่าเทียม

(๓) ส่งเสริมให้มีการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยง่าย สะดวก และเอื้อต่อการใช้บริการประชาชนของประชาชนทุกกลุ่ม โดย

- จัดทำหรือพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมายในลักษณะต่าง ๆ การจัดทำคำอธิบายกฎหมายสำหรับกฎหมายที่มีผลบังคับใช้อยู่ และการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้แก่ประชาชนโดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ทุกช่องทาง เพื่อส่งเสริมให้สาธารณชนเข้าใจคุณค่า มีทักษะ และความรู้ที่จำเป็นต่อการสร้างวัฒนธรรมการยึดถือกฎหมาย การตระหนักในความหลากหลายทางวัฒนธรรมบนพื้นฐานของการเคารพต่อกฎหมายขึ้นในหมู่สาธารณชนทั่วไป รวมถึงการช่วยเหลือประชาชนที่เข้าไม่ถึงโอกาสในการสู้คดีอย่างแท้จริง เพื่อลดภาระและค่าใช้จ่ายของประชาชนอย่างแท้จริง

- จัดทำหรือพัฒนาช่องทางการให้ความช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมให้มีความหลากหลายและเหมาะสมแก่ประชาชนทุกกลุ่ม ตลอดจนพัฒนาระบบการแจ้งสิทธิตามกฎหมายสำหรับผู้เสียหาย พยาน ผู้ต้องหาและจำเลยในทุกขั้นตอน รวมทั้งการรายงานความคืบหน้าทางคดีที่มีประสิทธิภาพ ให้แก่ผู้เสียหาย พยาน ผู้ต้องหาและจำเลย

- พัฒนากลไกและบุคลากรในการให้ความช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย เช่น การสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในสาขานิติศาสตร์ หรือทนายอาสาของภาคเอกชน (Pro Bono) หรือการพัฒนาระบบการประเมินผล ค่าตอบแทนและสิ่งจูงใจพิเศษสำหรับทนายความและที่ปรึกษากฎหมายที่ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน เพื่อสามารถให้ความช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาทางกฎหมายได้อย่างเพียงพอตามความจำเป็นและความต้องการของประชาชนแต่ละกลุ่ม

(๔) ส่งเสริมค่านิยมในการยอมรับ เคารพ และพร้อมปฏิบัติตามกฎหมายให้แก่ประชาชน ชุมชน และสังคม โดย

- จัดให้มีกิจกรรมรณรงค์ สื่อประชาสัมพันธ์ที่สามารถสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และกระตุ้นจิตสำนึกของคนในสังคม ต่อการมีค่านิยมการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย โดยตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและบริบททางสังคมในแต่ละพื้นที่ รวมถึงการค้นหาและยกย่องบุคคลตัวอย่างด้านการเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของคนในสังคม

- ผลักดันให้เกิดการใช้ระบบมาตรการทางสังคม เพื่อกำกับควบคุม ตำหนิ และลงโทษผู้ที่กระทำผิดหรือละเมิดกฎหมายและกติกาสังคมอย่างจริงจัง รวมทั้งมีช่องทางในการแจ้งข้อมูลเบาะแส และการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลที่เป็นรูปธรรม

กิจกรรมสำคัญ

- การสร้างและพัฒนากลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย
- การจัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการใช้งาน และการเข้าถึงของประชาชน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง:

สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา สมาทนายความ กระทรวงแรงงาน และกรมประชาสัมพันธ์

มติที่ ๒ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล เป็นการพัฒนากลไก ระบบและกระบวนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักการและมาตรฐานสากลที่ยอมรับกันทั่วไป เพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ปกป้องคุ้มครองความปลอดภัย และสร้างความเป็นธรรมตามสิทธิพื้นฐานแก่ประชาชนทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ทิ้งร่องรอยของความเสียหายและบาดแผลในจิตใจแก่บุคคลและสังคมเกินไปกว่าประโยชน์ที่ได้รับ ทั้งผู้กระทำผิดและผู้เสียหาย ตลอดจนประชาชนทั่วไป เพื่อให้เกิดการอำนวยความยุติธรรมที่เป็นประโยชน์ที่แท้จริงแก่ประชาชนและสังคม

เป้าหมายที่ ๑ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม (Inclusive justice)

เพื่อบูรณาการแนวทาง วิธีการ และกระบวนการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความพร้อมและเอื้อให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ บนพื้นฐานของการตระหนักถึงความสำคัญต่อการเคารพสิทธิมนุษยชนของบุคคลทุกคน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมปราศจากการเลือกปฏิบัติ ตลอดจนพัฒนากลไกการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของสังคมอย่างแท้จริง เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนจะสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม รวมทั้งการชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรมอย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ผลักดันให้มีกลไกหรือช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่หลากหลายเพื่อเป็นหลักประกันความสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม โดย

- สร้างหรือพัฒนารูปแบบ หรือช่องทางในการเข้าถึงการขอความช่วยเหลือหรือรับบริการจากหน่วยงานให้มีความหลากหลายและสะดวกเพื่อเอื้อต่อประชาชนแต่ละกลุ่มที่มีความสามารถในการเข้าถึงบริการที่ต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเปราะบาง หรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาส หรือกลุ่มที่มีข้อจำกัดในลักษณะต่าง ๆ อาทิ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้มีรายได้น้อย กลุ่มชาติพันธุ์

- ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบ ขั้นตอน หรือช่องทางในการเข้าถึงการขอความช่วยเหลือหรือรับบริการจากหน่วยงาน ให้เป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว ไม่มีค่าใช้จ่ายหรือมีค่าใช้จ่ายที่ไม่มากนัก และไม่เลือกปฏิบัติ อันจะเป็นการคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทความจำเป็นแก่ประชาชน

- พัฒนามาตรการเพื่อคุ้มครองและปฏิบัติต่อผู้เสียหายและพยานให้เหมาะสม ครอบคลุมและรวดเร็ว โดยสร้างกลไกในการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือดูแลผู้เสียหายและพยานอย่างเป็นระบบเพิ่มเติมจากการให้เงินช่วยเหลือ เพื่อให้มีความหลากหลายครอบคลุมต่อความต้องการและผลกระทบหรือความเสียหายในด้านต่าง ๆ ของเหยื่อ อันจะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือเยียวยาที่เป็นประโยชน์ได้อย่างแท้จริง รวมทั้งมีกลไกกำกับติดตามการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนปรับปรุงกระบวนการรักษาเยียวยาทางร่างกายและจิตใจ รวมถึงการดำรงชีวิตของผู้เสียหายเพื่อไม่ให้ตกเป็นผู้ถูกกระทำซ้ำ

(๒) ส่งเสริมการนำมาตรการพัฒนาหรือกลไกทางสังคมมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมตามความจำเป็นและเหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม โดย

- สร้างและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนทางสังคมในการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม หรือการกระทำผิดกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งนับเป็นกลุ่มเปราะบางที่อาจเกิดความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือเป็นผู้ก่ออาชญากรรม เช่น เด็กและเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และกลุ่มชาติพันธุ์ โดยการใช้แนวทางการพัฒนาทางสังคมในมิติต่าง ๆ ผ่านการดำเนินงาน หรือการจัดโครงการ หรือการจัดกิจกรรมการพัฒนา เช่น กีฬา เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่คนในสังคม และเกิดการยึดโยงคนในสังคมเห็นคุณค่าในตนเองและการเป็นส่วนหนึ่งในการปกป้องสังคม โดยการปรับปรุงและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตนเอง เพื่อไม่ก่อให้เกิดปัญหาหรือความเสียหายต่อบุคคลอื่นหรือสังคม

(๓) พัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อรับมือกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอาชญากรรมรูปแบบใหม่ โดยเน้นการจัดการกับสาเหตุที่เป็นรากเหง้า (Root Cause) ของการก่ออาชญากรรม โดย

- ส่งเสริมให้มีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นระบบ โดยคำนึงถึงความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน เพื่อมุ่งสร้างฐานข้อมูลเชิงสถิติ และนำมาใช้ประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาที่แท้จริง

- นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เครื่องมือในการพัฒนาแนวทางในการค้นหาและวิเคราะห์สาเหตุที่เป็นรากเหง้า (Root Cause) ของการก่ออาชญากรรม เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการจัดการปัญหาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาที่แท้จริง

- ส่งเสริมให้มีการนำรูปแบบ หรือวิธีการในการป้องกันอาชญากรรมที่มีความหลากหลายตามบริบทเฉพาะของท้องถิ่น หรือบริบทของสังคมในแต่ละช่วงเวลา มาปรับใช้อย่างเหมาะสมตามบทบาทภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ให้เพื่อให้เกิดแนวทางการดำเนินงานที่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- สนับสนุนให้เกิดการศึกษาวิจัยเพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจต่ออาชญากรรมรูปแบบใหม่ เพื่อนำผลการศึกษาและข้อค้นพบมาสู่การกำหนดนโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมรูปแบบใหม่ในลักษณะต่าง ๆ ที่ชัดเจน และสอดคล้องกับลักษณะปัญหาที่แท้จริง

กิจกรรมสำคัญ

- การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ หรือช่องทางในการเข้าถึงการขอความช่วยเหลือหรือรับบริการจากหน่วยงานให้มีความหลากหลายและสะดวกเพื่อเอื้อต่อประชาชนกลุ่มเปราะบาง

- การสร้างและพัฒนากลไกการปกป้องสิทธิของเหยื่อและคุ้มครองพยานและผู้ให้ข้อมูลสำหรับการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม

- การกำหนดยุทธศาสตร์เฉพาะในการป้องกันอาชญากรรม โดยพิจารณาบริบทเฉพาะของบางพื้นที่ที่มีความจำเป็นและมีความพร้อม

- การพัฒนาระบบข้อมูลและเทคโนโลยีของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมอย่างเป็นรูปธรรม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :

สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สภานายความ และกระทรวงแรงงาน

เป้าหมายที่ ๒ การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท

เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการยุติความขัดแย้งหรือข้อพิพาทที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายกลับคืนสู่ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ควบคู่ไปกับการรักษาผลประโยชน์หรือปกป้องความเสียหาย ตลอดจนการรักษาผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม โดยใช้วิธีการสร้างกระบวนการที่มีส่วนร่วมหลายฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายผู้กระทำความผิด ฝ่ายผู้เสียหาย สังคมชุมชน และเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้กระบวนการดังกล่าวดำเนินการโดยวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีแทนการลงโทษจำคุกหรือลงโทษอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือกของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป
๒. ร้อยละความสำเร็จของข้อพิพาทและคดีความที่ใช้มาตรการทางเลือกในการยุติข้อพิพาท

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ผลักดันให้มีการกำหนดรูปแบบการลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดและบริบทต่าง ๆ โดย

- ส่งเสริมให้มีการแสวงหาทางเลือกในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในรูปแบบอื่น เพื่อทดแทนการบังคับโทษตามแบบเดิม เนื่องจากบางคดีหรือการกระทำผิด ไม่จำเป็นต้องดำเนินคดีตามบทลงโทษทางกฎหมาย แต่สามารถใช้แนวทางการลดทอนความเป็นอาญา ซึ่งจะเป็นการลดต้นทุนในการดำเนินการที่ไม่จำเป็นหรือเป็นภาระที่เกินกว่าความสามารถในการแบกรับของประชาชนจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักแบบเดิม
- ผลักดันให้มีการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาปรับใช้สำหรับบางความผิด เพื่อให้มีทางเลือกในการลงโทษหลายรูปแบบ และมีแนวทางในการตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบการลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดและบริบทต่าง ๆ

(๒) สนับสนุนให้มีการนำมาตรการเชิงสมานฉันท์หรือมาตรการทางสังคมแทนการลงโทษทางอาญามาใช้ในการดำเนินงานจริงของแต่ละหน่วยงาน โดย

- สร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนเกี่ยวกับหลักการ แนวทาง และวิธีการยุติความขัดแย้งแบบสมานฉันท์ในรูปแบบต่าง ๆ แก่บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม เพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทศนคติที่เชิงบวกในการนำวิธีการยุติความขัดแย้งแบบสมานฉันท์มาใช้ในการยุติความขัดแย้งตามบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน เพื่อให้ข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลักลดลง และทำให้กระบวนการทำงานของยุติธรรมกระแสหลักมีประสิทธิภาพได้มากขึ้น
- สร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนเกี่ยวกับหลักการ แนวทาง และวิธีการยุติความขัดแย้งแบบสมานฉันท์ในรูปแบบต่าง ๆ แก่ประชาชนทั่วไป รวมทั้งการสื่อสารให้ประชาชนเห็นประโยชน์ที่จะเกิดจากการนำแนวทางการยุติความขัดแย้งแบบสมานฉันท์มาใช้เพื่อลดต้นทุนในการดำเนินการที่ไม่จำเป็นหรือเป็นภาระที่เกินกว่าความสามารถในการแบกรับของประชาชนจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักแบบเดิม

- สนับสนุนให้มีการพิจารณาทบทวนโครงสร้างและกลไกที่เอื้อให้มีการนำมาตรการเชิงสมานฉันท์มาใช้ในการดำเนินงานจริงของแต่ละหน่วยงาน

- สร้างและพัฒนาความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนทางสังคม เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขความขัดแย้งเชิงบวกมาใช้ในข้อพิพาทที่ไม่ร้ายแรง ผ่านแนวทางการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ มาใช้เพื่อลดทอนหรือแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งระหว่างคู่กรณี และไม่นำไปสู่ความเสียหายจากความขัดแย้งที่เกินกว่าความจำเป็น

(๓) พัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทในชุมชนให้มีความชัดเจน และสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งกระบวนการไกล่เกลี่ยทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์และทางปกครอง โดย

- ส่งเสริมให้มีการสร้างและบังคับใช้กฎชุมชนหรือการควบคุมดูแลในชุมชน โดยการยอมรับและมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดการระงับข้อพิพาทในชุมชนได้ด้วยกลไกชุมชน ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนากลไกที่เป็นข้อต่อในชุมชนที่สามารถสื่อสารและให้คำปรึกษาแก่ประชาชนในการสร้างกลไกการควบคุมภายในชุมชน และกระบวนการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทในชุมชนมาดำเนินการได้จริงในชุมชน

- สนับสนุนองค์ความรู้และข้อมูลที่จำเป็น และพัฒนาศักยภาพของกลไกการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ประชาชน เพื่อสนับสนุนให้มีการนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม กระแสหลักลดลง และทำให้กระบวนการทำงานของยุติธรรมกระแสหลักมีประสิทธิภาพได้มากขึ้น

กิจกรรมสำคัญ

- การปรับปรุงและพัฒนากลไกสนับสนุนเพื่อเอื้อต่อการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง ได้อย่างแท้จริงในทางปฏิบัติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศูนย์ดำรงธรรม กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ศูนย์สันติวิธี กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) และกระทรวงแรงงาน

เป้าหมายที่ ๓ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน

เพื่อส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดตามมาตรฐานสากลที่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้กระทำผิดและประโยชน์ที่พึงได้รับการมาตรการลงโทษ เพื่อนำไปสู่การจำแนกหรือแบ่งประเภทคดีเพื่อกำหนดแนวทางการบังคับโทษที่เหมาะสม รวมทั้งการระมัดระวังมิให้มาตรการของรัฐสร้างความเสียหายต่อผู้กระทำผิดเกินกว่าความจำเป็นและเหตุอันสมควรจากการกระทำผิด ตลอดจนการให้ความสำคัญต่อการสร้างโอกาสให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินชีวิตในสังคมปกติ เพื่อลดเงื่อนไขที่จะผลักดันให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ระดับความสำเร็จของหน่วยงานในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานสากล
๒. ร้อยละผู้ถูกจับกุม/คุมขัง ที่ได้รับการชดเชยเยียวยาภายหลังได้รับการพิสูจน์แล้วว่าไม่ได้กระทำผิด
๓. ร้อยละการกระทำผิดซ้ำ

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน โดยการดำเนินงานที่เป็นไปตามระบบการทำงานของกระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล โดย

- พัฒนามาตรการและกลไกเพื่อคุ้มครองผู้ต้องหาและจำเลยเพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เหมาะสมบนพื้นฐานของสิทธิตามกฎหมายและเป็นไปตามมาตรฐานสากลในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การสืบสวนสอบสวน การพิจารณาคดี การปล่อยชั่วคราว และการควบคุมตัวตามอำนาจของแต่ละหน่วยงาน โดยกำหนดวิธีการแจ้งข้อหาและการอธิบายฟ้องที่เหมาะสมให้แก่ผู้ต้องหาและจำเลย เพื่อให้มีความเข้าใจในการต่อสู้คดีและสามารถเข้าถึงพยานหลักฐานได้อย่างเหมาะสม และเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบข้อมูลและขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานอย่างแท้จริง

- ปรับปรุงสถานที่ควบคุมตัวผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องขังให้เหมาะสม ปลอดภัยและสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และเป็นไปตามกรอบมาตรฐานสากลที่กำหนด ได้แก่ พันธะสัญญาตามข้อตกลงอนุสัญญา ความร่วมมือระหว่างประเทศ และมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ เช่น Bangkok Rules และ Tokyo Rules เป็นต้น ควบคู่กับการดำเนินงานด้านการควบคุมตัวเพื่อป้องกันการหลบหนีโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคมอย่างเหมาะสม

(๒) ผลักดันให้มีการกำหนดแนวทางการลงโทษต่อผู้กระทำผิดที่เหมาะสม โดย

- ผลักดันให้เกิดการพัฒนากระบวนการจำแนก การควบคุมตัว และการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดความผิดในแต่ละประเภทให้เหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และความจำเป็น เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้กระทำผิดและสังคมโดยรวมอย่างชัดเจนตามข้อมูลหรือหลักการทางวิชาการที่มีรองรับ

- พัฒนามาตรการแทนการควบคุมตัวผู้กระทำผิดอาญา (Non-Custodial Measures) เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของผู้กระทำผิด มากกว่าการยึดเพียงการบังคับโทษตามอัตราโทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่นำมาใช้ในการพิจารณาการลงโทษของเด็กและเยาวชนควรคำนึงถึงประโยชน์หรือการแก้ไขฟื้นฟู

- สนับสนุนให้มีการพิจารณาข้อมูลที่สะท้อนถึงเหตุแห่งการกระทำผิดและเงื่อนไขบริบทหรือสาเหตุที่ทำให้กระทำผิดมาใช้ควบคู่กับการในการพิจารณาลักษณะของการกระทำผิด เพื่อนำไปสู่การกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสม

(๓) ส่งเสริมแนวทางการแก้ไขพัฒนาผู้กระทำผิดที่มุ่งเน้นการสร้างโอกาสให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินชีวิตในสังคมปกติได้จริงหลังการปล่อยตัว โดย

- พัฒนาและส่งเสริมให้มีรูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความจำเป็นของผู้กระทำผิด ตลอดจนการติดตามประเมินผลการแก้ไขฟื้นฟูในแต่ละรูปแบบอย่างเป็นรูปธรรม

- ส่งเสริมให้มีการนำระบบการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ (Uninterrupted Tailor-Made Routing) มาใช้จริงมากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการบำบัดฟื้นฟูทั้งระบบ เริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนการบำบัดฟื้นฟูตามสภาพปัญหาและความจำเป็น การบำบัดฟื้นฟูเมื่อเข้าสู่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และการติดตามดูแลหลังปล่อย โดยมีระบบและผู้ปฏิบัติงาน (Individual Routing Counselor: IRC) ให้การติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง

- ส่งเสริมให้มีการนำนิติการพัฒนาหรือกลไกทางสังคมมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับสู่การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม รวมทั้งพัฒนามาตรการการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและจัดทำระบบติดตาม สำหรับผู้พ้นโทษ และเด็กเยาวชนที่กำลังจะครบระยะเวลาการฝึกอบรม โดยให้ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามุ่งเน้นเป้าหมายในเรื่องการลดการกระทำผิดซ้ำเป็นเป้าหมายหลักของการดำเนินงาน

(๔) สนับสนุนให้ภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะกลไกในการดูแลช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่กลับสู่สังคม โดย

- สร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ทางสังคม ทั้งผู้ประกอบการภาคเอกชน องค์กรภาคประชาสังคม และกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม เข้าร่วมเป็นภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่กลับสู่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ ตามภารกิจและความพร้อมของแต่ละองค์กรหรือกลุ่มทางสังคม อาทิ การให้บริการด้านการศึกษา การให้บริการด้านสาธารณสุข การสร้างโอกาสในการพัฒนาหรือประกอบอาชีพ เป็นต้น

- สนับสนุนและจูงใจให้ภาคส่วนต่าง ๆ ทางสังคม เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการ ทั้งต่อองค์กรและต่อสังคมโดยรวม

- พัฒนาและแก้ไขกฎหมาย หรือกฎระเบียบ เพื่อลดอุปสรรคในการกลับคืนสู่สังคมของผู้พ้นจากการคุมประพฤติและผู้พ้นโทษที่มีพฤติกรรมที่ได้รับการประเมินว่ามีความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำน้อย เช่น กฎหมายเกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม กฎหมายที่จำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพ เป็นต้น

(๕) พัฒนาแนวทางการชดเชยเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรม โดย

- มุ่งเน้นการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนผู้ที่ได้รับความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรมรับทราบสิทธิในการได้รับการชดเชยค่าเสียหาย และรายละเอียดในการขอรับการชดเชยค่าเสียหายที่ชัดเจน

- พัฒนารูปแบบและกลไกการชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปได้ด้วยความรวดเร็วและง่าย เพื่อเป็นหลักประกันความรับผิดชอบจากความผิดพลาดหรือความล่าช้าของรัฐ อันจะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้มากขึ้น

- พัฒนาแนวทางการชดเชยเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรมเพิ่มเติมจากการให้เงินช่วยเหลือ เพื่อให้มีความหลากหลายครอบคลุมต่อความต้องการและผลกระทบหรือความเสียหายในด้านต่าง ๆ ของเหยื่อ อันจะส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือเยียวยาที่เป็นประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

กิจกรรมสำคัญ

- การปรับปรุงและพัฒนาปฏิรูประบบการปล่อยชั่วคราว เพื่อเอื้อให้เกิดการนำมาได้จริงในทางปฏิบัติอย่างเหมาะสมตามสิทธิของผู้กระทำผิด

- การปรับปรุงและพัฒนาแนวปฏิบัติในการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม สอบสวน และการสอบปากคำในการสอบสวนที่อาศัยหลักฐานและและความถูกต้องเหมาะสมทางกฎหมาย เพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตามกฎหมาย

- การพัฒนารูปแบบและขั้นตอนการชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปได้ด้วยความรวดเร็วและง่าย เพื่อให้ผู้เสียหายได้รับการชดเชยได้อย่างเหมาะสม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :

สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสหภาพนายความ

มิตีที่ ๓ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม เป็นการมุ่งยกระดับการประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมเพื่อให้มีเป้าหมายและทิศทางในการบริหารงานในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่มีความสอดคล้องกัน เพื่อมุ่งอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนและสังคมได้อย่างแท้จริง บนพื้นฐานของบทบาท อำนาจหน้าที่ และศักยภาพในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย และภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมในทุกขั้นตอน รวมทั้งเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมุ่งผลักดันให้เกิดการบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล และการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

เป้าหมายที่ ๑ การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย

เพื่อมุ่งปรับและพัฒนารูปแบบ แนวทาง และกลไกการดำเนินงานเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรม ให้แก่ประชาชน ให้เป็นไปในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน และกำหนดแนวทางการประสานความร่วมมือในการทำงานระหว่างหน่วยงานในรูปแบบการประสานความร่วมมือ (Collaborative) บนสถานะที่เท่าเทียมกันของแต่ละหน่วยงาน ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายในการดูแลและบริการประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ และภาคส่วนทางสังคมกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมในแต่ละมิติอย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ระดับความสำเร็จของการทำงานเชิงเครือข่ายระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
๒. ระดับความสำเร็จของการทำงานกับเครือข่ายทางสังคม
๓. ร้อยละของจำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) สร้างกลไกการทำงานในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ (Collaborative Network)

ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม โดย

- ส่งเสริมให้มีการประชุมเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น ทั้งการประชุมระหว่างหน่วยงาน และการประชุมร่วมกันของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วมกันของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการกำหนดทิศทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน บนพื้นฐานของการรับรู้และเข้าใจบทบาทภารกิจ ตลอดจนข้อจำกัดในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน และผลักดันให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาแผนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่สอดคล้องตามเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานเดียวกัน เพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

- สนับสนุนให้ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการแสวงหาความจริง โดยจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจที่มีความเกี่ยวข้องกัน และผลักดันให้เกิดแผนการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งจัดทำแผนการติดตามการดำเนินงาน

- ทบทวนและปรับปรุงระเบียบและขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อเปิดโอกาสและผลักดันให้เกิดการประสานความร่วมมือในการทำงานระหว่างหน่วยงานในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างสอดคล้องกันตลอดกระบวนการยุติธรรม ทั้งการประสานความร่วมมือในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

- ส่งเสริมการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) โดยผ่านกลไกคณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม เพื่อให้การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมในระดับพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง

(๒) พัฒนากลไกการทำงานของภาครัฐเชิงบูรณาการและเป็นเอกภาพ

- สนับสนุนและผลักดันให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นหน่วยบังคับใช้กฎหมายหรือปฏิบัติงานตามอำนาจที่กำหนดในกฎหมายที่หน่วยงานรับผิดชอบ โดยให้ความช่วยเหลือและพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านสืบสวนและแสวงหาพยานหลักฐาน เช่นการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Workshop) หรือการจัดทำแนวปฏิบัติในการดำเนินงานสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายแต่ละภารกิจที่ชัดเจน

- สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งระดับส่วนกลาง และกลไกการดำเนินงานในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมจังหวัด (กพยจ.) เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

(๓) ส่งเสริมการทำงานเชิงเครือข่ายกับทุกภาคส่วนทางสังคม

- ปรับปรุงระเบียบ และระบบการทำงานให้เอื้อต่อการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ ทางสังคมเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่การนำเสนอปัญหาหรือแนวทางการดำเนินงาน การร่วมดำเนินงาน และการตรวจสอบหรือประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อลดทอนอุปสรรคของการทำงานของระบบราชการซึ่งอาจเป็นกลายเป็นอุปสรรคในการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

- สร้างโอกาสและกลไกให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคส่วนทางสังคมในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น และพัฒนาศักยภาพของภาคส่วนต่าง ๆ ควบคู่กับการปรับระเบียบและแนวทางการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามาช่วยขับเคลื่อนงานในกระบวนการยุติธรรมได้จริง ทั้งการเข้าร่วมปฏิบัติงานในบางขั้นตอนของหน่วยงาน หรือการเข้าร่วมดำเนินโครงการของหน่วยงานภาครัฐ หรือการดำเนินงานในรูปแบบภาคเครือข่ายภาคประชาชนในภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ

- พัฒนาศักยภาพของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้เข้ามาช่วยขับเคลื่อนงานในกระบวนการยุติธรรมได้จริง โดยการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทางสังคมในการป้องกันอาชญากรรมรวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทางสังคมในการแก้ไขฟื้นฟูและช่วยเหลือผู้กระทำผิดให้กลับสู่การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ตลอดจนการสร้างการรับรู้และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการดำเนินงานที่ผิดพลาดของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

(๔) แสวงหาแนวทางและความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมทุกรูปแบบ ทั้งอาชญากรรมในประเทศ และอาชญากรรมระหว่างประเทศ เช่น ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาผู้อพยพ และปัญหากลุ่มอาชญากรข้ามชาติ ตลอดจนอาชญากรรมรูปแบบใหม่ โดย

- พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งความช่วยเหลือทางวิชาการและความช่วยเหลือทางเทคนิคในการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม รวมทั้งการเข้าร่วมในการประชุมระหว่างประเทศ หรือการเป็นสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศ หรือการร่วมลงนามในข้อตกลงตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม เพื่อนำมาเป็นกรอบในการดำเนินงานและการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมของประเทศตามมาตรฐานสากล

- พิจารณาทบทวนการนำอนุสัญญาระหว่างประเทศในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรมไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การพิจารณาทบทวนการนำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติและพิธีสารต่อท้ายไปปฏิบัติ และการพิจารณาทบทวนการนำอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการคอร์รัปชันไปปฏิบัติ เป็นต้น

กิจกรรมสำคัญ

- การขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) โดยผ่านกลไกคณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม

- การพัฒนาศักยภาพให้ภาคส่วนทางสังคม ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างแท้จริง

- การขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานตามมาตรฐานและกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการบริหารงานยุติธรรมในมิติต่าง ๆ ให้มีความยืดหยุ่นและสามารถใช้ปฏิบัติได้จริง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :

สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสภาทนายความ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกระทรวงแรงงาน

เป้าหมายที่ ๒ การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล และดำเนินงานบนพื้นฐานของหลักนิติธรรม โดยมีวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งเน้นความสำเร็จในการอำนวยความยุติธรรมโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric) และมีระบบการทำงานและบริการประชาชนที่เป็นมาตรฐานสากล โดยมีบุคลากรที่มีความพร้อมและศักยภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความคาดหวังของประชาชน ด้วยความสุจริตและโปร่งใส ตลอดจนมีแนวทางเพื่อติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน และมีแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้วยข้อมูลและองค์ความรู้ที่น่าเชื่อถือและเป็นระบบ

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ITA)
๒. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ปฏิรูปหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นองค์กรที่ยึดหลักธรรมาภิบาล และดำเนินงานบนพื้นฐานของหลักนิติธรรม โดย

- พัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมในทุกระดับให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ภายใต้เป้าหมายและกรอบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม หรือการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

(๒) ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งเน้นความสำเร็จในการอำนวยความยุติธรรมโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric)

- ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรม ให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พร้อมต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทภารกิจและความคาดหวังของประชาชน โดยส่งเสริมให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในขอบเขตงานที่รับผิดชอบ รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะในงานที่มีลักษณะงานเฉพาะทาง ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรให้เท่าทันภาวะการณ์เติบโตและเปลี่ยนแปลงของสังคม

- พัฒนากลไกและระบบการประเมินความก้าวหน้าของบุคลากรให้เป็นไปอย่างโปร่งใส เพื่อจูงใจและปรับทัศนคติของบุคลากรในหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรมให้ปฏิบัติงานยึดมั่นและเห็นประโยชน์ ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยยึดปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นหลัก และพร้อมปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้จริง

(๓) พัฒนาระบบการทำงานและบริการประชาชนที่เป็นมาตรฐานสากล โดย

- ปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานให้มีความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ยืดหยุ่น คล่องตัว และตรวจสอบได้ เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบการพัฒนาระบบราชการในลักษณะ “ภาครัฐทันสมัย เปิดกว้าง เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง” รวมทั้งการปรับระบบงานและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการลดการใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และปราศจากการแทรกแซงจากภาคส่วนอื่น ตลอดจนลดภาระแก่ประชาชนในการเข้าถึงและรับบริการ

- ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับช่องทางและขั้นตอนการทำงาน หรือการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน พร้อมทั้งการให้คำแนะนำแก่ประชาชนในการเข้ารับบริการ เพื่อเอื้อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและบริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เลือกปฏิบัติ

(๔) การพัฒนากลไกการป้องกัน ตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาการทุจริตและการใช้อำนาจในทางมิชอบของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม โดย

- กำหนดแนวทางการลงโทษหรือแสดงความรับผิดชอบในกรณีบุคลากรที่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายกระทำผิดที่ชัดเจน โดยหน่วยงานหรือบุคคลที่ถูกตรวจสอบแสดงความรับผิดชอบหรือความพร้อมยอมรับความผิดพลาดหรือความผิดจากการกระทำของตนอย่างชัดเจน และรวดเร็ว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจต่อกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

- พัฒนากลไกในการแจ้งเบาะแส การตรวจสอบข้อมูล และการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลอย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม รวมทั้งพัฒนากลไกการลงโทษ และการรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ ให้มีความชัดเจน โปร่งใส ตลอดจนกำหนดแนวทางการชดเชยเยียวยาอย่างเหมาะสมต่อเจ้าหน้าที่ที่ถูกกลั่นแกล้งจากการแจ้งข้อมูลเท็จ

(๕) การกำหนดแนวทางเพื่อติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน โดย

- กำหนดแนวทางและรูปแบบประเมินภายในเพื่อสะท้อนการบรรลุเป้าหมายและผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ และกำหนดบุคลากรและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานต่อไป

- ส่งเสริมให้มีการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก เพื่อให้เกิดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานจากผู้ประเมินภายนอก ซึ่งมีความน่าเชื่อถือและเป็นกลาง โดยกำหนดแผนงานและแผนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนที่ชัดเจน

- ผลักดันให้ประชาชนมีบทบาทในการติดตามตรวจสอบการทำงานของภาครัฐในทุกระดับ อย่างเป็นรูปธรรม บนพื้นฐานของเคารพสิทธิของประชาชนในการติดตาม เปรียบ และตรวจสอบการทำงานของรัฐตามสิทธิพื้นฐานที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยการสร้างหรือพัฒนากลไกในการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานจากองค์กรทางสังคมและประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ

(๖) ให้ความสำคัญกับงานวิชาการและสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างการพัฒนาระบบการด้วยข้อมูลและองค์ความรู้ในการพัฒนาระบบการยุติธรรม โดย

- ส่งเสริมให้เกิดการวิจัยเพื่อค้นหาความรู้ในประเด็นทางสังคมที่มีความแปลกใหม่และหลากหลายในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต โดยการผลักดันให้หน่วยงานมีการทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงาน รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณสำหรับเครือข่ายทางวิชาการในสังคมให้เข้ามาร่วมศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเสนอข้อค้นพบและแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนาระบบการยุติธรรม

- ผลักดันให้มีการนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยที่เป็นระบบและน่าเชื่อถือไปใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางการทำงานในระดับปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น และเกิดแนวทางการทำงานที่เป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับงานตามสถานการณ์และบริบทของปัญหาที่แท้จริง

กิจกรรมสำคัญ

- การเพิ่มสร้างหรือพัฒนากลไกในการเพิ่มสมรรถนะของหน่วยงานภาครัฐในการตอบสนองต่อประชาชนในสถานการณ์หรือภาวะฉุกเฉิน
- การทบทวนและปรับปรุงการจัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์
- การส่งเสริมหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการศึกษาวิจัย รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณสำหรับเครือข่ายทางวิชาการในสังคมให้เข้ามาร่วมศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเสนอข้อค้นพบและแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนากระบวนการยุติธรรม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :

สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา สมาทนายความ และกระทรวงอุตสาหกรรม

เป้าหมายที่ ๓ การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี

เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกัน และมีการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบบนฐานของข้อมูลและองค์ความรู้ที่ถูกต้องเดียวกัน รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลการทำงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและติดตามความคืบหน้าของข้อมูลคดีของตนเองได้ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความปลอดภัยในการทำงานต่อสังคมได้อย่างจริงจัง

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

๑. ระดับความสำเร็จในการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

๒. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดีของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

๓. ระดับความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) สนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลและการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ โดย

- สนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูล (Data) ข้อมูลข่าวสาร (Information) และความรู้ (Knowledge) เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการทำงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมบนฐานของข้อมูลและองค์ความรู้ที่ถูกต้องเดียวกัน โดยผลักดันให้เกิดการกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่มีบทบาทภารกิจที่เชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน ผ่านการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือการสร้างข้อตกลงร่วมระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการประสานเชื่อมโยงข้อมูล ข้อมูลข่าวสาร และองค์ความรู้ ร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม

- ส่งเสริมให้เกิดการทำงานหรือการบันทึกข้อมูลที่จำเป็น หรือข้อมูลพื้นฐานในรูปแบบ (Platform) เดียวกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เอื้อต่อการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

- สนับสนุนให้เกิดการพัฒนามาตรการระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งการสร้างข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อป้องกันปัญหาการละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล หรือการนำข้อมูลไปใช้ในทางมิชอบ ซึ่งมักกลายเป็นเงื่อนไขเรื่องความไว้วางใจกันระหว่างหน่วยงาน อันจะนำไปสู่การบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งในด้านข้อมูลข่าวสารที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ทุกหน่วยงาน และใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันได้

- ผลักดันให้เกิดการทำงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมบนฐานของข้อมูลและองค์ความรู้ที่ถูกต้องเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันที่ชัดเจนมากขึ้น และแสวงหาแนวทางร่วมมือได้หลากหลายมากขึ้น และส่งผลให้เกิดการดำเนินงานในทิศทางเดียวกันเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน

(๒) ผลักดันให้มีการเปิดเผยข้อมูลการทำงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล รวมทั้งของตนเองได้ โดย

- ส่งเสริมให้หน่วยงานเปิดเผยข้อมูลการทำงานให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับทราบได้ตามสิทธิพื้นฐานของประชาชน ทั้งในรูปแบบของการเผยแพร่ข้อมูลการทำงานและข้อมูลการให้บริการแก่ประชาชนผ่านเอกสารในลักษณะต่าง ๆ และการสร้างหรือพัฒนาช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ในการค้นหาและ

ติดตามข้อมูลจากหน่วยงานโดยตรง เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก และประโยชน์จากข้อมูลได้ตามความจำเป็นของตนเอง

- พัฒนาระบบการติดตามความคืบหน้าของข้อมูลคดีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงระบบข้อมูลคดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าของคดีของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ อันจะเป็นการลดทอดอุปสรรคในการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน และนำไปสู่การสร้างควมไว้วางใจของประชาชนต่อการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม

(๓) ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม โดย

- ผลักดันให้หน่วยงานแสวงหาและพัฒนาเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมสอดคล้องสำหรับการดำเนินงานในแต่ละภารกิจของหน่วยงาน ตั้งแต่กระบวนการสอบสวนสืบสวน การพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ การพิจารณาคดีต่าง ๆ ซึ่งเทคโนโลยีจะช่วยให้กระบวนการเปิดเผยข้อมูลและการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ ทำได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และช่วยให้เกิดการสร้างความโปร่งใสในการทำงาน รวมทั้งป้องกันการทุจริตต่อหน้าที่ (Malpractice) ในกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ

กิจกรรมสำคัญ

- การสร้างและพัฒนารูปแบบการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการให้บริการประชาชน
- การสร้างและพัฒนาระบบการตรวจสอบและ/หรือแจ้งความคืบหน้าให้ประชาชนตรวจสอบเรื่องที่ใช้บริการหรือเกี่ยวข้องดำเนินงาน หรือการตรวจสอบความคืบหน้าของคดีได้ด้วยตนเอง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง :

สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา สมาทนายความ กระทรวงมหาดไทย กรมพระธรรมนูญ และกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

แนวทางการขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผล
(ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

แนวทางการขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผล

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) เป็นแผนระดับ ๓ ที่มีสถานะของแผนสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ รวมทั้งเป็นแผนที่มุ่งเน้นกรอบแนวทางการบริหารงานยุติธรรมในภาพรวมระหว่างหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานยุติธรรม เป้าหมายที่สำคัญในการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ให้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง จึงมุ่งหวังให้แผนแม่บทฯ ดังกล่าวเป็นกรอบในการบริหารงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมร่วมกัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนในทิศทางเดียวกัน โดยควรมีแนวทางในการขับเคลื่อนแผนที่สำคัญ ดังนี้

๑. แนวทางการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ไปสู่การปฏิบัติ ควรมีการดำเนินงานใน ๒ ส่วนหลัก ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การสร้างการรับรู้และเข้าใจในเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ หน่วยงานหลักที่ต้องดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) คือ หน่วยงานที่มีบทบาทภารกิจและหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ถูกคาดหวังให้มีการนำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ไปพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนและนโยบายของหน่วยงาน ที่ควรพิจารณานำเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ไปเป็นกรอบในการกำหนดและพัฒนาแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานตามเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) อย่างเป็นรูปธรรม

๑.๒ หน่วยงานที่มีส่วนสนับสนุนให้แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ประสบความสำเร็จ เช่น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลทิศทางการพัฒนาตามแนวทางในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาสำคัญที่ขับเคลื่อนผ่านทางการดำเนินงานในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม สำนักงบประมาณ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในการจัดทำค่าของงบประมาณตามกรอบแผนแม่บทฯ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างส่วนราชการ กฎระเบียบ และการกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเกิดประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ซึ่งหน่วยงานดังกล่าว ถือเป็นหน่วยงานสนับสนุนที่สำคัญที่ควรรับรู้และมีความเข้าใจในเป้าหมายและรายละเอียดของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.

๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) เพื่อให้อำนาจให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หรือหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมสามารถขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินงานตามกรอบของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๒ การพัฒนาและสนับสนุนกลไกประสานความร่วมมือในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน

๒.๑ กรอบการจัดทำแผนงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยผลักดันให้เกิดการพิจารณากรอบการจัดทำแผนงบประมาณร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ผ่านกลไกการบริหารงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ซึ่งมีสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยพิจารณาจากกรอบการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ในประเด็นที่เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรม ควบคู่ไปกับเป้าหมายและกรอบการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) เพื่อให้เกิดการบริหารงานยุติธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ทั้งในส่วนของเป้าหมาย แผนงาน โครงการและแนวทางการดำเนินงานที่ประสานสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นไปตามแนวปฏิบัติในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสำนักงานประมาณ

๒.๒ กลไกคณะกรรมการในส่วนกลางและภูมิภาค โดยในส่วนกลางใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ซึ่งมีคณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม มีหน้าที่สำคัญในการสนับสนุน ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำ ขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลแผนแม่บทฯ สำหรับในส่วนภูมิภาค ใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานจังหวัด (กพยจ.) ในการขับเคลื่อนให้หน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรมในพื้นที่มีการจัดทำแผนปฏิบัติตามกรอบแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) และดำเนินการตามแผนแม่บทฯ รวมถึงผลักดันประเด็นสำคัญในแผนแม่บทฯ ที่มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด ทั้งนี้ ควรเปิดโอกาสให้มีการรับฟังข้อมูล การดำเนินงาน รวมทั้งข้อจำกัดในการดำเนินงาน ตลอดจนสถานการณ์ปัญหาหรือความต้องการในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมระดับพื้นที่จากคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานระดับจังหวัด (กพยจ.) ผ่านการรายงานมายังคณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม เพื่อแจ้งให้กับทางคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) รับทราบ พร้อมทั้งพิจารณาให้การสนับสนุนการดำเนินงานที่จำเป็นในระดับพื้นที่ตามกรอบการแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) อย่างเหมาะสมในลำดับต่อไป

๒. แนวทางการติดตามประเมินผล

เมื่อมีการขับเคลื่อนและดำเนินการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ควรกำหนดให้มีการติดตามความคืบหน้าและผลของการนำแผนแม่บทฯ ไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งการติดตามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อจำกัดในการดำเนินงาน เพื่อประเมินความสำเร็จของแผนว่าเป็นไปตามเป้าหมายในการพัฒนางานยุติธรรมตามที่กำหนดไว้ในแผนหรือไม่ พร้อมรายงานต่อ กพยช. เพื่อรับทราบและให้ข้อเสนอแนะ รวมถึงจะดำเนินงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ) โดยมีแนวทางการติดตามประเมินผล ดังนี้

๒.๑ การติดตามการนำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ไปเป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยพิจารณาจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีการนำแนวนโยบายและทิศทางตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ไปใช้เป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมและการดำเนินงานของหน่วยงานในประเด็นต่าง ๆ พร้อมปัญหาอุปสรรคจากการนำไปใช้ จากการติดตามข้อมูลและสอบถามความคิดเห็นของผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการสำรวจข้อมูลเชิงเอกสาร การสัมภาษณ์ หรือการประชุมรับฟังความคิดเห็น โดยกำหนดให้มีการดำเนินการเป็นประจำทุกปีงบประมาณ

๒.๒ การติดตามผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) โดยพิจารณาจากตัวชี้วัดและแนวทางการวัดผลตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) จากวิธีการหลัก ๓ ส่วน ได้แก่

(๑) การติดตามจากข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Administrative Data) เป็นการสำรวจข้อมูลจากแผนปฏิบัติการราชการ แผนงาน รายงานผลการดำเนินงาน และสถิติข้อมูลที่มีการจัดเก็บอย่างเป็นทางการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

(๒) การติดตามจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey) เป็นการสำรวจข้อมูลและความคิดเห็นของประชาชน ในประเด็นต่าง ๆ ที่สะท้อนให้เห็นความสำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการดำเนินการสำรวจ เพื่อติดตามและประเมินผลความสำเร็จของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

(๓) การติดตามผลความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรมสำคัญที่สอดคล้องและสนับสนุนมิติการบริหาร เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ความสอดคล้องระหว่างแนวทางการดำเนินงานของ
แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)
กับกฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตารางแสดง ความสอดคล้องระหว่างแนวทางการดำเนินงานของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) กับแผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

แผนแม่บท	ความสอดคล้องกับ
การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	กับกฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
มติการบริหารงานที่ ๑ การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย	
เป้าหมายที่ ๑ การมีกฎหมายดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)	
๑) ผลักดันให้มีบทบาทความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมายที่มีผลบังคับใช้แล้ว	<ul style="list-style-type: none"> • รัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๗ • แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นด้านการต่างประเทศ (แผนย่อยด้านการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และพันธกรณีระหว่างประเทศ) - ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (แผนย่อยการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม) - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม • แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย <ul style="list-style-type: none"> ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒) ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑)
๒) ส่งเสริมให้มีการปรับปรุง แก้ไข และออกกฎหมายเท่าที่จำเป็น รวมทั้งยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน	<ul style="list-style-type: none"> • รัฐธรรมนูญ (มาตรา ๗๗) • ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (เรื่องกฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น) • แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นด้านการต่างประเทศ (แผนย่อยด้านการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และพันธกรณีระหว่างประเทศ) - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม • แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน <ul style="list-style-type: none"> ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๖) • แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย <ul style="list-style-type: none"> ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓) ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๖ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๗ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๘)

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กติกายุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านกฎหมาย (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑) ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓) ● แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ (แนวทางการพัฒนาที่ ๑)
<p>๓) พิจารณาความเหมาะสม และผลกระทบจาก บทลงโทษที่เหมาะสมสอดคล้องกับประเด็น ปัญหา</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ - ประเด็นด้านการต่างประเทศ แผนย่อยด้านการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และพันธกรณีระหว่างประเทศ ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓) ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๐ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓) ● แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านกฎหมาย (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒) ● The ๑๔th UN-CCPCJ เรื่องการพัฒนาหลักนิติธรรม (Promoting the Rule of Law) ตามกรอบการดำเนินงานเรื่องการส่งเสริมให้มั่นนโยบายระดับชาติ ว่าด้วยการกำหนดบทลงโทษ
<p>เป้าหมายที่ ๒ การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์</p>	
<p>๑) ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและ ความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐธรรมนูญ (มาตรา ๕๓) ● ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (เรื่องกฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น) ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยการพัฒนากฎหมาย (แนวทางการพัฒนาที่ ๓) ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๐ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๔) ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ ● นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ด้านความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไข ปัญหาการค้ำมนุษย์

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กติกายุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
	<ul style="list-style-type: none"> ● เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (กลไกที่ ๑๖.๖) ● The ๑๔th UN-CCPCJ เรื่องการพัฒนาหลักนิติธรรม (Promoting the Rule of Law) ตามกรอบการดำเนินงานเรื่องการส่งเสริมให้มีสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ เที่ยงตรง และดำเนินการอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมกันทุกฝ่าย
๒) รักษาสมดุลระหว่างการบังคับใช้กฎหมาย และประโยชน์สาธารณะหรือความต้องการของประชาชน	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยการพัฒนากฎหมาย ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๖) ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑)
๓) สนับสนุนให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการในการบังคับใช้กฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยการพัฒนากฎหมาย (แนวทางการพัฒนาที่ ๓ และแนวทางการพัฒนาที่ ๔) ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ประเด็นการปฏิรูปที่ ๙ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑) ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๐ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒) ● แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านกฎหมาย (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓)
เป้าหมายที่ ๓ การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย	
๑) สร้างความรู้และการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชนทุกระดับอย่างเหมาะสมและทั่วถึง	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐธรรมนูญ (มาตรา ๗๗) ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ (แนวทางการพัฒนาที่ ๔) ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม แผนย่อยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่ดี ● นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ด้านความมั่นคงที่ ๘ การป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ● แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ (แนวทางการพัฒนาที่ ๑)

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กับกฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๒) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำและปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐธรรมนูญ (มาตรา ๗๗) ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ● แผนย่อยการพัฒนากฎหมาย (แนวทางการพัฒนาที่ ๒) ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย <ul style="list-style-type: none"> ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๔) ● แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านกฎหมาย (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔)
๓) ส่งเสริมให้มีการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยง่าย สะดวก และเอื้อต่อการใช้บริการประชาชนของประชาชนทุกกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน <ul style="list-style-type: none"> ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒) ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย <ul style="list-style-type: none"> ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕) ประเด็นการปฏิรูปที่ ๗ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๖) ● แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านกฎหมาย (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕) ● The ๑๔th UN-CCPCJ เรื่องการพัฒนาหลักนิติธรรม (Promoting the Rule of Law) ตามกรอบการดำเนินงาน เรื่องการส่งเสริมให้มีการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมาย และกรอบการดำเนินงานเรื่องการส่งเสริมให้มีมาตรการทางสังคม การศึกษาและอื่น ๆ
๔) ส่งเสริมค่านิยมในการยอมรับ ค่านิยมในการยอมรับ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ● แผนย่อยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่ดี ● แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) <ul style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์ที่ ๑ (แนวทางการพัฒนาที่ ๒) ● The ๑๔th UN-CCPCJ เรื่องการพัฒนาหลักนิติธรรม (Promoting the Rule of Law) ตามกรอบการดำเนินงาน เรื่องการส่งเสริมให้มีมาตรการทางสังคม การศึกษา และอื่น ๆ
มิติที่ ๒ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล	
เป้าหมายที่ ๑ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม (Inclusive justice)	
๑) ผลักดันให้มีกลไกหรือช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่หลากหลายเพื่อเป็น	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐธรรมนูญ (มาตรา ๖๘) ● ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กติกายุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
<p>หลักประกันความสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึงและเท่าเทียม</p>	<p>ด้านความมั่นคง (การรักษาความสงบภายในประเทศ) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (เรื่องการลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นความมั่นคง <p>แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ (แนวทางการพัฒนาที่ ๑ และแนวทางการพัฒนาที่ ๒)</p> - ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันสังคม <p>แผนย่อยการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ (แนวทางการพัฒนาที่ ๑)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม <p>แผนย่อยการพัฒนากระบวนการยุติธรรม (แนวทางการพัฒนาที่ ๓)</p> ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม <p>ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๔)</p> ● (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) องค์ประกอบที่ ๒ (หมวดหมายที่ ๙) ● นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ด้านความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ ● แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) <p>ยุทธศาสตร์ที่ ๓ (แนวทางการพัฒนาที่ ๓)</p> ● เป้าหมายการพัฒนายั่งยืน (เป้าหมายที่ ๑๖.๓) ● The ๑๔th UN-CCPCJ <p>เรื่องการส่งเสริมความก้าวหน้าของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Advancing the Criminal Justice System) ตามกรอบการดำเนินงานเรื่องการปกป้องสิทธิของเหยื่อและคุ้มครองพยานและผู้ให้ข้อมูล และเรื่องการพัฒนาหลักนิติธรรม (Promoting the Rule of Law) ตามกรอบการดำเนินงานเรื่องการส่งเสริมให้มีการเข้าถึงความยุติธรรมและการปฏิบัติที่เท่าเทียมภายใต้กฎหมาย</p>
<p>๒) ส่งเสริมการนำนิติการพัฒนาหรือกลไกทางสังคมมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรม ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● The ๑๔th UN-CCPCJ <p>เรื่องการส่งเสริมความก้าวหน้าของการป้องกันอาชญากรรม (Advancing Crime Prevention) ตามกรอบการดำเนินงานเรื่องการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ</p>

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กับกฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
	<p>กับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และการส่งเสริมการแก้ไขความขัดแย้งในเชิงบวก</p> <ul style="list-style-type: none"> ● The ๓๐th CCPJC เรื่องการบูรณาการกีฬาเข้ากับยุทธศาสตร์ป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา ● The ๒nd ACCPJC ประเด็นที่ ๖ (thrust ๖) ว่าด้วยการส่งเสริมวัฒนธรรมการสนับสนุนค่านิยมว่าด้วยความพอดี (Moderation) โดยมุ่งส่งเสริมคุณค่าของการรู้เท่าทัน (Literacy) ในทุกลักษณะ และในทุกระดับของวิถีชีวิต
<p>๓) พัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อรับมือกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอาชญากรรมรูปแบบใหม่ โดยเน้นการจัดการกับสาเหตุที่เป็นรากเหง้า (Root Cause) ของการก่ออาชญากรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านความมั่นคง (เรื่องการรักษาความสงบภายในประเทศ และเรื่องป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง) ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ (แนวทางการพัฒนาที่ ๔) แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง (ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ) ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๖ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๗ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๘) ● นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ นโยบายและแผนที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ ● เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (เป้าหมายที่ ๑๖.๑ และเป้าหมายที่ ๑๖.๒) ● The ๑๔th UN-CCPCJ เรื่องการส่งเสริมความก้าวหน้าของการป้องกันอาชญากรรม (Advancing Crime Prevention) ตามกรอบการดำเนินงานเรื่องการจัดการกับสาเหตุที่เป็นรากเหง้าของการก่ออาชญากรรม และการป้องกันอาชญากรรมโดยอาศัยหลักฐาน และเรื่องส่งเสริมความก้าวหน้าของการป้องกันอาชญากรรม (Advancing Crime Prevention) ตามกรอบการดำเนินงานเรื่องกำหนดยุทธศาสตร์เฉพาะในการป้องกันอาชญากรรม โดยพิจารณาบริบทเฉพาะของท้องถิ่น ● The ๓๐th CCPJC เรื่องการพัฒนาระบบงานยุติธรรมทางอาญา ในช่วงระหว่างและหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กบฏหมาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
เชื้อโคโรนาไวรัส ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) และเรื่องการป้องกันและ ต่อต้านอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	
เป้าหมายที่ ๒ การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท	
๑) ผลักดันให้มีการกำหนดรูปแบบการลงโทษ ที่เหมาะสมกับความผิดและบริบทต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓) ● นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ด้านความมั่นคงที่ ๘ การป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด
๒) สนับสนุนให้มีการนำมาตรการเชิง สมานฉันท์หรือมาตรการทางสังคมแทน การลงโทษทางอาญามาใช้ในการ ดำเนินงานจริงของแต่ละหน่วยงาน	<ul style="list-style-type: none"> ● ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบ การบริหารจัดการภาครัฐ (เรื่องกระบวนการยุติธรรมเคารพกฎหมายสิทธิมนุษยชน และปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค) ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยการพัฒนากระบวนการยุติธรรม (แนวทางการพัฒนาที่ ๗) ● แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) (ยุทธศาสตร์ที่ แนวทางการพัฒนาที่ ๑)
๓) พัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยและระงับ ข้อพิพาทในชุมชนให้มีความชัดเจน และ สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ● แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ (แนวทางการพัฒนาที่ ๒ แนวทางการพัฒนาที่ ๓ และแนวทางการพัฒนาที่ ๔)
เป้าหมายที่ ๓ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน	
๑) ส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดบน พื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑) ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑) ● แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านกระบวนการยุติธรรม (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕) ● The ๑๔th UN-CCPCJ เรื่องการส่งเสริมความก้าวหน้าของ กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Advancing the Criminal Justice System) ตามกรอบการดำเนินงานเรื่องการปรับปรุง สภาพเรือนจำ และกรอบการดำเนินงานเรื่องการปรับปรุง กระบวนการสืบสวนสอบสวนทางอาญา รวมทั้งการส่งเสริมการ ปฏิบัติและแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดี

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กติกายุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๒) ผลักดันให้มีการกำหนดแนวทางการลงโทษต่อผู้กระทำผิดที่เหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒) ● แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ (แนวทางการพัฒนาที่ ๑ และแนวทางการพัฒนาที่ ๒)
๓) ส่งเสริมแนวทางการแก้ไขพัฒนาผู้กระทำผิดที่มุ่งเน้นการสร้างโอกาสให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินชีวิตในสังคมปกติได้จริง หลังการปล่อยตัว	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔) ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒) ● นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ด้านความมั่นคงที่ ๘ การป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ● แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ (แนวทางการพัฒนาที่ ๓) ● The ๑๔th UN-CCPCJ เรื่องการส่งเสริมความก้าวหน้าของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Advancing the Criminal Justice System) ตามกรอบการดำเนินงานเรื่องการลดการกระทำผิดซ้ำด้วยการฟื้นฟูและการกลับเข้าสู่สังคม และเรื่องการจัดทำปัญหาความเปราะบางด้านต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับระบบความยุติธรรมทางอาญา ● The ๓๐th CCPJC ในเรื่องการลดการกระทำผิดซ้ำด้วยการฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคม
๔) สนับสนุนให้ภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะกลไกในการดูแลช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่กลับสู่สังคม	<ul style="list-style-type: none"> ● The ๑๔th UN-CCPCJ เรื่องการส่งเสริมความก้าวหน้าของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Advancing the Criminal Justice System) ตามกรอบการดำเนินงานเรื่องการลดการกระทำผิดซ้ำด้วยการฟื้นฟูและการกลับเข้าสู่สังคม และเรื่องการจัดทำปัญหาความเปราะบางด้านต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับระบบความยุติธรรมทางอาญา ● The ๓๐th CCPJC ในเรื่องการลดการกระทำผิดซ้ำด้วยการฟื้นฟูและการกลับคืนสู่สังคม
๕) พัฒนาแนวทางการชดเชยเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ● แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ (แนวทางการพัฒนาที่ ๓)

แผนแม่บท	ความสอดคล้องกับ
การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	กับกฎหมาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
มิติที่ ๓ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม	
เป้าหมายที่ ๑ การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย	
<p>๑) สร้างกลไกการทำงานในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ (Collaborative Network) ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม อย่างเป็นรูปธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐธรรมนูญ (มาตรา ๗๖) ● ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านความมั่นคง (เรื่องการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (เรื่องกระบวนการยุติธรรมเคารพกฎหมายสิทธิมนุษยชน และปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค) ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ (แนวทางการพัฒนาที่ ๕) แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (แนวทางการพัฒนาที่ ๒ และแนวทางการพัฒนาที่ ๓) แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม (แนวทางการพัฒนาที่ ๑) <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ แผนย่อยการปรับสมดุลภาครัฐ <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยการพัฒนากระบวนการยุติธรรม (แนวทางการพัฒนาที่ ๒) ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒) ● (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) องค์ประกอบที่ ๒ (หมวดหมู่ที่ ๙ หมวดหมู่ที่ ๑๓) ● นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ด้านความมั่นคงที่ ๗ การป้องกันและแก้ไข ปัญหาการค้ามนุษย์ ● The moth CCPJC เรื่องการขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานตามมาตรฐานและบรรทัดฐานของสหประชาชาติในการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาให้มีความยืดหยุ่นและสามารถปฏิบัติได้จริง
<p>๒) พัฒนากลไกการทำงานของภาครัฐเชิงบูรณาการและเป็นเอกภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ ● (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กติกายุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
	(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) องค์ประกอบที่ ๔ (หมวดหมู่ที่ ๑๓)
๓) ส่งเสริมการทำงานเชิงเครือข่ายกับทุกภาคส่วนทางสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ● รัฐธรรมนูญ (มาตรา ๗๘) ● ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านความมั่นคง (เรื่องการรักษาความสงบภายในประเทศ) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (เรื่องภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ) ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันสังคม แผนย่อยการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพ (แนวทางการพัฒนาที่ ๑) - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยการพัฒนากระบวนการยุติธรรม (แนวทางการพัฒนาที่ ๓) ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕) ● แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔) ● (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) องค์ประกอบที่ ๔ (หมวดหมู่ที่ ๑๓) ● เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (เป้าหมายที่ ๑๖.๗) ● แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ (แนวทางการพัฒนาที่ ๓)
๔) แสวงหาแนวทางและความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมทุกรูปแบบ	<ul style="list-style-type: none"> ● ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านความมั่นคง (เรื่องการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ และเรื่องการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่ไม่ใช่ภาครัฐ) ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กบฏหมาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
	<p>แผนย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์การภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ (แนวทางการพัฒนาที่ ๑ แนวทางการพัฒนาที่ ๒ และแนวทางการพัฒนาที่ ๓)</p> <ul style="list-style-type: none"> • นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ นโยบายและแผนที่ ๑๐ การป้องกันและแก้ไข ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ • เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (เป้าหมายที่ ๑๖.๔ เป้าหมายที่ ๑๖.๘ และกลไกที่ ๑๖.๑) • The ๑๔th UN-CCPCJ เรื่องการพัฒนาความร่วมมือระหว่าง ประเทศและความช่วยเหลือทางเทคนิคเพื่อป้องกันอาชญากรรม ทุกรูปแบบ (Promoting International Cooperation and Technical Assistance to Prevent and Address all Forms of Crime) ตามกรอบการดำเนินงานเรื่องการสร้างความร่วมมือ ระหว่างประเทศ โดยการสร้างความช่วยเหลือทางวิชาการ

เป้าหมายที่ ๒ การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

<p>๑) ปฏิรูปหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้ เป็นองค์การที่ยึดหลักธรรมาภิบาล และ ดำเนินงานบนพื้นฐานของหลักนิติธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> • รัฐธรรมนูญ (มาตรา ๗๖) • ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (เรื่องภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็น เป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ และเรื่องภาครัฐมีความ โปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ) • แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคง แบบองค์รวม (แนวทางการพัฒนาที่ ๓) • ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ • The ๒nd ACCPJJC ประเด็นที่ ๓ (thrust ๓)(เรื่องการส่งเสริม วัฒนธรรมแห่งธรรมาภิบาลในทุกระดับ โดยการปลูกฝังหลักการ ธรรมาภิบาล และส่งเสริมความเป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ มี พัฒนาการและความเติบโตทางสังคม-เศรษฐกิจที่เสมอภาค)
<p>๒) ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งเน้น ความสำเร็จในการอำนวยความสะดวกยุติธรรม โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • รัฐธรรมนูญ (มาตรา ๗๖) • ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (เรื่องภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนอง ความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส) • แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กติกายุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
	<p>แผนย่อยการพัฒนากระบวนการบริหารงานภาครัฐ ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยการพัฒนากระบวนการยุติธรรม (แนวทางการพัฒนาที่ ๑)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑) ● แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านกระบวนการยุติธรรม (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓)
<p>๓) พัฒนาระบบการทำงานและบริการ ประชาชนที่เป็นมาตรฐานสากล</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ (เรื่องภาครัฐมีความทันสมัย) (เรื่องบุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ) ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันสังคม แผนย่อยการพัฒนากระบวนการบริหารงานภาครัฐ (แนวทางการพัฒนาที่ ๑ และแนวทางการพัฒนาที่ ๓) - ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ (แนวทางการพัฒนาที่ ๔ และแนวทางการพัฒนาที่ ๕) แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต (แนวทางการพัฒนาที่ ๑ และแนวทางการพัฒนาที่ ๒) - ประเด็นด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ แผนย่อยการพัฒนากระบวนการบริหารงานภาครัฐ - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยการพัฒนากระบวนการยุติธรรม (แนวทางการพัฒนาที่ ๔ และแนวทางการพัฒนาที่ ๕) ● แผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓) ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ และ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕) ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒) ● แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑) ● แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕)

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กติกายุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
	<ul style="list-style-type: none"> • (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) องค์ประกอบที่ ๔ (หมวดหมู่ที่ ๑๓) • แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ (แนวทางการพัฒนาที่ ๒ และแนวทางการพัฒนาที่ ๔) • เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (เป้าหมายที่ ๑๖.๖) • The ๑๔th UN-CCPCJ เรื่องการพัฒนาหลักนิติธรรม (Promoting the Rule of Law) ตามกรอบการดำเนินงาน เรื่องการส่งเสริมให้มีการดำเนินงานต่อต้านการคอร์รัปชัน อย่างมีประสิทธิภาพ
<p>๔) พัฒนากลไกการป้องกัน ตรวจสอบ และแก้ไข ปัญหาการทุจริตและการใช้อำนาจในทางมิชอบของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (เรื่องบุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ) • แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันสังคม แผนย่อยการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ (แนวทางการพัฒนาที่ ๒) - ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ (แนวทางการพัฒนาที่ ๒) - ประเด็นด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ แผนย่อยการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยการพัฒนากระบวนการยุติธรรม (แนวทางการพัฒนาที่ ๖) • แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓) • แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ (แนวทางการพัฒนาที่ ๕) • เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (เป้าหมายที่ ๑๖.๕)
<p>๕) กำหนดแนวทางเพื่อติดตามและ ประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงาน ในกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ (เรื่องภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็น

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กบฏหมาย ยุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
	<p>เป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่)</p> <ul style="list-style-type: none"> • แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒) • (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) องค์ประกอบที่ ๔ (หมุดหมายที่ ๑๓)
<p>๖) ให้ความสำคัญกับงานวิชาการและสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างการพัฒนาระบบการด้วยข้อมูลและองค์ความรู้ในการพัฒนาระบบการยุติธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันสังคม แผนย่อยการพัฒนากระบวนการบริหารงานภาครัฐ (แนวทางการพัฒนาที่ ๒) - ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนย่อยการพัฒนากระบวนการยุติธรรม • แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑) • แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ (แนวทางการพัฒนาที่ ๖)
<p>เป้าหมายที่ ๓ การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี</p>	
<p>๑) สนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลและการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ (แนวทางการพัฒนาที่ ๑) ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ แผนย่อยการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม (แนวทางการพัฒนาที่ ๒) • แผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔) • นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ นโยบายและแผนความมั่นคงที่ ๑๖ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง • แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ (แนวทางการพัฒนาที่ ๒)
<p>๒) ผลักดันให้มีการเปิดเผยข้อมูลแก่การทำงานต่อประชาชนเพื่อสร้างประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล รวมทั้งติดตามความคืบหน้าของข้อมูลคดีของตนเองได้</p>	<ul style="list-style-type: none"> • แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านกระบวนการยุติธรรม (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑) • เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (เป้าหมายที่ ๑๖.๑๐)

แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔	ความสอดคล้องกับ กติกายุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
<p>๓) ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ (เรื่องภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส) ● แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ แผนย่อยการพัฒนาบริการประชาชน ● แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑) ● (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) องค์กรประกอบที่ ๒ (หมวดหมายที่ ๙) องค์กรประกอบที่ ๔ (หมวดหมายที่ ๑๓) ● แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ (แนวทางการพัฒนาที่ ๑)

ภาคผนวก ข
ความเชื่อมโยงของ
แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)
กับแผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ข ความเชื่อมโยงของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมชาติ ฉบับที่ ๔ กับยุทธศาสตร์และแผนที่เกี่ยวข้อง

แผนระดับ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) : มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน		
	ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง	ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ
	<ul style="list-style-type: none"> ประชาชนอยู่ดี ปลอดภัย และมีความสุข บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> ทุกภาคส่วนมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ประชาชนระหว่างประเทศชื่นชมและยอมรับบทบาทความมั่นคงของประเทศไทย 	<ul style="list-style-type: none"> สร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในทุกระดับ
			<ul style="list-style-type: none"> กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ วัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม (สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส) ขนาดที่เล็กอง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

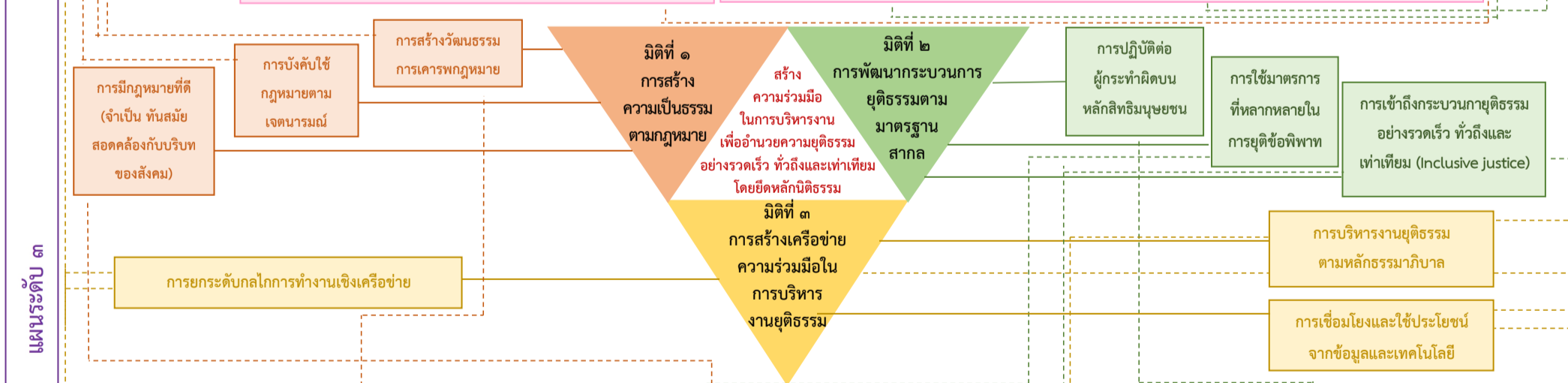
แผนระดับ ๒	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)											
	(๐๑) ด้านความมั่นคง	(๐๒) ด้านการต่างประเทศ	(๐๓) ด้านความเสมอภาคและหลักประกันสังคม	(๐๔) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ								
	<p>(๐๑) ด้านความมั่นคง</p> <p>แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ: ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน</p> <p>แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง: ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน ได้รับการแก้ไข</p> <p>แผนย่อยการพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ: ความพร้อมรับมือต่อภัยคุกคามทุกรูปแบบและทุกระดับ</p> <p>แผนย่อยการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติรวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ: ความพร้อมรับมือกับความท้าทายจากภายนอกและมีบทบาทระดับภูมิภาค</p> <p>แผนย่อยการพัฒนาภาคการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม: เสริมสร้างกลไกในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง</p>	<p>(๐๒) ด้านการต่างประเทศ</p> <p>แผนย่อยด้านการพัฒนาที่สอดคล้องมาตรฐานสากลและพัฒนาระหว่างประเทศ</p>	<p>(๐๓) ด้านความเสมอภาคและหลักประกันสังคม</p> <p>แผนย่อยการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ: คนไทยทุกกลุ่มได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคม</p>	<p>(๐๔) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ</p> <p>แผนย่อยการป้องกันทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการพัฒนาคน พัฒนาระบบ</p> <p>แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานกลไกที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามทุจริต</p>								
	<p>(๑๑) ด้านการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม</p> <p>แผนย่อยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่ดี</p> <p>แผนย่อยการใช้การสื่อสารและสื่อมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม</p>	<p>(๑๒) ด้านการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ</p> <p>แผนย่อยการพัฒนาบริการประชาชน: การให้บริการภาครัฐที่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส</p> <p>แผนย่อยการปรับสมดุลภาครัฐ: ภาครัฐมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ</p> <p>แผนย่อยการพัฒนากระบวนการภาครัฐ: ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความ</p> <p>แผนย่อยการสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ: บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยม ในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ</p>	<p>(๑๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม</p> <p>แผนย่อยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสังคม มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา และการเข้าถึงบริการและสวัสดิการของรัฐ</p>	<p>นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐</p> <table border="1"> <tr> <th>ประเด็นความมั่นคง</th> <th>ประเด็นความศึกษาพัฒนา</th> </tr> <tr> <td>(๗) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำบงขู่</td> <td>(๑๖) การบูรณาการความมั่นคง</td> </tr> <tr> <td>(๘) การป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด</td> <td></td> </tr> <tr> <td>(๑๐) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์</td> <td></td> </tr> </table>	ประเด็นความมั่นคง	ประเด็นความศึกษาพัฒนา	(๗) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำบงขู่	(๑๖) การบูรณาการความมั่นคง	(๘) การป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด		(๑๐) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์	
ประเด็นความมั่นคง	ประเด็นความศึกษาพัฒนา											
(๗) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ำบงขู่	(๑๖) การบูรณาการความมั่นคง											
(๘) การป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด												
(๑๐) การป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์												
	<p>(๑๒) ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม</p> <table border="1"> <tr> <th>แผนย่อยการพัฒนากฎหมาย</th> <th>แผนย่อยการพัฒนากระบวนการ</th> </tr> <tr> <td>กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ</td> <td>การอำนวยความสะดวกมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั้งเชิง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ</td> </tr> <tr> <td>ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย</td> <td></td> </tr> <tr> <td>การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายด้วยความคุ้มค่า ทั้งเชิงไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม</td> <td></td> </tr> </table>	แผนย่อยการพัฒนากฎหมาย	แผนย่อยการพัฒนากระบวนการ	กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ	การอำนวยความสะดวกมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั้งเชิง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ	ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย		การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายด้วยความคุ้มค่า ทั้งเชิงไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม				
แผนย่อยการพัฒนากฎหมาย	แผนย่อยการพัฒนากระบวนการ											
กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ	การอำนวยความสะดวกมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั้งเชิง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ											
ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย												
การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายด้วยความคุ้มค่า ทั้งเชิงไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม												

แผนระดับ ๓	แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)		แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓				
	ด้านกฎหมาย	ด้านกระบวนการยุติธรรม	สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค	ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ			
	<ul style="list-style-type: none"> การมีกฎหมายที่ดีและเท่าเทียม ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพการณ์ของสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำและพัฒนามาตรฐานกฎหมาย การเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากกฎหมายที่ง่าย และเสมอภาค การบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> การช่วยเหลือและเพิ่มศักยภาพในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน การพัฒนาภาคการบังคับกฎหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ การปรับกระบวนการทัศน์ในการบริหารงานยุติธรรมเพื่อสร้างความปลอดภัยและความเป็นธรรมในสังคม กระบวนการดำเนินงานที่มีระยะเวลาชัดเจนและไม่ล่าช้า 	<p>คนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม</p>	<p>ภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง</p>			
	<p>ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน</p> <ul style="list-style-type: none"> การให้บริการของภาครัฐที่สะดวก รวดเร็ว และตอบโจทย์ชีวิตประชาชน โครงสร้างภาครัฐกระทัดรัด ปรับตัวได้เร็ว และระบบงาน มีผลสัมฤทธิ์สูง การให้บริการที่โปร่งใส และมีกลไกป้องกันการทุจริตทุกขั้นตอน 		<p>เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๖ (การสร้างสังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก)</p> <table border="1"> <tr> <td>ความเป็นธรรมตามสิทธิของประชาชน (16.3-16.9-16.10-16.b)</td> <td>การจัดการอาชญากรรมและความปลอดภัยของสังคม (16.1-16.2-16.4)</td> <td>การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (16.5-16.6-16.7-16.8-16.a)</td> </tr> </table>	ความเป็นธรรมตามสิทธิของประชาชน (16.3-16.9-16.10-16.b)	การจัดการอาชญากรรมและความปลอดภัยของสังคม (16.1-16.2-16.4)	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (16.5-16.6-16.7-16.8-16.a)	
ความเป็นธรรมตามสิทธิของประชาชน (16.3-16.9-16.10-16.b)	การจัดการอาชญากรรมและความปลอดภัยของสังคม (16.1-16.2-16.4)	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (16.5-16.6-16.7-16.8-16.a)					

(ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

วิสัยทัศน์ “สร้างความร่วมมือในการบริหารงานเพื่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยยึดหลักนิติธรรม”

พันธกิจ	๑. มุ่งสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมายให้แก่ประชาชน	๒. พัฒนาระบบการยุติธรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล	๓. ประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมให้มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
เป้าหมายภาพรวม	เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนได้รับความยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม		เป้าหมายที่ ๒ การบริหารงานยุติธรรมแบบประสานสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน
ตัวชี้วัดภาพรวม	ตัวชี้วัดที่ ๑ ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม		ตัวชี้วัดที่ ๒ ระดับความสำเร็จของความสอดคล้องในเป้าหมายและการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

แผนระดับ ๓	ย.๑ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมด้านกฎหมายกระบวนการยุติธรรม	ย.๒ การส่งเสริมและพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่ง และพาณิชย์ และทางปกครอง	ย.๓ การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม	ย.๔ พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	ย.๕ การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล
	<ul style="list-style-type: none"> เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านสิทธิ เสรีภาพ กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการป้องกันตนเอง มีให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมในการยอมรับเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม ทุกขั้นตอน 	<ul style="list-style-type: none"> สร้างความเข้าใจและยอมรับผลดีของการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง พัฒนามาตรฐานเพื่อส่งเสริมการนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ทั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง สร้างมาตรฐานผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรมทางเลือก พัฒนาการเข้าถึงและการให้บริการที่ทันสมัยและทั่วถึง 	<ul style="list-style-type: none"> แก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม พัฒนามาตรฐานการช่วยเหลือ และเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม พัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ พัฒนาระบบงานยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล พัฒนาคุณภาพบุคลากรและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านกระบวนการยุติธรรม สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบการจำคุก การควบคุมตัว และการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดในแต่ละประเภทให้เหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานสากล พัฒนามาตรการแทนการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดอาญา สร้างระบบเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและจัดหาระบบติดตามสำหรับผู้พ้นโทษ และเด็กเยาวชนที่กำลังจะครบระยะเวลาการฝึกอบรม 	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบดิจิทัลที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และการบริหารราชการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ บูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และจัดให้มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัลเพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม พัฒนามาตรการระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยข้อมูล

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

ภาคผนวก ค

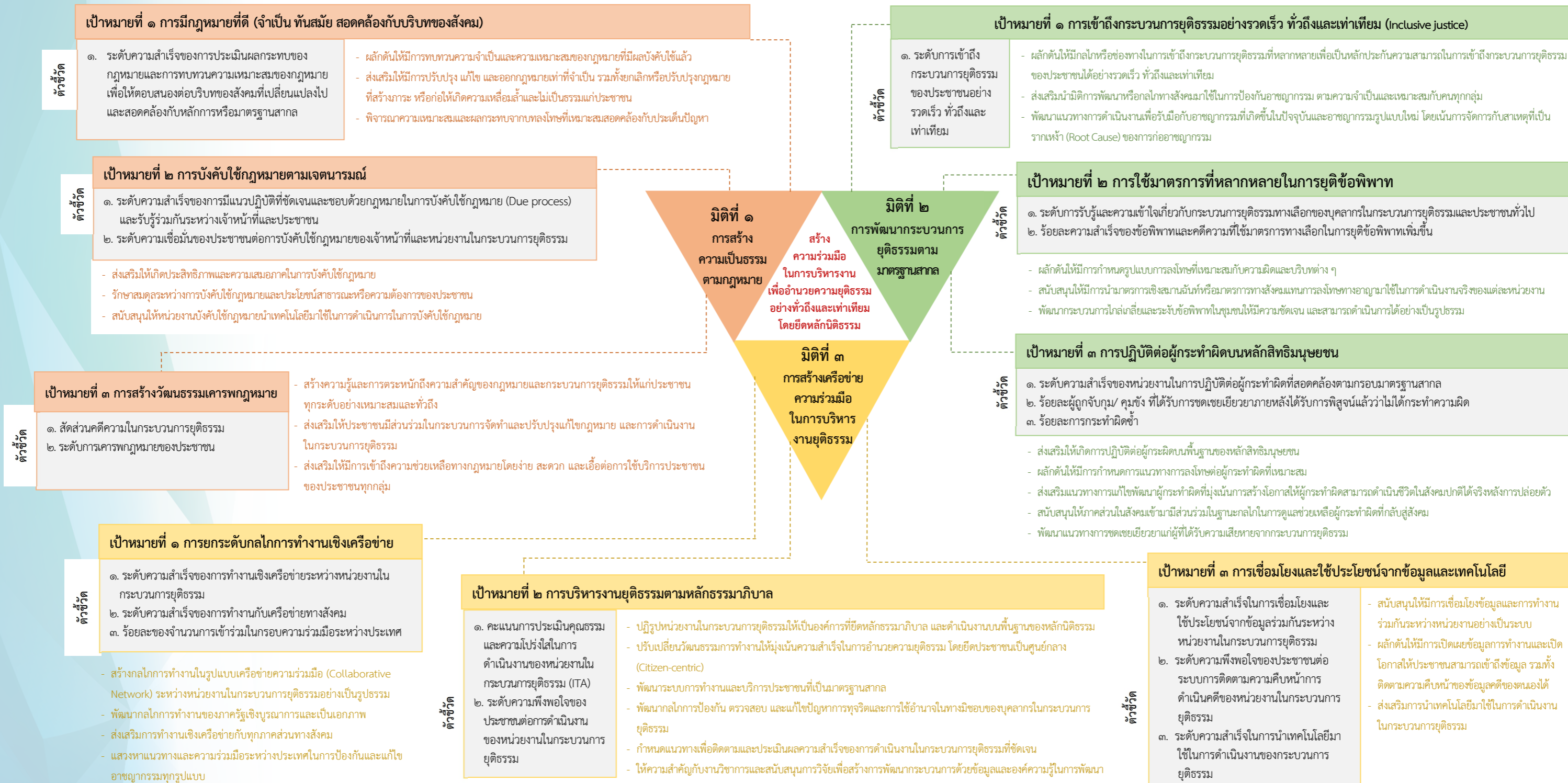
แผนผังความเชื่อมโยงของ

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

แผนผังความเชื่อมโยงของ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

วิสัยทัศน์ “สร้างร่วมมือในการบริหารงานเพื่อการอำนวยความยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยยึดหลักนิติธรรม”

พันธกิจ	๑. มุ่งสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมายให้แก่ประชาชน	๓. พัฒนาระบบการยุติธรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล	๒. ประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมให้มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
เป้าหมายภาพรวม	เป้าหมายที่ ๑ ประชาชนได้รับความยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม		เป้าหมายที่ ๒ การบริหารงานยุติธรรมมีสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน
ตัวชี้วัดภาพรวม	ตัวชี้วัดที่ ๑ ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม		ตัวชี้วัดที่ ๒ ระดับความสำเร็จของความสอดคล้องในเป้าหมายและการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ภาคผนวก ง

คำอธิบายตัวชี้วัดของ
แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

คำอธิบายตัวชี้วัด

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) จัดเป็นแผนระดับ ๓ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยอยู่ภายใต้เป้าหมายและกรอบการดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งเป็นแผนระดับ ๑ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนระดับ ๒ และมีความเชื่อมโยงกับ แผนระดับ ๓ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรมฉบับต่าง ๆ ทั้งแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม และแผนปฏิบัติการด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม ส่งผลให้สถานะของแผน แม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) นับเป็นแผนที่มุ่งกำหนดกรอบ บริหารงานเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเป็นหลัก เพื่อให้ผลักดันให้เกิด การขับเคลื่อนการบริหารงานยุติธรรมไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการติดตาม และประเมินผลความสำเร็จ ดังนั้นการกำหนดตัวชี้วัด ทั้งในส่วนของตัวชี้วัดภาพรวมและตัวชี้วัดระดับเป้าหมาย ในแต่ละมิติ จึงควรพิจารณาถึงการวัดระดับความสำเร็จของการขับเคลื่อนแผนไปสู่การดำเนินงานของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรมเป็นหลัก มากกว่ามุ่งวัดผลผลิตจากการดำเนินงานที่ต้องอาศัยการปฏิบัติงานของหน่วย ปฏิบัติแต่ละหน่วยที่รับผิดชอบในการดำเนินงานในแต่ละภารกิจ เพื่อสะท้อนให้เห็นความสำเร็จที่แท้จริงของ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยการกำหนดตัวชี้วัด จึงเป็นไปในรูปแบบของตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ ที่อิงกับค่าเป้าหมายที่มีลักษณะพรรณนาหรือเป็นคำอธิบายถึงเกณฑ์การประเมิน ณ ระดับค่าเป้าหมายต่าง ๆ ที่สะท้อนความหมายหรือความคาดหวังของผลสัมฤทธิ์ของงานจากตัวชี้วัดนั้น ๆ ทั้งนี้ ในบางประเด็น จำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลเชิงปริมาณที่สะท้อนให้เห็นความสำเร็จของการดำเนินงานควบคู่ไปด้วยในบางกรณี

อย่างไรก็ดี หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในที่นี่ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มหลัก ได้แก่

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑)^{๑๑} หมายถึง หน่วยงานที่มีบทบาทภารกิจหน้าที่ของ องค์กรเกี่ยวกับการบริหารภายในกระบวนการยุติธรรมโดยตรง ได้แก่ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาล ปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสหภาพนายความ

(๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม หมายถึง หน่วยงานที่มีบทบาทภารกิจบางอย่าง ที่เกี่ยวข้องกับการกระบวนการยุติธรรม ซึ่งครอบคลุมทั้งหน่วยงานอิสระและหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ต่าง ๆ

^{๑๑} การจัดกลุ่มองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม

ทั้งนี้ การติดตามผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ตามตัวชี้วัดที่กำหนด มุ่งเน้นไปสู่การดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเป็นหลัก โดยตัวชี้วัดของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) มีจำนวนทั้งสิ้น ๒๑ ตัวชี้วัด ประกอบด้วยตัวชี้วัดภาพรวม ๒ ตัว ได้แก่ ๑) ตัวชี้วัดภาพรวมที่ ๑ ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม ๒) ตัวชี้วัดภาพรวมที่ ๒ ระดับความสำเร็จของความสอดคล้องในเป้าหมายและการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และตัวชี้วัดเป้าหมายใน ๓ มิติ ๑๙ ตัว ประกอบด้วย มิติที่ ๑ การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย ๕ ตัวชี้วัด มิติที่ ๒ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล ๖ ตัวชี้วัด และมิติที่ ๓ การประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม ๘ ตัวชี้วัด โดยมีคำอธิบายตัวชี้วัดและแนวทางการประเมินผลตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

รายละเอียดตัวชี้วัด แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดภาพรวม						
ตัวชี้วัดภาพรวมที่ ๑ ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๔.๐๐ คะแนน	การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี	คะแนนเฉลี่ย	แบบสอบถาม	ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป	สำนักงานกิจการยุติธรรม
ตัวชี้วัดภาพรวมที่ ๒ ระดับความสำเร็จของความสอดคล้องในเป้าหมายและการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑)
มิติที่ ๑ การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย						
เป้าหมายที่ ๑ การมีกฎหมายดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)						
ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ระดับความสำเร็จของการประเมินผลกระทบของกฎหมายและการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายเพื่อให้ตอบสนองต่อบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับหลักการหรือมาตรฐานสากล	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑)

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เป้าหมายที่ ๒ การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์						
ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ระดับความสำเร็จของการมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและชอบด้วยกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมาย (Due process) และรับรู้ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑)
ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๔.๐๐ คะแนน	การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี	คะแนนเฉลี่ย	แบบสอบถาม	ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป	สำนักงานกิจการยุติธรรม
เป้าหมายที่ ๓ การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย						
ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ สัดส่วนคดีความในกระบวนการยุติธรรม	สัดส่วนคดีความ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑๕ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ตามปีงบประมาณ	ร้อยละ	แบบฟอร์มสอบถามข้อมูล	ข้อมูลสถิติการกระทำผิดกฎหมายที่ถูกจัดเก็บไว้อย่างเป็นทางการในฐานะข้อมูลของหน่วยงาน	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง
ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ ระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน	คะแนนเฉลี่ยระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๓.๗๕ คะแนน	การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี	คะแนนเฉลี่ย	แบบสอบถาม	ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป	สำนักงานกิจการยุติธรรม

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
มิติที่ ๒ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล						
เป้าหมายที่ ๑ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม (Inclusive justice)						
ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม	คะแนนเฉลี่ยระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๓.๗๕ คะแนน	การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี	คะแนนเฉลี่ย	แบบสอบถาม	ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป	สำนักงานกิจการยุติธรรม
เป้าหมายที่ ๒ การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท						
ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือกของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป	คะแนนเฉลี่ยระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนอย่างทัวถึงและเท่าเทียม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๓.๗๕ คะแนน	การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี	คะแนนเฉลี่ย	แบบสอบถาม	ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป	สำนักงานกิจการยุติธรรม
ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ ร้อยละความสำเร็จของข้อพิพาทและคดีความที่ใช้มาตรการทางเลือกในการยุติข้อพิพาท	ร้อยละความสำเร็จของข้อพิพาทและคดีความที่ใช้มาตรการทางเลือกในการยุติข้อพิพาท ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑๕	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ตามปีงบประมาณ	ร้อยละ	แบบฟอร์มสอบถามข้อมูล	ข้อมูลข้อพิพาทและคดีความของประชาชนที่มีการดำเนินการหรือการนำมาตรการทางเลือกมาใช้ในการยุติข้อพิพาทของหน่วยงาน โดยครอบคลุม ทั้งคดี อาญา คดีแพ่งและพาณิชย์ และคดีปกครอง	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง กรมบังคับคดี สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ศูนย์ดำรงธรรม กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ศูนย์

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
						สันติวิธี กระทรวง สาธารณสุข สำนักงาน คณะกรรมการกิจการ กระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สำนักงาน คณะกรรมการคุ้มครอง ผู้บริโภค (สคบ.) และ สำนักงานคณะกรรมการ กำกับและส่งเสริมการ ประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
เป้าหมายที่ ๓ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน						
ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ระดับความสำเร็จของ หน่วยงานในการปฏิบัติต่อผู้กระทำ ผิดที่สอดคล้องตามกรอบ มาตรฐานสากล	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุ ความสำเร็จของการดำเนินงาน ในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙	การสังเกตและ การประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตาม ปีงบประมาณ	ระดับขั้นของ ความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมิน ตนเองของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐาน ประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรม (L๑)
ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ ร้อยละผู้ถูกจับกุม/ ผู้ ถูกคุมขัง ที่ได้รับการชดเชยเยียวยา ภายหลังได้รับการพิสูจน์แล้วว่าไม่ได้ กระทำความผิด	ร้อยละของผู้ถูกจับกุม/ผู้ถูกคุมขัง ที่ได้รับการชดเชยเยียวยาหลัง ได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำความผิด ร้อยละ ๘๐ ของผู้ถูกจับกุม/	ข้อมูลสถิติที่เป็น ทางการ ของหน่วยงานราชการ (Administrative Data)	ร้อยละ	แบบฟอร์ม สอบถามข้อมูล	ข้อมูลสถิติผู้ถูกจับกุม/ ผู้ถูกคุมขังที่ได้รับการ ชดเชยเยียวยาหลังได้รับ การพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำ	กรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ

ชื่อตัวชี้วัด	คำเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	ผู้ถูกคุมขังที่ได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำความผิด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙	ตามปีงบประมาณ			ความผิดของสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา (สชง.) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	
ตัวชี้วัดที่ ๓.๓ ร้อยละการกระทำผิดซ้ำ	ร้อยละของผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำและกระทำ ความผิดซ้ำ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑๕	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ตามปีงบประมาณ	ร้อยละ	แบบฟอร์มสอบถามข้อมูล	ข้อมูลสถิติผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำ และกระทำ ความผิดซ้ำ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขัง ผู้ถูกคุมความประพฤติ และ เด็กและเยาวชน ของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม	กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
มิติที่ ๓ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม						
เป้าหมายที่ ๑ การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย						
ตัวชี้วัดที่ ๑.๑ ระดับความสำเร็จของการทำงานเชิงเครือข่ายระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุ ความสำเร็จของการดำเนินงาน ในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑)

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ระดับความสำเร็จของการทำงานกับเครือข่ายภาคสังคม	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมพร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑)
ตัวชี้วัดที่ ๑.๓ ร้อยละของจำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ	ร้อยละของจำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๓๐	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ตามปีงบประมาณ	ร้อยละ	แบบฟอร์มสอบถามข้อมูล	ข้อมูลการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑)
เป้าหมายที่ ๒ การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล						
ตัวชี้วัดที่ ๒.๑ คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ITA)	คะแนนเฉลี่ยของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) ไม่ต่ำกว่าระดับคะแนน ๙๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ตามปีงบประมาณ	คะแนนเฉลี่ย	แบบฟอร์มสอบถามข้อมูล	ข้อมูลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ITA) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑)

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ ๒.๒ ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๔.๐๐ คะแนน	การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี	คะแนนเฉลี่ย	แบบสอบถาม	ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป	สำนักงานกิจการยุติธรรม
เป้าหมายที่ ๓ การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี						
ตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ระดับความสำเร็จของการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑)
ตัวชี้วัดที่ ๓.๒ ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดีของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละของความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้าถึงและใช้บริการจากระบบการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินคดี (Tracking) ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ เพิ่มขึ้น จากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑๕	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ตามปีงบประมาณ	ร้อยละ	แบบฟอร์มสอบถามข้อมูล	ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนที่เข้ามาใช้บริการในระบบติดตามข้อมูลคดี (Tracking) ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ ๓.๓ ระดับความสำเร็จของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑)
รวมทั้งหมด ๒๑ ตัวชี้วัด						

๑. ตัวชี้วัดภาพรวม

จำนวน ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดภาพรวมที่ ๑ ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม

คำอธิบายตัวชี้วัด: ความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกที่สะท้อนให้เห็นถึงความมั่นใจ หรือความไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อขั้นตอน วิธีการ การดำเนินงานโดยองค์กร และบุคลากรที่มีอำนาจตามกฎหมาย ในการดำเนินการเพื่อให้ยุติข้อพิพาทหรือความขัดแย้ง หรือการกระทำที่ส่งผลเสียหายต่อบุคคลอื่นและสังคม ด้วยความเป็นธรรม ตั้งแต่การสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริง การฟ้องคดีต่อศาล (ในคดีอาญา) การพิจารณาพิพากษา และกระบวนการในชั้นบังคับคดี รวมทั้งการดำเนินงานเพื่ออำนวยความสะดวกตามสิทธิพื้นฐานที่ประชาชนพึงได้รับ

หน่วยวัด: คะแนนเฉลี่ย

ค่าเป้าหมาย (รายปี): คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ในแต่ละปีที่ระดับคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม ๕.๐๐ คะแนน ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
๓.๒๕ คะแนน	๓.๕๐ คะแนน	๓.๗๕ คะแนน	๔.๐๐ คะแนน

หมายเหตุ กำหนดระดับค่าเป้าหมายจากผลการประเมินความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีการสำรวจข้อมูลจากผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕)

ค่าเป้าหมาย: คะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๔.๐๐ คะแนน

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานกิจการยุติธรรม

ตัวชี้วัดภาพรวมที่ ๒ ระดับความสำเร็จของความสอดคล้องในเป้าหมายและการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

คำอธิบายตัวชี้วัด: การมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานในแผนปฏิบัติราชการ หรือแผนงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งการดำเนินงานร่วมกันหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ชัดเจน ตลอดจนมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๖๙)

หน่วยวัด: ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)

เกณฑ์การประเมิน: กำหนดเป็นระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ พิจารณาจากความก้าวหน้าของขั้นตอนการดำเนินงานตามเป้าหมายแต่ละระดับดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)				
	ขั้นตอนที่ ๑	ขั้นตอนที่ ๒	ขั้นตอนที่ ๓	ขั้นตอนที่ ๔	ขั้นตอนที่ ๕
๑	✓				
๒	✓	✓			
๓	✓	✓	✓		
๔	✓	✓	✓	✓	
๕	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ การสรุปผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้พิจารณาร้อยละในแต่ละระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามเกณฑ์ของหน่วยงาน เพื่อสะท้อนภาพรวมระดับความสำเร็จของการบริหารงานยุติธรรมตามตัวชี้วัด

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
๑	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีการรับรู้และนำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) มาพิจารณาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยอาจปรากฏในรูปแบบของการประชุมหรือเอกสารอย่างเป็นทางการ
๒	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานสอดคล้องกันตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) โดยปรากฏในแผนปฏิบัติราชการ หรือแผนงานของหน่วยงานที่ชัดเจน
๓	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีการดำเนินงานหรือการกำหนดโครงการสำคัญตามแนวทางที่สอดคล้องแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) อย่างเป็นรูปธรรม
๔	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีผลการดำเนินงานตามเป้าหมายที่สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) อย่างเป็นรูปธรรม
๕	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีการจัดเก็บข้อมูลหรือการรายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายที่สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) อย่างเป็นรูปธรรม

คำเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุระดับขั้นของความสำเร็จในระดับคะแนนที่ ๕ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๓	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๔	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕

คำเป้าหมาย: ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

แหล่งข้อมูล: รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสภาทนายความ

๒. ตัวชี้วัดเป้าหมายในมิติที่ ๑ การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย

เป้าหมายที่ ๑ การมีกฎหมายดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)

จำนวน ๑ ตัวชี้วัด ได้แก่ ระดับความสำเร็จของการประเมินผลกระทบของกฎหมายและการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายเพื่อให้ตอบสนองต่อบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับหลักการหรือมาตรฐานสากล

คำอธิบายตัวชี้วัด: การปรับปรุง แก้ไข และออกกฎหมายเท่าที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน รวมทั้งยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระ หรือก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน โดยพิจารณาจากสถานการณ์ปัญหา และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อมุ่งให้กฎหมายเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกของประชาชนในสังคมได้อย่างแท้จริง

หน่วยวัด: ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)

เกณฑ์การประเมิน: กำหนดเป็นระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ พิจารณาจากความก้าวหน้าของขั้นตอนการดำเนินงานตามเป้าหมายแต่ละระดับดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)				
	ขั้นตอนที่ ๑	ขั้นตอนที่ ๒	ขั้นตอนที่ ๓	ขั้นตอนที่ ๔	ขั้นตอนที่ ๕
๑	✓				
๒	✓	✓			
๓	✓	✓	✓		
๔	✓	✓	✓	✓	
๕	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ การสรุปผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้พิจารณาร้อยละในแต่ละระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามเกณฑ์ของหน่วยงาน เพื่อสะท้อนภาพรวมระดับความสำเร็จของการบริหารงานยุติธรรมตามตัวชี้วัด

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
๑	มีแผนงาน หรือโครงการ หรือกิจกรรม เพื่อทบทวนความเหมาะสม หรือประเมินผลกระทบของกฎหมายอย่างชัดเจน
๒	มีการพิจารณา/ คัดเลือกกฎหมายที่จะนำมาทบทวนความเหมาะสม หรือประเมินผลกระทบของกฎหมาย โดยอาจอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือการมอบหมายให้ส่วนงานใดส่วนงานหนึ่งรับผิดชอบ
๓	มีการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการทบทวนความเหมาะสม หรือประเมินผลกระทบของกฎหมายตามที่กำหนด เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน
๔	มีการดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการทบทวนความเหมาะสม หรือประเมินผลกระทบของกฎหมายตามที่กำหนดอย่างเป็นรูปธรรม
๕	มีการเสนอผลทบทวนความเหมาะสม หรือประเมินผลกระทบของกฎหมาย เพื่อนำไปสู่ปรับปรุงแก้ไข หรือการออกกฎหมาย หรือการยกเลิกกฎหมาย ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อไป

คำเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุระดับขั้นของความสำเร็จในระดับคะแนนที่ ๕ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๓	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๔	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕

คำเป้าหมาย: ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

แหล่งข้อมูล: รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสภาทนายความ

เป้าหมายที่ ๒ การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์

จำนวน ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๑ ระดับความสำเร็จของการมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและชอบด้วยกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมาย (Due process) และรับรู้ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน

คำอธิบายตัวชี้วัด: การมีแนวทาง ขั้นตอน และข้อปฏิบัติที่ชัดเจน ในการดำเนินการเพื่อบังคับใช้กฎหมายในลักษณะต่าง ๆ ต่อประชาชน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายรับทราบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างชัดเจน ตลอดจนมีการสื่อสารให้ประชาชนรับรู้ถึงแนวปฏิบัติดังกล่าวเพื่อเป็นหลักประกันในการได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันจากผู้บังคับใช้กฎหมาย

หน่วยวัด: ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)

เกณฑ์การประเมิน: กำหนดเป็นระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ พิจารณาจากความก้าวหน้าของขั้นตอนการดำเนินงานตามเป้าหมายแต่ละระดับดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)				
	ขั้นตอนที่ ๑	ขั้นตอนที่ ๒	ขั้นตอนที่ ๓	ขั้นตอนที่ ๔	ขั้นตอนที่ ๕
๑	✓				
๒	✓	✓			
๓	✓	✓	✓		
๔	✓	✓	✓	✓	
๕	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ การสรุปผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้พิจารณาร้อยละในแต่ละระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามเกณฑ์ของหน่วยงาน เพื่อสะท้อนภาพรวมระดับความสำเร็จของการบริหารงานยุติธรรมตามตัวชี้วัด

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
๑	มีกลไก หรือระบบในการพิจารณาหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย (Due Process) โดยอาจอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือการมอบหมายให้ส่วนงานใดส่วนงานหนึ่งรับผิดชอบ
๒	มีการจัดทำแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย (Due Process)
๓	มีการเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย (Due Process) ให้รับทราบโดยทั่วกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔	มีการเผยแพร่แนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย (Due Process) ให้ประชาชนทั่วไปรับทราบ
๕	มีการกำกับและติดตามผลการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย (Due process) ของเจ้าหน้าที่ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

คำเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุระดับขั้นของความสำเร็จในระดับคะแนนที่ ๕ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๓	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๔	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕

คำเป้าหมาย: ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

แหล่งข้อมูล: รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสหภาพนายความ

**ตัวชี้วัดที่ ๒ ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่และหน่วยงาน
ในกระบวนการยุติธรรม**

คำอธิบายตัวชี้วัด: ความคิด ความรู้สึก และการแสดงออกที่สะท้อนให้เห็นถึงความมั่นใจ หรือความไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อขั้นตอน วิธีการ และการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย ในการดำเนินการเพื่อกำกับควบคุมพฤติกรรมของประชาชนตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

หน่วยวัด: คะแนนเฉลี่ย

ค่าเป้าหมาย (รายปี): คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ในแต่ละปีที่ระดับคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม ๕.๐๐ คะแนน ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
๓.๒๕ คะแนน	๓.๕๐ คะแนน	๓.๗๕ คะแนน	๔.๐๐ คะแนน

หมายเหตุ กำหนดระดับค่าเป้าหมายจากผลการประเมินความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีการสำรวจข้อมูลจากผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕)

ค่าเป้าหมาย: คะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๔.๐๐ คะแนน

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานกิจการยุติธรรม

เป้าหมายที่ ๓ การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย

จำนวน ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๑ สัดส่วนคดีความในกระบวนการยุติธรรม

คำอธิบายตัวชี้วัด: ข้อมูลการกระทำผิดกฎหมายของประชาชนที่มีการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นทางการของหน่วยงานราชการ โดยครอบคลุมทั้งคดีอาญา คดีแพ่งและพาณิชย์ และคดีปกครอง

หน่วยวัด: ร้อยละที่ลดลง

สูตรการคำนวณ

$$\frac{(\text{จำนวนคดีความปีปัจจุบัน} - \text{จำนวนคดีความในปีก่อน}) * 100}{\text{จำนวนคดีความในปีก่อน}}$$

หมายเหตุ ๑. ใช้ปีงบประมาณเป็นกรอบในการคำนวณ

๒. จำนวนคดีความ ตามข้อมูลที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ โดยครอบคลุมทั้งคดีอาญา คดีแพ่งและพาณิชย์ และคดีปกครอง

ค่าเป้าหมาย (รายปี): สัดส่วนคดีความลดลง โดยมีระดับร้อยละ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
สัดส่วนคดีความลดลง จากปีก่อน ร้อยละ ๕ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน	สัดส่วนคดีความลดลง จากปีก่อน ร้อยละ ๕ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน	สัดส่วนคดีความลดลง จากปีก่อน ร้อยละ ๕ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน	สัดส่วนคดีความลดลง จากปีก่อน ร้อยละ ๕ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน

ค่าเป้าหมาย: สัดส่วนคดีความ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑๕ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลสถิติการกระทำผิดกฎหมายที่ถูกจัดเก็บไว้อย่างเป็นทางการในฐานะข้อมูลของหน่วยงาน ได้แก่

- ๑) จำนวนคดีอาญา จากฐานข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานศาลยุติธรรม
- ๒) จำนวนคดีแพ่งและพาณิชย์ จากฐานข้อมูลของสำนักงานศาลยุติธรรม
- ๓) จำนวนคดีปกครอง จากฐานข้อมูลของสำนักงานศาลปกครอง

วิธีการเก็บข้อมูล: ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ตามปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง

ตัวชี้วัดที่ ๒ ระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน

คำอธิบายตัวชี้วัด ความรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับกฎหมาย และขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนความคิดเห็นของประชาชนที่สะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติและพฤติกรรมที่เป็นไปตามแนวปฏิบัติตามข้อกฎหมาย และกฎระเบียบของสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

หน่วยวัด: คะแนนเฉลี่ย

ค่าเป้าหมาย (รายปี): คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ในแต่ละปีที่ระดับคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม ๕.๐๐ คะแนน ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
๓.๐๐ คะแนน	๓.๒๕ คะแนน	๓.๕๐ คะแนน	๓.๗๕ คะแนน

หมายเหตุ กำหนดระดับค่าเป้าหมายจากผลการประเมินความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ซึ่งมีการสำรวจข้อมูลเพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ค่าเป้าหมาย: คะแนนเฉลี่ยระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๓.๗๕ คะแนน

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานกิจการยุติธรรม

๓. ตัวชี้วัดเป้าหมายในมิติที่ ๒ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

เป้าหมายที่ ๑ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม (Inclusive justice)

จำนวน ๑ ตัวชี้วัด ได้แก่ ระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม

คำอธิบายตัวชี้วัด: ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐาน ขั้นตอนการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งช่องทางและวิธีการในการเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนความสามารถในการเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในทุกขั้นตอนของประชาชนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และสอดคล้องกับความจำเป็นหรือปัญหาของประชาชนในบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

หน่วยวัด: คะแนนเฉลี่ย

ค่าเป้าหมาย (รายปี): คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ในแต่ละปีที่ระดับคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม ๕.๐๐ คะแนน ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
๓.๐๐ คะแนน	๓.๒๕ คะแนน	๓.๕๐ คะแนน	๓.๗๕ คะแนน

หมายเหตุ กำหนดระดับค่าเป้าหมายจากผลการประเมินความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ซึ่งมีการสำรวจข้อมูลเพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ค่าเป้าหมาย: คะแนนเฉลี่ยระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๓.๗๕ คะแนน

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานกิจการยุติธรรม

เป้าหมายที่ ๒ การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท

จำนวน ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๑ ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือกของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป

คำอธิบายตัวชี้วัด: ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ความหมาย และรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในรูปแบบต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนประโยชน์ที่เกิดจากการนำรูปแบบกระบวนการยุติธรรมทางเลือกมาใช้แทนการดำเนินการทางการบังคับโทษทางกฎหมายหรือโทษทางอาญาแบบดั้งเดิม โดยพิจารณาทั้งระดับการรับรู้และความเข้าใจของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป

หน่วยวัด: คะแนนเฉลี่ย

ค่าเป้าหมาย (รายปี): คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ในแต่ละปีที่ระดับคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม ๕.๐๐ คะแนน ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
๓.๐๐ คะแนน	๓.๒๕ คะแนน	๓.๕๐ คะแนน	๓.๗๕ คะแนน

ค่าเป้าหมาย: คะแนนเฉลี่ยระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือกของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๓.๗๕ คะแนน

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลและความคิดเห็นจากบุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานกิจการยุติธรรม

ตัวชี้วัดที่ ๒ ร้อยละความสำเร็จของข้อพิพาทและคดีความที่ใช้มาตรการทางเลือกในการยุติข้อพิพาท

คำอธิบายตัวชี้วัด: ข้อพิพาทและคดีความของประชาชนที่มีการดำเนินการหรือการนำมามาตรการใด ๆ ที่ใช้สำหรับแสวงหาความยุติธรรมที่มีรูปแบบการปฏิบัตินอกเหนือจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก อาทิ การไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทในชั้นก่อนการดำเนินคดี ระหว่างดำเนินคดี และหลังการดำเนินคดี โดยครอบคลุมทั้งคดีอาญา คดีแพ่งและพาณิชย์ และคดีปกครอง ตลอดจนมาตรการทางเลือกอื่นที่นำไปสู่การยุติข้อพิพาทและความขัดแย้งของคู่กรณีโดยสมานฉันท์

หน่วยวัด: ร้อยละ

สูตรการคำนวณ

ร้อยละความสำเร็จของข้อพิพาทและคดีความที่ใช้มาตรการทางเลือกในการยุติข้อพิพาทของปีปัจจุบัน - ร้อยละความสำเร็จของข้อพิพาทและคดีความที่ใช้มาตรการทางเลือกในการยุติข้อพิพาทของปีก่อน

หมายเหตุ ๑. ใช้ปีงบประมาณเป็นกรอบในการคำนวณ

๒. จำนวนคดี/ข้อพิพาทตามข้อมูลที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ โดยครอบคลุม ทั้งข้อพิพาททางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง และเป็นคดี/ข้อพิพาท ที่ไกล่เกลี่ย/มาตรการทางเลือกอื่นสำเร็จ

ค่าเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละของระดับความสำเร็จ ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยมีระดับร้อยละ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ ๕

ค่าเป้าหมาย: ร้อยละความสำเร็จของข้อพิพาทและคดีความที่ใช้มาตรการทางเลือกในการยุติข้อพิพาท ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑๕

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลข้อพิพาทและคดีความของประชาชนที่มีการดำเนินการหรือการนำมามาตรการทางเลือกมาใช้ในการยุติข้อพิพาทของหน่วยงาน โดยครอบคลุมทั้งคดีอาญา คดีแพ่งและพาณิชย์ และคดีปกครอง ได้แก่

- ๑) หน่วยงานที่รับผิดชอบการยุติข้อพิพาทในชั้นก่อนการดำเนินคดี
- ๒) หน่วยงานที่รับผิดชอบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นตอนระหว่างการดำเนินคดี

วิธีการเก็บข้อมูล: ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ตามปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง กรมบังคับคดี สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ศูนย์ดำรงธรรม กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ศูนย์สันติวิธี กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

เป้าหมายที่ ๓ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน

จำนวน ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๑ ระดับความสำเร็จของหน่วยงานในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานสากล

คำอธิบายตัวชี้วัด: หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีกลไกเพื่อคุ้มครองผู้ต้องหา จำเลย ผู้ต้องขัง เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด และผู้ถูกคุมประพฤติ เพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เหมาะสมบนพื้นฐานของสิทธิตามกฎหมายและเป็นไปตามมาตรฐานสากลในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นสอบสวน ขั้นอัยการ ขั้นศาล และการควบคุมตัวตามอำนาจของแต่ละหน่วยงาน

หน่วยวัด: ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)

เกณฑ์การประเมิน: กำหนดเป็นระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ พิจารณาจากความก้าวหน้าของขั้นตอนการดำเนินงานตามเป้าหมายแต่ละระดับดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)				
	ขั้นตอนที่ ๑	ขั้นตอนที่ ๒	ขั้นตอนที่ ๓	ขั้นตอนที่ ๔	ขั้นตอนที่ ๕
๑	✓				
๒	✓	✓			
๓	✓	✓	✓		
๔	✓	✓	✓	✓	
๕	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ การสรุปผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้พิจารณาร้อยละในแต่ละระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามเกณฑ์ของหน่วยงาน เพื่อสะท้อนภาพรวมระดับความสำเร็จของการบริหารงานยุติธรรมตามตัวชี้วัด

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
๑	มีกลไกในการกำหนดแนวปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่สอดคล้องตามสิทธิของผู้กระทำผิดหรือกรอบมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยอาจอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือการมอบหมายให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งรับผิดชอบ
๒	มีการปรับระเบียบ ข้อกฎหมาย หรือรูปแบบการทำงานของหน่วยงาน เพื่อให้สอดคล้องหรือเอื้อต่อการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่สอดคล้องตามสิทธิของผู้กระทำผิดหรือกรอบมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด เพื่อสร้างการรับรู้และเข้าใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานโดยทั่วกัน
๓	มีการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่สอดคล้องตามสิทธิของผู้กระทำผิดหรือกรอบมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดตามที่กำหนดอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม
๔	มีกลไก เครื่องมือ หรือแนวทางการกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่สอดคล้องตามสิทธิของผู้กระทำผิดหรือกรอบมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด
๕	มีผลการประเมินในเรื่องการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่ผ่านตามเกณฑ์ตัวชี้วัดกรอบมาตรฐานสากลด้านมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

คำเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุระดับขั้นของความสำเร็จในระดับคะแนนที่ ๕ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๓	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๔	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕

คำเป้าหมาย: ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

แหล่งข้อมูล: รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสภาทนายความ

ตัวชี้วัดที่ ๒ ร้อยละผู้ถูกจับกุม/ ผู้ถูกคุมขัง ที่ได้รับการชดเชยเยียวยาภายหลังได้รับการพิสูจน์แล้วว่าไม่ได้กระทำความผิด

คำอธิบายตัวชี้วัด: ข้อมูลผู้ถูกจับกุม/ ผู้ถูกคุมขัง โดยที่ไม่ได้กระทำความผิด และได้รับการพิสูจน์ตรวจสอบแล้วว่าไม่ได้กระทำความผิด ได้รับการชดเชยเยียวยาจากภาครัฐอย่างเหมาะสม

หน่วยวัด: ร้อยละที่เพิ่มขึ้น

สูตรการคำนวณ

$$\frac{\text{(จำนวนผู้ถูกจับกุม/ ผู้ถูกคุมขังที่ได้รับการชดเชยเยียวยาหลังได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำความผิด)}}{100} *$$

หมายเหตุ ๑. ใช้ปีงบประมาณเป็นกรอบในการคำนวณ

๒. จำนวนผู้ถูกจับกุม/ ผู้ถูกคุมขังที่ยื่นเรื่องขอรับการชดเชยเยียวยาหลังได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำความผิดตามข้อมูลที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ โดยให้ถือเฉพาะผู้ที่ผ่านการพิจารณาว่ามีคุณสมบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดเท่านั้น

เกณฑ์การให้คะแนน: ร้อยละ

ค่าเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละของผู้ถูกจับกุม/ ผู้ถูกคุมขังที่ได้รับการชดเชยเยียวยาหลังได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำความผิด ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
ร้อยละ ๖๕	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๕	ร้อยละ ๘๐

ค่าเป้าหมาย: ร้อยละของผู้ถูกจับกุม/ ผู้ถูกคุมขังที่ได้รับการชดเชยเยียวยาหลังได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำความผิด ร้อยละ ๘๐ ของผู้ถูกจับกุม/ ผู้ถูกคุมขังที่ได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำความผิด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลสถิติผู้ถูกจับกุม/ ผู้ถูกคุมขัง ที่ได้รับการชดเชยเยียวยาหลังได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำความผิดของสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา (สชง.) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

วิธีการเก็บข้อมูล: ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ตามปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ตัวชี้วัดที่ ๓ ร้อยละการกระทำผิดซ้ำ

คำอธิบายตัวชี้วัด: ข้อมูลสถิติของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำและกระทำผิดซ้ำ

หน่วยวัด: ร้อยละที่ลดลง

$$\frac{(\text{จำนวนผู้กระทำผิดซ้ำ} - \text{จำนวนผู้กระทำผิดซ้ำของปีก่อน}) * 100}{\text{จำนวนผู้กระทำผิดซ้ำของปีก่อน}}$$

หมายเหตุ ๑. ใช้ปีงบประมาณเป็นกรอบในการคำนวณ

๒. จำนวนผู้กระทำผิดซ้ำ หมายถึง ผู้ต้องขัง ผู้ถูกคุมประพฤติ และเด็กและเยาวชนที่ถูกปล่อยตัวแล้วกลับมากระทำผิดซ้ำ และกลับเข้าสู่ระบบของกรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือกรมคุมประพฤติอีกครั้งหนึ่ง ภายในระยะเวลา ๑ ปี

๓. คำนวณแยกแต่ละหน่วยงาน ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

คำเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละของผู้กระทำผิดซ้ำ มีจำนวนลดลง จากปีก่อน โดยมีระดับร้อยละ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
ลดลง จากปีก่อน ร้อยละ ๕	ลดลง จากปีก่อน ร้อยละ ๕	ลดลง จากปีก่อน ร้อยละ ๕	ลดลง จากปีก่อน ร้อยละ ๕

คำเป้าหมาย: ร้อยละของผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำและกระทำความผิดซ้ำ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑๕

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลสถิติผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำและกระทำความผิดซ้ำของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขัง ผู้ถูกคุมความประพฤติ และเด็กและเยาวชน ของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม

วิธีการเก็บข้อมูล: ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ตามปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๔. ตัวชี้วัดเป้าหมายในมิติที่ ๓ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม

เป้าหมายที่ ๑ การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย

จำนวน ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๑ ระดับความสำเร็จของการทำงานเชิงเครือข่ายระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

คำอธิบายตัวชี้วัด: หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีเป้าหมายและกลไกในการดำเนินงานเชิงเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน (Intergovernmental Network) เพื่อให้ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการแสวงหาความจริง ตลอดจนความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมอื่น เพื่อร่วมดำเนินการในการอำนวยความยุติธรรมตามสิทธิให้แก่ประชาชนในทิศทางเดียวกัน ด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันบนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน

หน่วยวัด: ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)

เกณฑ์การประเมิน: กำหนดเป็นระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ พิจารณาจากความก้าวหน้าของขั้นตอนการดำเนินงานตามเป้าหมายแต่ละระดับดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)				
	ขั้นตอนที่ ๑	ขั้นตอนที่ ๒	ขั้นตอนที่ ๓	ขั้นตอนที่ ๔	ขั้นตอนที่ ๕
๑	✓				
๒	✓	✓			
๓	✓	✓	✓		
๔	✓	✓	✓	✓	
๕	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ การสรุปผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้พิจารณาร้อยละในแต่ละระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามเกณฑ์ของหน่วยงาน เพื่อสะท้อนภาพรวมระดับความสำเร็จของการบริหารงานยุติธรรมตามตัวชี้วัด

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
๑	มีการติดต่อประสานงาน (Coordination) กับหน่วยงานอื่น เพื่อสนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานภายใต้ขอบเขตพันธกิจของหน่วยงาน
๒	มีความร่วมมือในการทำงาน (Co-operation) ระหว่างหน่วยงานในภารกิจหรืองานใดงานหนึ่งที่ชัดเจน บนพื้นฐานขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานในลักษณะของเครือข่ายความร่วมมือที่ดี โดยอาจอยู่ในรูปแบบของการจัดทำข้อตกลงร่วมกัน (MOU) หรือการจัดทำโครงการ กิจกรรม ร่วมกัน
๓	มีการสร้างความร่วมมืออย่างต่อเนื่องระหว่างหน่วยงานในภารกิจหรืองานใดงานหนึ่งที่ชัดเจน และนำไปสู่การดำเนินการในภารกิจหลักของหน่วยงาน
๔	มีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานให้เกิดผลงานอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกัน (Collaboration) โดยมีการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ แนวทางการดำเนินงาน และการจัดสรรทรัพยากร ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายดังกล่าว ในลักษณะของพันธมิตร (Partners)

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
๕	มีผลงาน หรือผลความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมที่เกิดจากการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานให้เกิดผลงานอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกัน (Collaboration) ระหว่างหน่วยงาน

คำเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุระดับขั้นของความสำเร็จในระดับคะแนนที่ ๕ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๓	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๔	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕

คำเป้าหมาย: ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

แหล่งข้อมูล: รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสภาทนายความ

ตัวชี้วัดที่ ๒ ระดับความสำเร็จของการทำงานกับเครือข่ายภาคสังคม

คำอธิบายตัวชี้วัด: การสร้างและดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและภาคีเครือข่ายทางสังคม ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาและขับเคลื่อนความยุติธรรมให้แก่สังคม เพื่อเป็นการรับประกันการอำนวยความสะดวกตามสิทธิให้แก่ประชาชนด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกันบนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน

หน่วยวัด: ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)

เกณฑ์การประเมิน: กำหนดเป็นระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ พิจารณาจากความก้าวหน้าของขั้นตอนการดำเนินงานตามเป้าหมายแต่ละระดับดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)				
	ขั้นตอนที่ ๑	ขั้นตอนที่ ๒	ขั้นตอนที่ ๓	ขั้นตอนที่ ๔	ขั้นตอนที่ ๕
๑	✓				
๒	✓	✓			
๓	✓	✓	✓		
๔	✓	✓	✓	✓	
๕	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ การสรุปผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้พิจารณาร้อยละในแต่ละระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามเกณฑ์ของหน่วยงาน เพื่อสะท้อนภาพรวมระดับความสำเร็จของการบริหารงานยุติธรรมตามตัวชี้วัด

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
๑	มีการสร้างการรับรู้ให้แก่ภาคส่วนทางสังคม ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เกี่ยวกับแผนงานหรือการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างชัดเจน
๒	มีการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนทางสังคม ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนงานหรือการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างชัดเจน
๓	มีการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนทางสังคม ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณา หรือตัดสินใจ หรือกำหนดแผนการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอย่างชัดเจน
๔	มีการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนทางสังคม ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอย่างชัดเจน โดยอาจเป็นการเข้าร่วมปฏิบัติงานในบางขั้นตอนของหน่วยงาน หรือการเข้าร่วมดำเนินโครงการของหน่วยงานภาครัฐ หรือการดำเนินงานในรูปแบบภาคีเครือข่ายภาคประชาชนในภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ
๕	มีการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนทางสังคม ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างชัดเจน

คำเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุระดับขั้นของความสำเร็จในระดับคะแนนที่ ๕ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๓	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๔	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕

คำเป้าหมาย: ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

แหล่งข้อมูล: รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสภาทนายความ

ตัวชี้วัดที่ ๓ ร้อยละของจำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

คำอธิบายตัวชี้วัด: การเข้าร่วมในการประชุมระหว่างประเทศ หรือการเป็นสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศ หรือการร่วมลงนามในข้อตกลงตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม เพื่อนำมาเป็นการรอบในการดำเนินงานและการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมของประเทศตามมาตรฐานสากล

หน่วยวัด: ร้อยละ

(จำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ - จำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในปีก่อน) * ๑๐๐
จำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในปีก่อน

หมายเหตุ ๑. ใช้ปีงบประมาณเป็นกรอบในการคำนวณ

๒. จำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศตามข้อมูลที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ

ค่าเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละที่เพิ่มขึ้น จากปีก่อน โดยมีระดับร้อยละ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ ๑๐	เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ ๑๐	เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ ๑๐	เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ ๑๐

ค่าเป้าหมาย: ร้อยละของจำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๓๐

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

วิธีการเก็บข้อมูล: ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ตามปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสหภาพนายความ

เป้าหมายที่ ๒ การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

จำนวน ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๑ คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน
ในกระบวนการยุติธรรม (ITA)

คำอธิบายตัวชี้วัด: ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน
ในกระบวนการยุติธรรม ในประเด็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ การใช้งบประมาณ การใช้อำนาจ การใช้ทรัพย์สิน
ของราชการ การแก้ไขปัญหาการทุจริต คุณภาพการดำเนินงาน ประสิทธิภาพการสื่อสาร การปรับปรุงระบบ
การทำงาน การเปิดเผยข้อมูล และการป้องกันการทุจริต

หน่วยวัด: คะแนนเฉลี่ย

เกณฑ์การให้คะแนน:

ค่าเป้าหมาย (รายปี): กำหนดเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) ไม่ต่ำกว่า
ระดับ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
๗๕	๘๐	๘๕	๙๐

ค่าเป้าหมาย: คะแนนเฉลี่ยของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) ไม่ต่ำกว่าระดับคะแนน ๙๐
ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน
ในกระบวนการยุติธรรม (ITA) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

วิธีการเก็บข้อมูล: ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ตาม
ปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่ง
ประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสภาทนายความ

ตัวชี้วัดที่ ๒ ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

คำอธิบายตัวชี้วัด: ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อยุติข้อพิพาทหรือความขัดแย้ง หรือการกระทำที่ส่งผลเสียหายต่อบุคคลอื่นและสังคมในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการดำเนินงานเพื่ออำนวยความสะดวกยุติธรรมตามสิทธิพื้นฐานที่ประชาชนพึงได้รับ

หน่วยวัด: คะแนนเฉลี่ย

ค่าเป้าหมาย (รายปี): คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ในแต่ละปีที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
๓.๒๕ คะแนน	๓.๕๐ คะแนน	๓.๗๕ คะแนน	๔.๐๐ คะแนน

หมายเหตุ กำหนดระดับค่าเป้าหมายจากผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งมีการสำรวจข้อมูลเพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรม ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ค่าเป้าหมาย: คะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๔.๐๐ คะแนน

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานกิจการยุติธรรม

เป้าหมายที่ ๓ การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี

จำนวน ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่

ตัวชี้วัดที่ ๑ ระดับความสำเร็จของการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

คำอธิบายตัวชี้วัด: ความสามารถในการเข้าถึงหรือใช้ประโยชน์จากข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยพิจารณาจากระดับขั้นความสำเร็จในการวางแผน การกำหนดกลไกหรือแนวทางการพัฒนาระบบ ตลอดจนการเปิดให้หน่วยงานอื่นเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้

หน่วยวัด: ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)

เกณฑ์การประเมิน: กำหนดเป็นระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ พิจารณาจากความก้าวหน้าของขั้นตอนการดำเนินงานตามเป้าหมายแต่ละระดับดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)				
	ขั้นตอนที่ ๑	ขั้นตอนที่ ๒	ขั้นตอนที่ ๓	ขั้นตอนที่ ๔	ขั้นตอนที่ ๕
๑	✓				
๒	✓	✓			
๓	✓	✓	✓		
๔	✓	✓	✓	✓	
๕	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ การสรุปผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้พิจารณาร้อยละในแต่ละระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามเกณฑ์ของหน่วยงาน เพื่อสะท้อนภาพรวมระดับความสำเร็จของการบริหารงานยุติธรรมตามตัวชี้วัด

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
๑	มีระบบฐานข้อมูลกลางของหน่วยงานที่มีคุณภาพ โดยพิจารณาจากความถูกต้อง ครบถ้วน และความทันสมัยเป็นปัจจุบันของข้อมูล
๒	มีการดำเนินการ หรือการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนและใช้ประโยชน์จากข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
๓	มีกลไก การดำเนินการ หรือการสนับสนุนส่งเสริมให้หน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมเข้าถึงใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลของหน่วยงานได้
๔	มีการสร้างหรือพัฒนาเพื่อเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม เพื่อเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกัน
๕	มีการสร้าง/ พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

คำเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุระดับขั้นของความสำเร็จในระดับคะแนนที่ ๕ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๓	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๔	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕

คำเป้าหมาย: ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

แหล่งข้อมูล: รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB) ตามปีงบประมาณ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสภาทนายความ

ตัวชี้วัดที่ ๒ ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดีของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

คำอธิบายตัวชี้วัด: ความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้าถึงและใช้บริการจากระบบการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินคดี (Tracking) ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

หน่วยวัด: ร้อยละที่เพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละที่เพิ่มขึ้น จากปีก่อน โดยมีระดับร้อยละ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ ๕	เพิ่มขึ้น จากปีก่อน ร้อยละ ๕

ค่าเป้าหมาย: ร้อยละของความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้าถึงและใช้บริการจากระบบการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินคดี (Tracking) ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑๕

แหล่งข้อมูล: ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนที่เข้ามาใช้บริการในระบบติดตามข้อมูลคดี (Tracking) ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตัวชี้วัดที่ ๓ ระดับความสำเร็จของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม

คำอธิบายตัวชี้วัด: การนำเทคโนโลยี หรือเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ หรือภารกิจต่าง ๆ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และสร้างความสะดวก โปร่งใส ในการให้บริการแก่ประชาชน

หน่วยวัด: ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)

เกณฑ์การประเมิน: กำหนดเป็นระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) แบ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ๕ ระดับ พิจารณาจากความก้าวหน้าของขั้นตอนการดำเนินงานตามเป้าหมายแต่ละระดับดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)				
	ขั้นตอนที่ ๑	ขั้นตอนที่ ๒	ขั้นตอนที่ ๓	ขั้นตอนที่ ๔	ขั้นตอนที่ ๕
๑	✓				
๒	✓	✓			
๓	✓	✓	✓		
๔	✓	✓	✓	✓	
๕	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ การสรุปผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้พิจารณาร้อยละในแต่ละระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามเกณฑ์ของหน่วยงาน เพื่อสะท้อนภาพรวมระดับความสำเร็จของการบริหารงานยุติธรรมตามตัวชี้วัด

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน
๑	มีแผนงานหรือกลไกในการกำหนดแนวทางการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยอาจอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือการมอบหมายให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งรับผิดชอบ
๒	มีการดำเนินการ หรือการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดทางการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานที่ชัดเจน
๓	มีผลลัพธ์ในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ หรือการทำงานที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม จากการดำเนินการ หรือการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดทางการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานที่ชัดเจน
๔	มีการดำเนินการร่วมกัน หรือใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเดียวกันร่วมกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม
๕	มีผลลัพธ์ในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ หรือการทำงานที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม จากการดำเนินการร่วมกัน หรือใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเดียวกันร่วมกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม

คำเป้าหมาย (รายปี): ร้อยละของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุระดับขั้นของความสำเร็จในระดับคะแนนที่ ๕ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙
ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๓	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๔	ร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕	ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงานใน ระดับคะแนนที่ ๕

คำเป้าหมาย: ร้อยละ ๙๐ ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L๑) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ ๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

แหล่งข้อมูล: รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน

วิธีการจัดเก็บข้อมูล: การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation : SA+OB)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง: สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) สถาบันอนุญาโตตุลาการ เนติบัณฑิตยสภา และสภาทนายความ

ภาคผนวก จ

ข้อมูลโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องและสนับสนุนมติการบริหาร
เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานตาม
แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)

**สรุปข้อมูลโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องและสนับสนุนนิติการบริหาร เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานตาม
แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙)**

➤ มิติที่ ๑ การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย			รวม ๓๘ โครงการ/กิจกรรม			
เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ.)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
เป้าหมายที่ ๑ การมีกฎหมายดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)						
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๑ ผลักดันให้มีการทบทวนความจำเป็น และความเหมาะสมของกฎหมายที่มี ผลบังคับใช้แล้ว	<ul style="list-style-type: none"> การบังคับใช้และประเมินผลสัมฤทธิ์ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่เกิดกระทำความผิดอาญา) 	ยธ. สกธ. (สวพ.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพ.ศ. ๒๕๕๐ ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ 	มท. (ปก.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการทบทวนปรับปรุงเพิ่มเติมคู่มือกฎหมายของ บช.ตชด. 	สตช. (ตชด.)	←————→			
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ ส่งเสริมให้มีการปรับปรุง แก้ไข และ ออกกฎหมายเท่าที่จำเป็น รวมทั้ง ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่สร้าง ภาระหรือก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ และไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน	ป๒ การพัฒนากฎหมายกระทรวงยุติธรรม	ยธ. สป.ยธ.	←————→			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคนสูญหาย พ.ศ. 	ยธ. กคส. (กสป.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำแผนการเสนอร่างกฎหมายและแผนงานพัฒนากฎหมายระยะ ๑ ปี 	สคก.	←————→			
	<ul style="list-style-type: none"> การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายและศึกษาแนวทางการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของผู้กระทำความผิดออกนอกระวังที่ใช้ความรุนแรง 	ยธ. สกธ. (สวพ.)	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ.)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขกฎหมายให้มีความทันสมัยและมีมาตรฐานสากล 	ยธ. กบค.	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมการดำเนินงานตามร่างพระราชบัญญัติคูชีวิต พ.ศ. 	ยธ. กคส. (กสป.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการขับเคลื่อนอนุบัญญัติเพื่อรองรับร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. 	ยธ. กคส. (สขง.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการ “ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษหรืออนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง” 	ยธ. กสพ. (กกม.)	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการรับฟังความคิดเห็นการพัฒนากฎหมายคุ้มครองแรงงานนอกระบบ 	รง. (กสร.)	↔			
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๓ พิจารณาความเหมาะสมและผลกระทบจากบทลงโทษที่เหมาะสมสอดคล้องกับประเด็นปัญหา	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาและขับเคลื่อนระบบงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าประเวณี 	สค.	↔			
เป้าหมายที่ ๒ การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์						
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๑ ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนามาตรฐานการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ 	ยธ. กสพ. (กพน.)	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการสร้างการรับรู้ความเข้าใจภารกิจขององค์กร เพื่อป้องกันและแจ้งเตือนภัยอาชญากรรมพิเศษ 	ยธ. กสพ. (สลก.)	←			→

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ.)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบสถานประกอบการที่เสี่ยงต่อการใช้แรงงานเด็ก แรงงานบังคับแรงงาน ขัดหนี้ และการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน การตรวจแรงงานในระบบ 	รง. (กสร.)	←			→
		รง. (กสร.)	←			→
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ รักษาสมดุลระหว่างการบังคับใช้กฎหมายและประโยชน์สาธารณะหรือความต้องการของประชาชน	๒๒ การประเมินผลกระทบการบังคับใช้กฎหมาย และการติดตามการบังคับใช้กฎหมาย	ยธ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	←			→
	• โครงการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม	รง. (สปส.)	←			→
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๓ สนับสนุนให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการในการบังคับใช้กฎหมาย	• โครงการสำรวจความเชื่อมั่นสาธารณชนต่อการดำเนินงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษ	ยธ. กสพ. (กพน.)	↔			
	• โครงการนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวมาใช้เพื่อเป็นมาตรการทางเลือกแทนการลงโทษจำคุก	ยธ. คป.	←			→
เป้าหมายที่ ๓ การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย						
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๑ สร้างความรู้และการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชนทุกระดับอย่างเหมาะสมและทั่วถึง	๒๒ การขับเคลื่อนมาตรการในการป้องกันอาชญากรรม ตามมติคณะรัฐมนตรี	ยธ. สกธ. (กนป.)	←			→
	๒๒ การขับเคลื่อนแนวทางการเผยแพร่กฎหมาย และสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ	ยธ. สกธ. (สสอ.)	←			→
	๒๒ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้มละลายด้านการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ยธ. กบค.	←			→
	๒๒ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสิทธิมนุษยชนในสังคม	ยธ. กคส. (กสส.)	←			→

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ.)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	๒๖ โครงการเสริมสร้างความรู้กฎหมายด้านการบังคับคดีแพ่ง การบังคับคดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และกฎหมายในชีวิตประจำวัน	ยธ. กบค.	←	→		
	• โครงการสร้างเสริมองค์ความรู้ และพัฒนางานกฎหมาย เพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมในทุกมิติ	ยธ. สกธ. (สวพ.)	←	→		
	• โครงการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ประมวลกฎหมายยาเสพติด	ยธ. ป.ป.ส.	↔			
	• โครงการสร้างการรับรู้กฎหมายด้านกฎหมายบังคับคดี โดยนักประชาสัมพันธ์เชิงรุก	ยธ. กบค.	↔			
	• แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	กปส.	↔			
	• โครงการ “ระบบการศึกษากฎหมายและสิทธิหน้าที่สำหรับพลเมืองยุคใหม่ อีเล็คทรอนิกส์”	อส.	↔			
	• โครงการอัยการเพื่อสังคม	อส.	↔			
	• โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม	อส.	↔			
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการ การจัดทำ และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม	• โครงการเครือข่ายบังคับคดีและวิทยากรตัวคูณ	ยธ. กบค.	←	→		
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๓ ส่งเสริมให้มีการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยง่าย	• โครงการอัยการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนเคลื่อนที่ (Mobile Office) สร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	อส.	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ.)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
สะดวกและไม่เป็นภาระแก่ ประชาชนเกินกว่าความจำเป็น						
❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๔</u> ส่งเสริมค่านิยมในการยอมรับ เคารพ และปฏิบัติตามกฎหมายแก่ ประชาชนชุมชน และสังคม	๒๒ การปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับหน้าที่ ความมีระเบียบวินัยและวินัยพลเมือง	ยธ. มท. ศธ. และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	←			→
	๒๒ การส่งเสริมวัฒนธรรมสังคมเคารพกฎหมาย	ยธ. มท. ศธ. รง. ดศ. มท. และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	←			→

หมายเหตุ : ๒๒ โครงการ/กิจกรรมที่มีความสอดคล้องตามแผนปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

➤ มิติที่ ๒ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล รวม ๕๐ โครงการ/กิจกรรม

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ.)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
เป้าหมายที่ ๑ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม (Inclusive justice)						
❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๑</u> ผลักดันให้มีกลไกหรือช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่หลากหลายเพื่อเป็นหลัก ประกันความสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม	๒๒ โครงการการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ด้วยกลไกสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน	ยธ. กคส. (สคพ.)	↔			
	• กองทุนยุติธรรม	ยธ. สป.ยธ.	←	→		
	• โครงการเร่งรัดผลักดันทรัพย์สินเพื่อเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ	ยธ. กบค.	←	→		
	• โครงการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย	สภาทนายฯ	←	→		
	• โครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ	สภาทนายฯ	←	→		
	• โครงการปฏิรูปทนายความอาสา ทนายความขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายของเด็กและเยาวชน	สภาทนายฯ	←	→		
	• ยุติธรรมเคลื่อนที่ของสำนักงานยุติธรรมจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	ยธ. สป.ยธ.	↔			
	• โครงการศูนย์บริการร่วมกระทรวงยุติธรรมเคลื่อนที่	ยธ. สป.ยธ.	↔			
	• โครงการประชาสัมพันธ์เชิงรุกส่งเสริมภารกิจด้านการบังคับคดี	ยธ. กบค.	←	→		
	• โครงการบูรณาการงานพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพสู่ภาคประชาชน	ยธ. กคส. (กพส.)	↔			
	• โครงการร้องทุกข์เป็นสุขถึงบ้าน	ยธ. กคส. (กพส.)	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ.)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการส่งเสริมหลักนิติธรรมและยกระดับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทยและภูมิภาค สอดคล้องตามมาตรฐานและบรรทัดฐานของสหประชาชาติ ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา 	ท.จ.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> การรับและวินิจฉัยคำร้องกรณีนายจ้างย้ายสถานประกอบการกิจการตามมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ 	รง. (กสร.)	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานและการอำนวยความสะดวกทางปกครองของศาลปกครองให้กับประชาชน 	ศป.	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> การจัดบริการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม (ช่วยเหลือเยียวยาทางการเงินตามหลักสิทธิมนุษยธรรม) 	พส.	↔			
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ ส่งเสริมนำมิติการพัฒนาหรือกลไกทางสังคมมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมตามความจำเป็นและเหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม	<ul style="list-style-type: none"> โครงการโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์ 	ยธ. สป.ยธ	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ผู้หญิง เด็ก และบุคคลที่เป็นกลุ่มเปราะบาง 	อส.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาการสร้างเชื่อมั่นต่อชุมชนด้วยมาตรการคุมประพฤติ 	ยธ. คป.	←			→
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๓ ให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมด้วยการจัดการกับสาเหตุที่เป็นรากเหง้า (Root Cause)	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาข้อมูลกระบวนการยุติธรรมและจัดทำรายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม 	ยธ. สกธ. (ศอช.)	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมแก่ราษฎรไร้สถานะและประสบปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎร 	ยธ. สนว.	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ.)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ของการก่ออาชญากรรม	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดเก็บและตรวจสอบสารพันธุกรรม (DNA) ของผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำทั่วประเทศ 	ยธ. สนว.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการบูรณาการหน่วยงานการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนามของประเทศไทย 	ยธ. สนว.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการบูรณาการความร่วมมือในการตรวจพิสูจน์คนนิรนาม 	ยธ. สนว.	↔			
❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๔</u> พัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อรับมือกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอาชญากรรมรูปแบบใหม่	๒๖ โครงการพัฒนาการตรวจพิสูจน์ยาเสพติดเพื่อรองรับการปฏิรูปงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖	สตช. (สพฐ.)	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการป้องกันและปราบปรามคดีฟอกเงินทางอาญาที่มีลักษณะเป็นคดีพิเศษ 	ยธ. กสพ. (ศปง.)	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาการตรวจพิสูจน์เอกสารเพื่อรองรับการปฏิรูปงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ 	สตช. (สพฐ.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ 	ยธ. กสพ. (กคม.)	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาการตรวจพิสูจน์ลายนิ้วมือแฝง เพื่อรองรับการปฏิรูปงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ 	สตช. (สพฐ.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาเทคโนโลยีฐานการบริหารจัดการข้อมูลอาชญากรรมตามมาตรฐาน ICCS 	สตช. (บช.ก.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการ “ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงหลักสูตรด้านการสืบสวน” 	สตช. (บช.ศ.)	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ.)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
เป้าหมายที่ ๒ การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท						
❖ <u>แนวทางการดำเนินงาน ๑</u> ผลักดันให้มีการกำหนดรูปแบบการ ลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดและ บริบทต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการบำบัดรักษายาเสพติดและฟื้นฟูสภาพทางสังคม 	ยธ. ป.ป.ส.	←			→
❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๒</u> สนับสนุนให้มีการนำมาตรการเชิง สมานฉันท์หรือมาตรการทางสังคมแทน การลงโทษทางอาญามาใช้ในการ ดำเนินงานจริงของแต่ละหน่วยงาน	<p>๒ การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท</p> <ul style="list-style-type: none"> โครงการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดีเชิงรุก 	ยธ. สตช. และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	←			→
❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๓</u> พัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยและระงับ ข้อพิพาทในชุมชนให้มีความชัดเจน และสามารถดำเนินการได้อย่างเป็น รูปธรรม	<ul style="list-style-type: none"> โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ 	ยธ. กคส. (กสร.)	←			→
เป้าหมายที่ ๓ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน						
❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๑</u> ส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด บนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน	<p>๒ ผู้ต้องขังได้รับการควบคุมดูแล</p> <ul style="list-style-type: none"> การอำนวยความสะดวกยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ 	ยธ. รท.	←			→
		ยธ. รท.	←			→

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ.)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	<ul style="list-style-type: none"> การป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และโรคอุบัติใหม่ภายในเรือนจำ 	ยธ. รท.	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> เรือนจำมั่นคงปลอดภัย ปลอดภัยยาเสพติดและสิ่งของต้องห้าม 	ยธ. รท.	←	→		
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ ผลักดันให้มีการกำหนดการแนวทางการลงโทษต่อผู้กระทำผิดที่เหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> รู้ทันอาชญากรรมในโลกไซเบอร์ 	สตช.	↔			
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๓ ส่งเสริมแนวทางการแก้ไขพัฒนาผู้กระทำผิดที่มุ่งเน้นการสร้างโอกาสให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินชีวิตในสังคมปกติได้จริงหลังการปล่อยตัว	๒ โครงการยกระดับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน เฉพาะรายแบบไร้รอยต่อ (IRC)	ยธ. กพน.	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการยกระดับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม 	ยธ. กพน.	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการผู้ต้องขังได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาพฤตินิสัย 	ยธ. รท.	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติดในเรือนจำ 	ยธ. รท.	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> การบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังติดยาเสพติด 	ยธ. รท.	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาจิตใจเพื่อสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้ต้องขัง 	ยธ. รท.	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัชรธรรม 	ยธ. สป.ยธ	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์เพื่อการขยายงานการข่าวในคดีอาชญากรรม และการให้บริการนิติวิทยาศาสตร์สู่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 	ยธ. สนว.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการคืนคนดีสู่สังคม (กิจกรรมสนับสนุนให้ผู้กระทำผิดและผู้พ้นโทษมีงานทำ) 	ยธ. คป.	←	→		

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ.)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาการบริหารจัดการและดูแลผู้รับบริการในบ้านกึ่งวิถี 	ยธ. คป.	←	→		
<ul style="list-style-type: none"> ❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๔</u> สนับสนุนให้ภาคส่วนในสังคมเข้ามา มีส่วนร่วมในฐานะกลไกในการดูแล ช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่กลับสู่สังคม 	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาศักยภาพผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีสู่สังคม 	ยธ. รท.	←	→		
<ul style="list-style-type: none"> ❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๕</u> พัฒนาแนวทางการชดเชยเยียวยาแก่ผู้ ได้รับความเสียหายจากกระบวนการ ยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ 	สตช. (บก.ปปป.)	↔			

หมายเหตุ : ๒ โครงการ/กิจกรรมที่มีความสอดคล้องตามแผนปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

➤ มิติที่ ๓ การสร้างความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม รวม ๘๕ โครงการ/กิจกรรม

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงานรับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
เป้าหมายที่ ๑ การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย						
❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๑</u> สร้างกลไกการทำงานในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ (Collaborative Network) ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม	๒๖ โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะพนักงานอัยการและบุคลากรของหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายจากคดีค้ามนุษย์และคดีบังคับใช้แรงงาน	อส.	←	→		
	• โครงการเสริมสร้างความรู้กฎหมายด้านการบังคับคดีแพ่ง การบังคับคดีล้มละลาย การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ และกฎหมายในชีวิตประจำวัน	ยธ. กบค.	←	→		
	• โครงการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม	ยธ. สกธ. (กยธ)	←	→		
	• โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ประจำกระทรวงยุติธรรม	ยธ. สป.ยธ.	←	→		
	• โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านคนหาย คนนิรนามและศพนิรนามของประเทศไทย	ยธ. สนว.	←	→		
	• โครงการขับเคลื่อนกลไกเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเพศในสังคม	สค.	↔			
	• โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินคดีความมั่นคงของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีอาญา ๔ ภาค ๙ ประจำปี ๒๕๖๖	อส.	↔			
	• โครงการอบรมสัมมนามิติใหม่กระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	อส.	↔			
	• โครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประสานงานร่วมกันระหว่างสำนักงานต่างประเทศ สำนักงานอัยการสูงสุด กับกองการ	อส.	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	ต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการบังคับใช้กฎหมายความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาและการส่งผู้ร้ายข้ามแดน					
	• โครงการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประสานงานร่วมกันระหว่างผู้ประสานงานกลาง กับหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่ในประเทศไทย ในการบังคับใช้กฎหมายความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาและการส่งผู้ร้ายข้ามแดน	อส.	↔			
	• โครงการสร้างและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ภายในประเทศ	อส.	↔			
	• โครงการพัฒนาทักษะพนักงานอัยการและบุคลากรของหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายจากคดีค้ามนุษย์	อส.	↔			
	• โครงการพัฒนาความร่วมมือหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการป้องกันปราบปรามดำเนินคดีค้ามนุษย์ทั้งในและต่างประเทศ	อส.	↔			
	• โครงการขับเคลื่อนมาตรการการดำเนินคดีค้ามนุษย์ และการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายให้สอดคล้องกับพันธสัญญา และกฎหมายระหว่างประเทศ	อส.	↔			
	• โครงการเสริมสร้างและพัฒนาความรู้ให้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	อส.	↔			
	• โครงการเครือข่ายความร่วมมือและประสานงานด้านกระบวนการยุติธรรมกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและสถาบันการศึกษา	อส.	↔			
	• โครงการแนวทางปฏิบัติที่ดีในการขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖	อส.	↔			
	• การพัฒนาศูนย์ดิจิทัลต้นแบบเพื่อการบังคับใช้กฎหมายด้วยเทคโนโลยีแบบครบ	สตช. (บช.ก)	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	วงจร					
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและระบบการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ของกองบังคับการปราบปราม 	สตช. (บข.ก)	↔			
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ พัฒนากลไกการทำงานของภาครัฐเชิง บูรณาการและเป็นเอกภาพ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการป้องกันการใช้แรงงานเด็กผิดกฎหมายทุกรูปแบบในสถานประกอบกิจการโรงแรมและสถานที่บริการพักค้างคืน 	รง. (กสร.)	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการรณรงค์ต่อต้านการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดในพื้นที่ชายแดน 	รง. (กสร.)	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการวิจัยเพื่อสร้างมาตรฐานและพัฒนาประสิทธิภาพการสอบสวนและการดำเนินคดีของพนักงานอัยการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ 	อส.	↔			
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๓ ส่งเสริมการทำงานเชิงเครือข่ายกับทุก ภาคส่วนทางสังคม	๒) โครงการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนสู่ ความเป็นเลิศในภูมิภาคอาเซียน	ยธ. กคส. (กสป.)	←	→		
	๒) โครงการยกระดับสิทธิมนุษยชนด้วยการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชน แห่งชาติฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	ยธ. กคส. (กยผ.)	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง 	ปปง.	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> การยกระดับความพร้อมก่อนปล่อยและติดตามหลังปล่อย 	ยธ. กพน.	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการกระบวนการยุติธรรมทางเลือกเพื่อสร้างความสมานฉันท์ในสังคม/มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา 	ยธ. กพน.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> ขับเคลื่อนศูนย์ยุติธรรมชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ 	ยธ. สป.ยธ	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการฝึกอบรมประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน 	ยธ. สป.ยธ	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการตรวจพิสูจน์สารเสพติดในเส้นผมผู้กระทำความผิดเพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม 	ยธ. สนว.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการบูรณาการความร่วมมือเครือข่ายในการป้องกันอาชญากรรมคดีพิเศษ 	ยธ. กสพ. (กนย.)	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> การสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อครอบครัว 	สค.	↔			
❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๔</u> แสวงหาแนวทางและความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมทุกรูปแบบ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาาระหว่างประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม 	ยธ. สกธ. (กนป.)	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างประเทศที่มีที่ตั้งในประเทศไทย 	ยธ. กสพ. (กตท.)	←			→
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการการประชุมร่วมกับผู้แทนสำนักงานอัยการในกลุ่มประเทศอาเซียนและผู้แทนสำนักเลขาธิการอาเซียน เพื่อจัดทำร่างและลงนามข้อตกลง หรือ MOU ในการจัดตั้งกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน เพื่อปราบปรามและดำเนินคดีอาชญากรรมข้ามชาติ 	อส.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการเสริมสร้างศักยภาพของพนักงานอัยการในการประสานความร่วมมือด้านอาชญากรรมข้ามชาติและความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา 	อส.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้ประสานงานกลางในภูมิภาคอาเซียน 	อส.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดทำแนวทางมาตรฐานในการบังคับใช้กฎหมายคดีข้ามพรมแดนที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้แรงงานและบริการ 	อส.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการการจัดทำจูลสารประชาคมอัยการอาเซียนเพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่การติดต่อประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ในอาเซียนผู้ประสานงานกลาง และ 	อส.	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	พนักงานอัยการในอาเซียน					
เป้าหมายที่ ๒ การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล						
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๑ ปฏิรูปหน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรมให้เป็นองค์การที่ยึดหลัก ธรรมาภิบาล และดำเนินงานบนพื้นฐาน ของหลักนิติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> โครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินของหน่วยงานภาครัฐ 	ยธ. กสพ. (กบค.)	←	→		
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๒ ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานให้ มุ่งเน้นความสำเร็จในการอำนวยความ ยุติธรรม โดยยึดประชาชนเป็น ศูนย์กลาง (Citizen-centric)	<ul style="list-style-type: none"> หลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความยุติธรรมในสังคม Crime Prevention 	ยธ. สกธ. (สพก.)	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับกลาง 	ยธ. สกธ. (สพก.)	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง 	ยธ. สกธ. (สพก.)	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยในกระบวนการยุติธรรม 	ยธ. สกธ. (สพก.)	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการประชาสัมพันธ์การใช้ประโยชน์ และเตรียมความพร้อมผู้ใช้งานระบบ DXC 	ยธ. สกธ. (ศอช.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาองค์การกรมสอบสวนคดีพิเศษ 	ยธ. กสพ. (กพร.)	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรกรมสอบสวนคดีพิเศษ 	ยธ. กสพ. (กพน.)	←	→		

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดทำและขับเคลื่อนตามแผนปฏิบัติการการบริหารทรัพยากรบุคคลตามแนวทาง HR Scorecard 	ยธ. กสพ. (กบค.)	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการฝึกอบรมและให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ 	อก. (กองกฎหมาย)	←	→		
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๓ พัฒนาระบบการทำงานและบริการประชาชนที่เป็นมาตรฐานสากล	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการพัฒนาระบบงานบังคับคดีแพ่งให้รองรับการทำบัญชีรับจ่ายอัตโนมัติ 	ยธ. กบค.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการพัฒนาระบบการบริการในกระบวนการยุติธรรม 	สตช. (บช.รพ.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจเก็บรอยลายนิ้วมือแฝงจากวัตถุพยานในคดีความมั่นคง และคดีอาญาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 	สตช. (สพฐ.)		↔		
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๔ พัฒนากลไกการป้องกัน ตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาการทุจริตและการใช้อำนาจในทางมิชอบของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> • การพัฒนาระบบงานรับเรื่องร้องทุกข์ 	สตช. (บช.ตชต)	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กรมสอบสวนคดีพิเศษ 	กสพ. (กบค.)	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> • การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ 	ยธ. อก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	←	→		
	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการเสริมสร้างและพัฒนาระบบคุณธรรม จริยธรรม และการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการอัยการ 	อส.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ 	สตช. (บช.ก.)	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๕ กำหนดแนวทางเพื่อติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน	<ul style="list-style-type: none"> โครงการระบบสารสนเทศเพื่อการจัดทำยุทธศาสตร์และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการของสำนักงานอัยการสูงสุด 	อส.	←			→
❖ แนวทางการดำเนินงานที่ ๖ ให้ความสำคัญกับงานวิชาการและสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างการพัฒนากระบวนการด้วยข้อมูลและองค์ความรู้ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> โครงการขับเคลื่อนและส่งเสริมงานวิจัยด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมสู่การนำไปใช้ประโยชน์ 	ยธ. สกธ. (สวพ.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลงานวิจัยในกระบวนการยุติธรรม (Justice Knowledge Base JKB) เพื่อส่งเสริมการนำงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม 	ยธ. สกธ. (สวพ.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการเสริมสร้างคุณค่าองค์ความรู้การวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมสู่การนำไปใช้ประโยชน์ 	ยธ. สกธ. (สวพ.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการบูรณาการงานวิจัยของกระทรวงยุติธรรม 	ยธ. สกธ. (สวพ.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการวิจัยและนวัตกรรมด้านนิติวิทยาศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ 	ยธ. สนว.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแนวทางหรือมาตรการในการปฏิบัติงานดำเนินคดีคุ้มครองสิทธิและการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย ร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับพันธะสัญญาและกฎหมายระหว่างประเทศ 	อส.	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการวิจัยเพื่อศึกษามาตรการการต่อรองคำรับสารภาพและเสนอรูปแบบมาตรการที่เหมาะสมกับประเทศไทย (Research Project : The Comprehensive Study of Plea Bargaining Approach and the Proposal for an Appropriate Model of Plea Bargaining for Thailand) 	อส.	↔			
เป้าหมายที่ ๓ การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี						
❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๑</u> สนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลและการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ	<ul style="list-style-type: none"> โครงการศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลสำนักงานตำรวจแห่งชาติ 	สตช.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาระบบข้อมูลผู้ต้องขังเพื่อเชื่อมโยงในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม 	ยธ. รท.	↔	↔	↔	↔
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลบูรณาการด้านงานยุติธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมระบบ Big Data ในการพัฒนาการให้บริการงานยุติธรรมให้ทั่วถึงและเท่าเทียม 	ยธ. สป.ยธ.	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> ยกระดับพัฒนางานศูนย์ดำรงธรรมเป็นอัจฉริยะและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย 	มท.	↔	↔	↔	↔
	<ul style="list-style-type: none"> การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี 	สตช.	↔			
❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๒</u> ผลักดันให้มีการเปิดเผยข้อมูลการทำงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลรวมทั้งติดตามความคืบหน้าของข้อมูลคดีของตนเองได้	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาระบบติดตามความคืบหน้าทางคดีภาคประชาชน ระยะที่ ๒ 	สตช. (สทส.)	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
❖ <u>แนวทางการดำเนินงานที่ ๓</u> ส่งเสริมนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน ในกระบวนการยุติธรรม	• โครงการบรรเทาทุกข์ออนไลน์	สตช.	↔			
	• การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสนับสนุนการควบคุมดูแลผู้ต้องขัง	ยธ. รท.	←	→		
	• โครงการระบบติดตามสถานะการดำเนินการและสถานะคดี ระยะที่ ๑ (Justice Case Flow)	สทช. (ศอช.)	↔			
	• โครงการปรับปรุงระบบการเบิกจ่ายค่าตอบแทนการส่งเสริมสิทธิแก่ผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนคดีอาญา	ยธ. กคส. (ศพท./กพส.)	↔			
	• โครงการปรับปรุงและเสริมประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการคุ้มครองพยาน (WPIS)	ยธ. กคส. (ศพท./สคพ.)	↔			
	• โครงการพัฒนาระบบการรายงานผลการปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	ยธ. กคส. (ศพท./กยผ.)	↔			
	• โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อการขยายงานการข่าวในคดีอาชญากรรม และการให้บริการนิติวิทยาศาสตร์สู่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้	ยธ. สนว.	↔			
	• โครงการเพิ่มประสิทธิภาพงานด้านกระบวนการยุติธรรม (ระบบฝากขังผ่านระบบ Video Conference) โดยผู้ต้องหา/จำเลยไม่ต้องไปศาล	กรม พระธรรมนูญ	←	→		
	• โครงการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการปรับปรุงกฎหมายและการเข้าถึงบริการของประชาชน	พส.		←	→	
	• โครงการพื้นที่นำร่องการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อบูรณาการการทำงานของสหวิชาชีพในการคุ้มครองเด็กในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Interdisciplinary coordination through the use of modern technologies for protection of children in Criminal justice Sandbox)	อส.	↔			

เป้าหมาย/แนวทางการดำเนินงาน	โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ)			
			๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาการตรวจพิสูจน์ทางเคมี พิสิกส์ เพื่อรองรับการปฏิรูปงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ 	สตช. (สพฐ.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการพัฒนาศักยภาพการตรวจพิสูจน์ของห้องปฏิบัติการตามระบบมาตรฐาน ISO/IEC ๑๗๐๒๕ ของกลุ่มงานตรวจชีววิทยาและดีเอ็นเอ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑๐ /ศูนย์นิติวิทยาศาสตร์จังหวัดชายแดนภาคใต้ 	สตช. (สพฐ.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจพิสูจน์อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ เพื่อสนับสนุนงาน นิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ 	สตช. (สพฐ.)	↔			
	<ul style="list-style-type: none"> โครงการจัดซื้อเครื่องตรวจพิสูจน์ยาเสพติด (Gas Chromatograph : GC) พร้อมอุปกรณ์ประกอบ 	สตช. (สพฐ.)	↔			

หมายเหตุ : ๒ โครงการ/กิจกรรมที่มีความสอดคล้องตามแผนปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

บัญชีรายชื่อหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

อักษรย่อ	ชื่อเต็ม	อักษรย่อ	ชื่อเต็ม
มท.	กระทรวงมหาดไทย	กบค.	กรมบังคับคดี
ดศ.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	คป.	กรมคุมประพฤติ
รง.	กระทรวงแรงงาน	กพน.	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
พม.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	รท.	กรมราชทัณฑ์
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข	ป.ป.ส.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ศธ.	กระทรวงศึกษาธิการ	สกธ.	สำนักงานกิจการยุติธรรม
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม	กนป.	กองนโยบายและกระแสนการกระบวนการยุติธรรม
ยธ.	กระทรวงยุติธรรม	สวพ.	สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
อส.	อัยการสูงสุด	สพก.	สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
ศย.	สำนักงานศาลยุติธรรม	กยธ.	กองงานพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
ศป.	สำนักงานศาลปกครอง	สสอ.	กลุ่มสื่อสารองค์กร
สตช.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	ปปง.	สำนักงานการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
สคก.	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	ป.ป.ช.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ธน.	กรมพระธรรมนูญ	ป.ป.ท.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตในภาครัฐ
กสม.	สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	TIJ	สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
สท.	สภาพนายความ	THAC	สถาบันอนุญาโตตุลาการ
สป.ยธ	สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	ปค.	กรมการปกครอง
กสพ.	กรมสอบสวนคดีพิเศษ	พส.	กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
สนย.	สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	สค.	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กคส.	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	กปส.	กรมประชาสัมพันธ์

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 9 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0 2141 3666 โทรสาร 0 2143 8931

www.oja.go.th

